

Výroční zpráva

o činnosti a hospodaření za rok 2021

ŮSTAV	
	STĀTU
A	PRĀVA

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2021

Stanovisko Dozorčí rady Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.:

Dozorčí rada Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., projednala tuto výroční zprávu včetně účetní závěrky a zprávy auditora dne 23. května 2022.

Stanovisko Rady Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.:

Rada Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., schválila tuto výroční zprávu včetně účetní závěrky a zprávy auditora dne 8. června 2022.

V Praze dne 19. května 2022

1 — Informace o složení orgánů veřejné výzkumné instituce a o jejich činnosti či o jejich změnách	7	6 — Finanční informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj	55
2 — Informace o změnách zřizovací listiny	11	7 — Předpokládaný vývoj činnosti pracoviště	57
3 — Hodnocení hlavní činnosti	13	8 — Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí	59
4 — Hodnocení další a jiné činnosti	51	9 — Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů	61
5 — Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření a zpráva, jak byla splněna opatření k odstranění nedostatků uložená v předchozím roce	53	10 — Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	63
		Zpráva auditora o ověření účetní závěrky za rok 2021	64

1 — Informace o složení orgánů veřejné výzkumné instituce a o jejich činnosti či o jejich změnách

a) Složení orgánů Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.

Ředitel Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.:
JUDr. Ján Matejka, Ph.D.

Rada Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.:

Interní členové:

JUDr. Jan Malíř, Ph.D. – předseda
JUDr. Jan Bárta, CSc. – místopředseda
JUDr. Lenka Vostrá, Ph.D.
JUDr. Michal Šejvl, Ph.D.

Externí členové:

prof. JUDr. Olga Ovečková, DrSc. (Ústav státu a práva SAV v Bratislavě)
doc. JUDr. Lenka Pítrová, CSc. (Právnická fakulta UK)
PhDr. Ondřej Ševeček, Ph.D. (Filosofický ústav AV ČR, v. v. i.)

Dozorčí rada Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.:

PhDr. Pavel Baran, CSc. (Filosofický ústav AV ČR, v. v. i.) – předseda
JUDr. Miloslava Hálová, Ph.D. (Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i.) – místopředsedkyně
doc. JUDr. Regina Hučková, Ph.D. (Právnická fakulta UPJŠ V Košicích)
PhDr. Taťána Petrasová, CSc. (Ústav dějin umění AV ČR)
JUDr. Michal Švorc (Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR).

b) Změny ve složení orgánů Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., a jejich činnost

Ředitel Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.:

V roce 2021 pokračovalo druhé funkční období ředitele JUDr. Jána Matejky, Ph.D. (od 11. června 2020 do 10. června 2025).

Ředitel jako statutární orgán veřejné výzkumné instituce vykonával úkoly stanovené zákonem č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů, a jinými právními předpisy a stanovené rámcem zřizovací listiny Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i. Na základě Organizačního řádu Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., řídil také agendu vypracovávání vědeckých posudků a ediční činnosti ÚSP.

V roce 2021 kromě této činnosti zejména koordinoval hodnocení ÚSP konané v rámci Hodnocení výzkumné a odborné činnosti pracovišť Akademie věd ČR za období 2015–2019.

Rada Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.:

Ve složení Rady Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., (dále jen „Rada“) nedošlo v roce 2021 k žádným změnám.

Rada se v roce 2021 sešla na čtyřech řádných zasedáních, a to ve dnech 25. 3., 10. 6., 14. 10. a 9. 12. 2020; s ohledem na přetrvávání pandemie covid-19 a opatření přijatá k ochraně veřejného zdraví se část řádných zasedání konala na dálku formou videokonference ve webovém rozhraní. Vedle toho Rada opakovaně jednala a rozhodovala též postupem per rollam.

V rámci své činnosti se Rada během roku 2021 zabývala předně koncepcí výzkumu v ÚSP a s tím souvisejícími otázkami, včetně procesů akademického a vládního hodnocení výzkumných institucí a přizpůsobování vědecké koncepce novým výzvám a problémům. V tomto ohledu byly z hlediska Rady důležité zejména závěry pětiletého hodnocení výzkumné a odborné činnosti pracovišť Akademie věd ČR, které byly oznámeny v návaznosti na činnost mezinárodní hodnotící komise v ÚSP (samotné zasedání s ÚSP proběhlo dne 15. 3. 2021) a které byly během podzimu 2021 projednány s orgány a představiteli Akademie věd ČR – ty pozitivně hodnotily proměny výzkumné činnosti ÚSP v pětiletém cyklu, současně ale obsahovaly i soubor doporučení zejména s ohledem na budoucí výzkum

a jeho organizaci. S vědomím měnících se výzkumných výzev ve vazbě na veřejný zájem přistupovala Rada i k projednávání návrhů výzkumných projektů, které jí byly v roce 2021 vedením ÚSP předloženy a které směřovaly nejen k tradičním poskytovatelům účelové podpory výzkumu, jimiž jsou Grantová agentura ČR a Technologická agentura ČR, ale též k dalším poskytovatelům domácím (mj. Ministerstvo dopravy, Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo vnitra) a k poskytovatelům zahraničním (mj. Fondy EHP a Norska nebo National Science Center, Polsko). Rada rovněž projednala provádění expertizní činnosti v ÚSP, u které zdůraznila nutnost nadále reagovat na podněty mající obecný význam, a zabývala se i otázkami edičního programu ÚSP.

V souladu se svým zákonným vymezením se Rada kromě otázek výzkumu zabývá také některými administrativními a hospodářskými otázkami, což platilo i v roce 2021. Jde-li o vnitřní předpisy, v roce 2021 přijala Rada dvě změny volebního řádu ÚSP, z nichž první v návaznosti na zkušenosti nabyté za trvání pandemie nemoci covid-19 v roce 2020 zkrátila některé lhůty, druhá pak v návaznosti na celookademické doporučení výslovně stanovila možnost konání shromáždění v ÚSP distanční nebo kombinovanou formou a rovněž možnost distančního hlasování. Rada dále projednala nová atestační kritéria, která byla předložena ředitelem ÚSP, a uplatnila k nim některé připomínky, které byly zapracovány do jejich konečného znění. Rada se též věnovala otázce nominací kandidátů do orgánů veřejné moci nebo do orgánů třetích osob a nastavení postupu u těchto nominací. Jde-li o hospodaření ÚSP, Rada zejména po projednání Dozorčí radou schválila rozpočet ÚSP a střednědobý výhled rozpočtu na léta 2022–2023, který musel zohlednit důsledky pandemie nemoci covid-19 projevující se zvláště v některých kapitolách (cesty, služby), a od vedení ÚSP si vyžadovala informace o plnění rozpočtu, jakož i o dalších skutečnostech významných pro hospodaření ÚSP. Rada také souhlasila s návrhem ředitele ÚSP, aby byl zisk z finančního roku 2020 převeden do rezervního fondu ÚSP. Po projednání Dozorčí radou schválila Výroční zprávu o činnosti a hospodaření ÚSP za rok 2020 včetně účetní závěrky.

Konečně si Rada v průběhu roku 2021 od ředitele ÚSP vyžádala pravidelné informace o opatřeních přijímaných v ÚSP s ohledem na přetrvávání pandemie covid-19 a přizpůsobení způsobu fungování ÚSP z toho plynoucím důsledkům.

Dozorčí rada Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.:

V roce 2021 se konala dvě zasedání Dozorčí rady, a to ve dnech 2. 6. a 14. 12. 2021. S ohledem na výskyt pandemie nemoci covid-19 zasedání dozorčí rady proběhla online prostředky komunikace na dálku. Současně dozorčí rada rozhodovala celkem čtyřikrát formou per rollam ve věci předchozích písemných souhlasů s uzavřením dohod s pachtýřem T-LoGiC s.r.o.

Na prvním zasedání dozorčí rada projednala: 1) návrh rozpočtu pro rok 2021; 2) střednědobý výhled rozpočtu ÚSP pro roky 2022 a 2023; 3) využití sociálního fondu ÚSP. Dozorčí radě byly mj. poskytnuty základní informace o rozpočtových otázkách, zejména ve světle aktuální situace pandemie nemoci covid-19, dále podrobnosti týkající se poskytovaných dotací, řešení a získávání grantových projektů a projednány byly také otázky snížení pachtovného vzhledem k obtížím způsobeným pandemií nemoci covid-19. Dozorčí rada byla dále informována o využití Fondu účelových prostředků na pokrytí případných výpadků financování ÚSP a současně o Sociálním fondu ÚSP, včetně návrhu benefitů pro zaměstnance, který byl předložen odborové organizaci ke schválení.

Dozorčí rada rovněž projednala Výroční zprávu o činnosti a hospodaření za rok 2020, včetně zprávy auditora o ověření účetní závěrky za rok 2020, a vzala je se souhlasem na vědomí. Dozorčí rada v této souvislosti ocenila růst a zlepšení ÚSP na základě velmi pozitivního výsledku v rámci hodnocení pracovišť konaného Akademií věd ČR. Dozorčí rada projednala a schválila všemi přítomnými členy zprávu o své činnosti za r. 2020 a na návrh ředitele pracoviště na uzavření smlouvy o auditu účetní závěrky sestavené k 31. 12. 2021 určila auditorem společnost 22HLAV s.r.o. Dozorčí rada byla seznámena s cenou za služby společnosti 22HLAV s.r.o., která byla shledána jako přiměřená a standardní s ohledem na objem poskytovaného servisu a porovnání cen či zkušeností při poskytování služeb za audit u dalších vědeckých výzkumných institucí. Na závěr zasedání všichni přítomní členové dozorčí rady zhodnotili manažerské schopnosti ředitele stupněm 3 – vynikající. Tomuto bodu jednání nebyl ředitel přítomen.

Na svém druhém zasedání v roce 2021 dozorčí rada vyslechla průběžnou zprávu o hospodaření ÚSP za rok 2021 a vzala na vědomí informace v ní obsažené, mj. o způsobu nakládání s uspořenémi rezervami, o realizaci veřejné zakázky na výměnu kotle v budově ÚSP, dále pak o navýšení rozpočtu

s ohledem na kladné hodnocení ÚSP v rámci hodnocení pracovišť Akademie věd ČR a o výběrovém řízení na nové vědecké pracovníky. Dále se dozorčí rada zabývala otázkou, jaká je aktuálně míra obvyklé slevy v případech finančních obtíží pachtýřů u ostatních ústavů AV s ohledem na situaci vyvolanou pandemií nemoci covid-19 a doporučila řediteli ÚSP, aby neposkytoval pachtýřům slevu na dobu neurčitou; vyšší slevy ponechala na diskreci ředitele. Závěrem dozorčí rada ocenila pozitivní ohlasy, které směřují k činnosti Centra práva, výzkumu a inovací (RLC), včetně nedávno vydaného komentáře k zákonu o veřejných výzkumných institucích, který je výsledkem práce kolektivu autorů ÚSP, jejichž jádro tvoří právě členové RLC.

2 — Informace o změnách zřizovací listiny

V roce 2021 nedošlo ve zřizovací listině Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., k žádným změnám.

3 — Hodnocení hlavní činnosti

Předmětem hlavní činnosti Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., (dále „ÚSP“ nebo „ústav“) podle zřizovací listiny je vědecký výzkum v oblasti práva a právní informatiky. Hlavní směry výzkumné činnosti vyplývají z vědecké koncepce ÚSP.

V roce 2021 pokračovalo multidisciplinární zaměření výzkumné činnosti ÚSP, které bylo formálně zahájeno změnou organizačního řádu z roku 2017. Vědecká oddělení v této koncepci plní funkce administrativních útvarů pro potřeby zajišťování a organizace personálních záležitostí a pracovně-právních vztahů. Nositeli výzkumu jsou jednotliví výzkumní pracovníci nebo vědecké týmy sestavené z těchto výzkumných pracovníků, případně z dalších specialistů nutných pro plnění jednotlivých vědeckých úkolů. Výzkum a vývoj je tak primárně zajišťován výzkumnými pracovníky s podporou pracovníků servisních oddělení (zejména Střediska vědeckých informací), a to jak samostatně, tak v rámci vědeckých týmů. V ÚSP působí dlouhodobě sedm výzkumných jednotek, a to *Kabinet zdravotnického práva a bioetiky*, *Centre for Law and Public Affairs (CeLAPA)*, *Centrum pro výzkum právního jazyka (CVPJ)*, *Centrum pro výzkum inovací a kyberpráva (Centre for Innovations and Cyberlaw Research – CICeRo)*, *Centrum Karla Čapka pro studium hodnot ve vědě a technice*, na jehož činnosti se dále podílejí *Filosofický ústav AV ČR*, *Ústav informatiky AV ČR* a *Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy*, *Centrum práva výzkumu, vývoje a inovací (Research*

Law Centre – RLC), jako mezioborová platforma pro zkoumání a řešení aktuálních otázek a problémů v oblasti práva výzkumu, vývoje a inovací, včetně komplexního výzkumu a konsolidace souvisejících témat, zejména z oborů správního práva, práva duševního vlastnictví, ochrany dat, pracovního práva a korporátního práva. Rovněž pokračovala činnost *Centra pro klimatické právo a udržitelnost (CLASS)*, které vzniklo v návaznosti na udělení prémie Akademie věd ČR *Lumina quaeruntur* výzkumné pracovníci H. Müllerové na řešení projektu *Právo ochrany klimatu*. Cílem této výzkumné jednotky je zkoumat aktuální právní otázky a problémy spojené se změnou klimatu a ochranou životního prostředí a přispívat k jejich odbornému právnímu řešení v České republice.

Nutno uvést, že rok 2021 byl stále částečně poznamenán pandemií nemoci covid-19. Do běžných formátů využívaných pro prezentaci výsledků výzkumné činnosti, jako jsou semináře, workshopy a konference, včetně účasti vědců na zahraničních konferencích, zasáhla vládní protiepidemická opatření zavedená proti této pandemii. Těžiště akcí a výstupů výzkumné činnosti se přesunulo do online prostoru. Na druhou stranu se tyto online formáty komunikace i pořádání akcí, nuceně zavedené v roce 2020, ukázaly v roce 2021 jako prospěšné a urychlující řadu procesů. Např. online či hybridní formáty workshopů a konferencí se v roce 2021 již staly běžnou součástí vědecké práce.

14 Hodnocení výzkumné a odborné činnosti pracovišť Akademie věd ČR za období 2015–2019:

V roce 2021 bylo zakončeno Hodnocení výzkumné a odborné činnosti pracovišť Akademie věd ČR za období 2015–2019 v návaznosti na hodnocení dle Metodiky M 17+ prováděné na základě zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje).

Mezinárodní hodnotící komise zřizovatelé jednoznačně doporučila personálně i materiálně posílit dosavadní výzkumné týmy ÚSP, jejichž složení považuje v jeho současné podobě za velmi aktivní a pro vlastní výzkumnou činnost entuzias tické. Komise konkrétně konstatovala, že v hodnoceném období 2015–2019 byly učiněny obrovské kroky vpřed, ÚSP si zaslouží vzrůstající podporu, aby nadále (1) pracovníci rozvíjeli svoji individuální výzkumnou kariéru, (2) rozšiřovali své zapojení do mezinárodních výzkumných sítí a do recenzované publikační činnosti, (3) docházelo k rozšíření portfolia financování a (4) byla sledována působivá trajektorie směřující k excelenci. Závěrem komise doporučila vedení ÚSP, aby se ústav i dále držel úspěšné orientace na mezinárodní konkurenceschopnost, neboť ta je do budoucna perspektivní.

Kompletní zprávy o vědecké činnosti pracovišť AV ČR a týmů za období 2014–2019 (tzv. Research report), jednotlivé závěrečné zprávy o hodnocení pracovišť a jejich týmů (tzv. Final report) a ostatní dokumentace související s tímto hodnocením byly v průběhu roku 2021 zveřejněny na webové stránce Akademie věd ČR: <https://www.avcr.cz/cs/o-nas/hodnoceni/>.

1. Charakteristika výzkumné činnosti

Výzkum v oblasti teorie práva, právní filosofie a právní historie

Výzkumná činnost v oblasti teorie práva, právní filosofie a právní historie se v roce 2021 zásadně nezměnila a orientovala se tradičně na analytickou právní filosofii, problematiku islámského práva a právních dějin.

Výzkum v oblasti analytické filosofie se soustřeďoval zejména na expresivistické teorie

tolerance (Tomáš Sobek) a na teorii autority, respektive demokratické autority (Jana Kokešová). Oba členové oddělení během roku také pracovali na monografiích, které budou vydány v první polovině r. 2022 (Sobkova monografie „Nepřirozené právo“ a Kokešové monografie „Vládnoucí a ovládaní“).

Oproti minulým letům se poněkud zvýraznila role výzkumu v oblasti právních dějin, přičemž se výzkumníci věnovali především tématům z moderních českých dějin – Michal Šejvl se vrátil k prvorepublikové tematice přípustnosti delegace zákonodárné moci (a pokusil se ji teoreticky rozvinout) a k „prvopočátkům“ aplikace proporcionality ve stejném období, Zdena Žáčková představila výsledky výzkumu o Jiřím Kejřovi, význačném právním historikovi, František Emmert pokračoval v recenzování právně-historických publikací (recenze na kolektivní dílo o dějinách brněnské právnické fakulty) a v popularizačních aktivitách (kniha o Václavu Havlovi).

Výzkum v oblasti islámského práva přinesl monografii Lenky Bezouškové na téma, jak se islámská právní věda a praxe vyrovnává s metodami asistované reprodukce. Konferenční činnost nebyla v roce 2021 velká, za zmínku stojí organizace online semináře o existenci lidských práv 10. května 2021 (organizátorem byl Tomáš Sobek), kterého se účastnili všichni analyticky zaměřeni členové oddělení. Popularizační aktivity v médiích byly v roce 2021 zastoupeny příspěvkem Lenky Bezouškové o aktuální situaci týkající se aplikace islámského práva v Afghánistánu dne 20. srpna 2021.

Výzkum v oblasti jurisprudence, ústavního práva a politologie

Výzkum v oblasti jurisprudence, ústavního práva a politologie zajišťuje v ÚSP primárně výzkumná jednotka *Centre for Law and Public Affairs (CeLAPA)*, která je platformou pro multidisciplinární interakci mezi akademickými obcemi v Evropě a českou akademickou komunitou.

V roce 2021 se výzkum zaměřoval zejména na rozvoj dvou klíčových témat, která souvisejí s postavením právního státu ve společnosti 21. století. Prvním tématem bylo téma budoucnosti Evropského projektu. Jak idea společné Evropy, tak institucionální architektura EU čelily v roce 2021 kritice. Jedná se o aktuální otázky s ohledem na dynamický vývoj v regionu střední a východní Evropy

(řešené v rámci Strategie AV21). Téma navazuje na předchozí výzkum v letech 2017 až 2020, který se zabýval různými aspekty vztahu práva a politiky, nadnárodních soudních orgánů i otázkami vlivu a legitimity transnacionálních právních úprav. V jeho rámci vzniklo několik popularizačních textů a rozho vorů s významnými odborníky evropského formátu. V roce 2021 byla uspořádána dvoudenní mezinárodní konference *Political Imagination and Utopian Energies in Central and Eastern Europe*. Druhým tématem v roce 2021 bylo AI a lidská práva, v jehož rámci vzniká pětidílný rozhlasový pořad, který populární formou představí AI problematiku. AI svou přítomností klade otázky a mění uvažování o tom, co znamená „člověk“ a jak by se měla proměňovat celá řada právních a společenských institutů.

Výzkum v oblasti právního jazyka a právní informatiky

Výzkumu právního jazyka a právní informatice se v ÚSP primárně věnuje výzkumná jednotka *Centrum pro výzkum právního jazyka (CVPJ)*. CVPJ se zaměřuje na interdisciplinární spolupráci právníků, lingvistů a programátorů a představuje platformu soustřeďující základní výzkum v oblasti právního jazyka a právní informatiky v rámci ČR. Výzkumné aktivity se zaměřují na tvorbu databází, korpusů a slovníků pro oblast analýzy a výzkumu právních textů a pro tvorbu aplikačních programů podporujících výuku a tvorbu práva. Práce týmu se zakládá na plně digitalizovaných právních databázích vytvořených nebo upravených v ÚSP speciálně pro potřeby výzkumu a využívají se při ní metody počítačnické lingvistiky, informatiky a právní lingvistiky. Na výzkumech prováděných CVPJ se dále podílí Fakulta informatiky Masarykovy univerzity, Ústav Českého národního korpusu Filozofické fakulty Univerzity Karlovy a Fakulta právnická Západočeské univerzity v Plzni. Nezanedbatelná je též spolupráce se státní správou, která obnáší např. odborné konzultace s Ministerstvem vnitra v rámci projektu *eSbírka* a *eLegislativa*. Cílem tohoto projektu je zajistit zvýšení dostupnosti, přehlednosti a srozumitelnosti platného práva a zvýšení kvality, efektivnosti a transparentnosti jeho tvorby. Jde o vytvoření moderních nástrojů pro tvorbu práva, pro přístup k platnému právu a o současné přijetí nezbytných legislativních změn upravujících nové postupy tvorby a vyhlášení práva.

V roce 2021 se výzkum CVPJ soustřeďoval na vývoj programů pro automatickou analýzu právních

textů primárních předpisů a textů doktrinárních. V případě primárních textů (zákony) šlo o rozpoznávání právních kategorií typu subjekty, právní instituty, atomární termíny a automatická rekonstrukce normativních částí textu (např. tresty, sazby, základní trestné činy apod.). Speciální pozornost byla věnována analýze rubrik primárních předpisů (45 000 rubrik platného primárního práva k 1. 1. 2020). Vytvořený SW automaticky rozpozná atomární termíny obsažené v rubrikách včetně automatické interpretace spojek. Dosavadní úspěšnost se pohybuje okolo 85 %.

Pravidelně jsou udržovány databáze právních předpisů a judikátů. Postupně se zpracovávají a rozšiřují doktrinární texty. Pro doktrinární texty byly vyvinuty nové funkce umožňující řezání textů s vrstvami, fráze, atomární termíny, termíny zvýrazněné autory či zpracovateli, strukturální mapy textů apod. Slovníky byly obohaceny o doktrinární termíny starých textů (nyní 750 000 slov s lemmatizací a sémantickými grupami).

S výsledky se lze seznámit v otevřených programech *AcademicLex (ALX)* a *Právníký elektronický slovník (PES)*. Tyto programy se rutinně užívají při výuce práva na právnických fakultách v oborech právní teorie, právní filosofie, římské právo, právní informatika a legislativa. PES je dostupný na WEB a ALX se šíří prostřednictvím streamu. Nově vytvořené funkce jsou prakticky okamžitě dostupné uživatelům spolu s každou aktualizací. Šíření programů chápeme jako veřejnou službu, přičemž SW je poskytován zdarma na základě smluv s uživateli. ALX obsahuje přes 50 nejvýznamnějších děl z výše uvedených oborů (přes 15 000 str.), přednášky a videa. Studenti tak z daných oborů mají kompletní základnu pro studium s širokou škálou vyhledávání, strukturálního zobrazování, včetně expertního zpracování klasických textů (fráze, termíny, kategorie a struktury). ALX respektuje specifickou zkušenost každého oboru a v jeho konstrukci bylo využito pozitivních zkušeností z období pandemie. Lze konstatovat, že díky aktivitám CVPJ mají studenti právnických fakult k dispozici nejnovější výsledky základního výzkumu v uvedených oborech.

Výzkum v oblasti veřejného práva

Výzkum v oblasti veřejného práva pokrýval v roce 2021 výběr oborů a témat daný vědeckým zaměřením jednotlivých pracovníků a jejich skupin. Jmenovitě šlo o dílčí témata v rámci oborů

16 ústavního práva, správního práva, mezinárodního práva veřejného, evropského práva, práva životního prostředí, veřejnoprávních prvků ochrany spotřebitele a klimatického práva (jež je prezentováno zvláště v rámci výzkumné jednotky CLASS). Výzkumná práce probíhala v rámci projektů i mimo ně, ve formě publikací, popularizační a přednáškové činnosti.

Pracovníci působící v oblasti veřejného práva se v roce 2021 podíleli na řešení několika grantových projektů (mimo projekty v oblasti klimatického práva, které jsou pojednány zvláště pod výzkumnou jednotkou CLASS). Započala práce na nově získaném projektu s názvem *Zdravé auto – Zlepšení kvality ovzduší a snižování emisí u osobních vozidel*, který bude realizován do roku 2023 v rámci programu „Životní prostředí, ekosystémy a změna klimatu“ podporovaného z Norských fondů prostřednictvím Státního fondu životního prostředí ČR a ve spolupráci s partnerskou organizací ASEM, z.s. Projekt si klade za cíl s pomocí edukačních kampaní zvýšit povědomí společnosti o negativním vlivu provozování silničních motorových vozidel ve špatném technickém stavu na kvalitu ovzduší ve městech a hledat smysluplná řešení do budoucna. Dále pokračovala práce na probíhajících projektech, jmenovitě jde o:

- tříletý projekt TA ČR *Možnosti reakce na závažné infekční nemoci v právu EU: kritická analýza doporučení ve světle pandemie COVID-19*, který reaguje na aktuální situaci ohledně pandemie;
- projekt GA ČR Ústavní soud ČR: strážce ústavy nad politikou nebo v politice?“ zaměřený na politickou roli Ústavního soudu ČR a realizovaný ve spolupráci s Právnickou fakultou UK;
- projekt MOBILITY *Veřejný zájem v právu* s účastí dvou pracovníků z oddělení veřejného práva ve spolupráci s Právnickou fakultou UK, završený vydáním společné monografie *Public Interest in Law* (Cambridge: Intersetia, 2021);
- spolupráci na dalších projektech s těžištěm v jiných oborech práva, avšak s potřebnými vstupy z pohledu veřejného práva, konkrétně na projektu *Civilní odpovědnost za škodu způsobenou provozem autonomních vozidel* a projektu *Umělá inteligence, média a právo* (oba projekty TA ČR).

Bližší informace o projektech lze nalézt v další části této Výroční zprávy.

Mimo projektovou činnost bylo v oblasti veřejného práva – oboru práva lidských práv řešeno například téma režimů základních práv ve státech V4 se

zřetelem ke covid-19 (ve spolupráci s Fakultou práva a veřejné správy Jagelonské univerzity v Krakově); v oblasti mezinárodního práva veřejného téma pravidel pro UNCITRAL pro řešení hi-tech sporů, rovněž v oblasti mezinárodního práva veřejného dále témata odpovědnosti států (zejm. s ohledem na standard due diligence), kodifikace mezinárodního práva, lidských práv a mezinárodního investičního práva, mezinárodního práva na sebeobranu či migrace; v oboru veřejného práva s právněhistorickými aspekty šlo například o téma svaté koruny a ideje republiky v historii maďarské ústavnosti či historii práv národnostních menšin.

V oblasti mezioborové spolupráce pokračovalo řešení aktivity *Zacházení s šedou a dešťovou vodou v domácnostech* v rámci programu Voda pro život. Předmětem zkoumání této aktivity jsou právní a praktické reakce na ohrožení nedostatkem vody či zkušenost se snižující se dostupností vody. V roce 2021 byla dokončena hlavní část právní analýzy se zahrnutím nových předpisů (např. novelizace vodního zákona) a byl připravován rukopis popularizační brožury pro edici Strategie AV21 (Academia). Druhým řešeným projektem AV21 se zapojením pracovníků z oblasti veřejného práva je výzkumné téma *První republika interaktivně: právo a společnost* v rámci programu *Evropa a stát: mezi barbarstvím a civilizací*, kde byly zapojeny právně-historický pohled na danou problematiku.

Z důvodu pandemie covid-19 se v roce 2021 staly online formáty či hybridní formáty akcí a konferencí již pravidelnou formou prezentace vědeckých výsledků, a to jak v podobě aktivního zapojení vědců účastí na konferencích a workshopech, tak v podobě pořádání akcí pracovníky oddělení. V této podobě tak bylo realizováno zapojení výzkumných pracovníků například na mezinárodních konferencích *Human Rights in States of Emergency*, *Judicial Law-Making in European Constitutional Courts* a *Models of States of Emergency in V4 Countries* (všechny tři byly pořádány Jagelonskou univerzitou v Krakově), *The responsiveness of the legal system in times of emergencies: The law and its practice with focus on the V4 countries* (Ústav právních studií Maďarské akademie věd), ale i na řadě tuzemských odborných akcí.

Publikační činnost pracovníků v oblasti veřejného práva v roce 2021 zahrnovala vydání řady odborných článků v českém, anglickém a německém jazyce, z toho některé ve scopusových periodikách, a dále podílení se na kolektivních monografiích či autorství recenzí na vydané publikace.

Výzkum v oblasti klimatického práva

V roce 2021 pokračoval v ÚSP intenzivní výzkum v novém oboru klimatického práva, který započal v roce 2020 se založením výzkumné jednotky *Centrum pro klimatické právo a udržitelnost (CLASS)* za účelem realizace projektu *Lumina quae-runtur – Právo ochrany klimatu*. CLASS v roce 2021 rozvíjelo svou činnost jak v oblasti vědecké (v rovině národní i mezinárodní), tak v oblasti komunikace své odborné práce vůči veřejnosti. Ve vědecké oblasti navázalo na analýzy dostupné literatury oboru provedené v loňském roce a většinu roku pracovníci CLASS pracovali na kapitolách kolektivní monografie *Klimatické právo*, která bude vydána v roce 2022 a bude představovat první ucelené zpracování tohoto oboru v českém jazyce. Vedle toho zvládli publikovat několik odborných článků a kapitol knih v českém, anglickém a německém jazyce.

V oblasti projektové pokračovala práce na mezioborovém mezinárodním projektu *SOLSTICE* s názvem *Socially Just and Politically Robust Decarbonisation: A Knowledge Base and Toolkit for Policymakers* (JUSTDECARB), kde CLASS plní úlohu člena mezinárodního konsorcia. V rámci tohoto projektu se uskutečnily dva mezinárodní online workshopy s aktivní účastí pracovníků Centra (s příspěvky *Evaluating transition processes* a *Climate Regulations and Protection of Legitimate Expectations in the Energy Sector*), ale především CLASS v listopadu 2021 uspořádalo velkou mezinárodní konferenci *Human Rights and Climate Change*, která se uskutečnila hybridně (prezenčně i online). Mezi řečníky konference byli přední evropští experti oboru klimatického práva a záznamy jejich prezentací byly vyvěšeny na *YouTube kanál CLASS*, kde jsou veřejně přístupné ke zhlédnutí.

Novým úspěchem CLASS je účast v dalším mezinárodním konsorciu přípravy projektu pro vlámskou grantovou agenturu, který byl vybrán k podpoře v dalších 5 letech. Cílem projektu je položit základ pro evropskou síť výzkumných pracovišť, která se zabývá klimatickým právem. Taková síť zatím nevznikla (na rozdíl od sítě pracovišť zabývajících se právem životního prostředí). V rámci projektu budou organizovány workshopy a konference, dále budeme psát společné publikace, vykonávat návštěvy zapojených pracovišť, pořádat letní školu klimatického práva a zajišťovat výměny postdoktorandů. Hlavním řešitelem projektu bude Universita Hasselt, dalšími řešiteli pak kromě

CLASS také Ghent University, University of Antwerp, University of Copenhagen, University of Eastern Finland a University of Strathclyde Law School.

Budování sítě kontaktů s experty z oblasti klimatického práva ze zahraničí, které bylo při přípravě projektu plánováno jako založené na osobních návštěvách pracovníků CLASS na zahraničních pracovištích, osobní účastí na zahraničních konferencích a zvaní zahraničních expertů do Prahy, pokračovalo i v roce 2021 vzhledem k pandemickým opatřením v náhradní online formě. Zejména šlo o aktivní účast pracovníků CLASS na prestižních mezinárodních konferencích pořádaných zahraničními pracovišti; například konference *IUCN Academy of Environmental Law 2021 – The future of Environmental Law: Ambition and Reality*, konaná na *Faculty of Law of the University of Groningen*, konference *Social and Scientific Uncertainties in Environmental Law – EELF Annual Conference 2021*, konaná na University of Bournemouth, nebo konference *Climate Change, the SDGs, and the Law*, pořádaná *University of Cambridge*. Zadržet, pro navazování kontaktů s předními experty oboru klimatického práva ze zahraničí byla založena platforma online zvaných přednášek, které byly zaznamenávány a jejich záznamy následně vyvěšeny na *YouTube kanál CLASS*. Takto CLASS v roce 2021 uspořádalo 4 online zvané přednášky odborníků z USA, Velké Británie a Finska. Podobná série přednášek byla pořádána pro tuzemské odborníky z jiných oborů, například ekonomie, sociologie, klimatologie či přírodních věd, jejichž poznatky mají co říci z hlediska klimatického práva.

Pracovníci CLASS v průběhu celého roku aktivně vystupovali na různých tuzemských akcích zaměřených na problematiku změny klimatu. Jako příklady lze uvést panelovou diskusi *Volby a klima: co by měla dělat nová vláda?* pořádanou Komisí pro životní prostředí, Centrem pro dopravu a energii a STUŽ v září 2021, panelovou diskusi *Opatření v oblasti změny klimatu* v ČR pořádanou Ústavem výzkumu globální změny AV ČR v říjnu 2021 nebo CLASS spolupřádaný odborný seminář Komise pro životní prostředí AV ČR *Udržitelná spotřeba* v říjnu 2021. Součástí naší práce se stala i popularizace poznatků v podcastech (např. podcast *Ekomaniaci, 2050* podcast), v rozhlasu i v TV (např. účast v pořadu *Nedej se* na téma *Klimatická žaloba*) nebo na řečnických platformách (TedX). Uvést je třeba i v projektu plánovanou akci *Kulatý stůl* o implementaci klimatických závazků v ČR, kterou CLASS uspořádalo hybridní formou v prosinci 2021 za účasti řečníků z odborné sféry, veřejné správy i nevládních ekologických organizací.

Zdá se, že díky velmi aktivní prezentaci CLASS se daří šířit povědomí o jeho odborném působení v ČR i v zahraničí. Jako jeden z cílů své cesty si návštěvu CLASS zvolila například delegace soudců a dalších odborných pracovníků německého *Bundesverwaltungsgericht* (Spolkového správního soudu) z Lipska, kterou bylo možno realizovat prezenčně, a to 1. listopadu 2021, za účelem diskotování aktuálních otázek právní ochrany životního prostředí a klimatu v Německu a v České republice.

Jako užitečné se ukázalo angažování studentů-stážistů. V roce 2021 šlo postupně o dva české stážisty (kteří byli později angažováni do pozice doktorand v rámci CLASS) a tři zahraniční studenty-stážisty v rámci studentských právních stáží ELSA. Stážisté spolupracovali na aktivitách CLASS, podíleli se na přípravě akcí i popularizačních výstupů (blogu, newsletteru), vystupovali na našich interních seminářích. V dalších letech bychom rádi pro činnost stážistů vytvořili ještě poněkud větší prostor.

Zvlášť intenzivně se CLASS snažilo v době pandemie covid-19 rozvíjet online formy prezentace výsledků své odborné činnosti vůči veřejnosti. Pravidelně byla aktualizována webová prezentace projektu, včetně blogu (sekce Komentujeme v českém i anglickém jazyce), čtvrtletně je vydáván český a anglickojazyčný Newsletter Centra informující o novinkách v klimatické politice a právu u nás i ve světě a značný rozmach zaznamenal YouTube kanál CLASS, kde je v současné době publikováno již 27 videí v několika skupinách. Jde o přednášky zahraničních hostů CLASS a záznamy interních přednášek pracovníků CLASS v anglickém jazyce, přednášky českých hostů a záznamy prezentací pracovníků CLASS v českém jazyce a dále záznamy prezentací pořádaných na námi pořádaných veřejných odborných akcích: na mezinárodní konferenci *Human Rights and Climate Change* a na akci *Kulatý stůl – implementace klimatických závazků v ČR*; to byla ostatně první akce, která byla přenášena živě jako stream. Novinky z oboru a z naší práce jsou zveřejňovány též na česky vedeném facebookovém profilu Centra a anglicky vedeném Twitteru.

Výzkum v oblasti soukromého práva

Výzkum v oblasti soukromého práva byl v roce 2021 zaměřen především na soukromoprávní problematiku nahlíženou z několika rozdílných perspektiv

a na obecné otázky v historickém a filosofickém kontextu.

Nadále se výzkum v oblasti soukromého práva diferencoval do činnosti několika platform, a to *Centra pro výzkum inovací a kyberpráva (Center for Innovations and Cyberlaw Research – CICERo)*, *Centra Karla Čapka pro studium hodnot ve vědě a technice, výzkumných jednotek Kabinetu zdravotnického práva a bioetiky* a část výzkumu probíhala též v rámci *Centra práva výzkumu, vývoje a inovací (RLC)*. Tyto výzkumy navázaly na práce a výsledky minulých období. Významným elementem roku 2021 byla činnost pracovníků zaměřená na dílčí právní oblasti vyznačující se vysokým stupněm interdisciplinarity. Pracovníci se také aktivně podíleli na přípravě konferencí a workshopů, i když jejich počet byl vzhledem k pandemii nemoci covid-19 omezen.

Podobně jako v předchozích letech se činnost členů oddělení výrazně projevila ve specifických oblastech a okolo vybraných pracovníků se vytvářely pracovní skupiny, které se zaměřovaly na řešení dílčích problémů, např. problematika korporáčního práva, pracovního práva (zejména pak bezpečnosti a ochrany zdraví při práci), sportovního práva a mezinárodního práva soukromého či medicínského práva, problematice ochrany osobních údajů a dat z perspektivy datové analýzy, právní povahy biometrických údajů a právní a etické aspekty AI.

V rámci obecné civilistiky bylo publikováno několik výstupů – zejména pak publikace dedikované na grantový projekt *Problematika zohlednění prospěchu poškozeného při újmě způsobené ublížením na zdraví – compensatio lucri cum damno*, který se věnuje výsostně civilistické oblasti a byl podpořen Grantovou agenturou ČR. Jako výstupy směřované do oblasti obecné civilistiky lze uvést rovněž příspěvky mapující civilní odpovědnost při provozu autonomních vozidel.

Dále pokračovala práce na probíhajících projektech, jmenovitě jde o:

- dokončovaný projekt *Informovaný souhlas s poskytováním zdravotních služeb – právní a etické aspekty*, podporovaný Grantovou agenturou ČR,
- dokončovaný projekt *Srovnání českého korporáčního práva s OECD principy Corporate Governance jakožto mezinárodního standardu a vybranými evropskými jurisdikcemi*, podporovaný Grantovou agenturou ČR,
- dokončovaný projekt *Autonomní právo mezinárodních sportovních asociací jako ekvivalent superstátu a hranice legality jeho pravomocí*, podporovaný Grantovou agenturou ČR,

- dokončovaný projekt *Problematika zohlednění prospěchu poškozeného při újmě způsobené ublížením na zdraví – compensatio lucri cum damno*, podporovaný Grantovou agenturou ČR,
- projekty aplikovaného výzkumu podporované Technologickou agenturou ČR se soustředily na několik témat, a to *Zkoumání možných úprav právních předpisů ČR potřebných pro zavádění vozidel ve stupních automatizace SAE 3 a vyšších do provozu, Civilní odpovědnost za škodu způsobenou provozem autonomních vozidel, Průzkum a edukace občanů České republiky v oblasti biometrie, Umělá inteligence, média a právo, Legislativní překážky při zpracování velkých dat ve službách umělé inteligence (Big Data 4AI), Rozhodování o zdravotní péči v závěru života, Možnosti reakce na závažné infekční nemoci v právu EU: kritická analýza a doporučení ve světle pandemie COVID-19*.

Bližší informace o projektech lze nalézt v další části této Výroční zprávy.

Badatelské aktivity v oblasti soukromého práva byly prováděny rovněž organizací a vystoupeními na vnitrostátních a zahraničních konferencích a pobytech, jakož i prohlubováním mezinárodní spolupráce, a to převážně ve formátu online. Příkladem lze uvést mezinárodní konferenci *SOLAIR Conference 2021 (Society, Law, Artificial Intelligence and Robotics)* (ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu), nad kterou převzala záštitu mj. Věra Jourová a Eva Zažímalová.

Výzkum v oblasti zdravotnického práva a bioetiky

Výzkum v oblasti zdravotnického práva a bioetiky je v ÚSP tematicky rozvíjen primárně v rámci výzkumné jednotky *Kabinet zdravotnického práva a bioetiky* (dále jen „Kabinet“). Činnost Kabinetu byla v roce 2021 směřována do několika oblastí. Pokračoval výzkum problematiky informovaného souhlasu s poskytováním zdravotních služeb, problematiky náhrady nemateriální újmy a předpokladů odpovědnosti v civilním právu. Dále byla zkoumána problematika eutanazie a dalších rozhodování na konci života. Zřetelným výstupem zkoumané problematiky je především kniha autora Davida Černého

Eutanazie a dobrý život, kterou vydal Filosofický ústav AV ČR, v. v. i., ve spolupráci s Ústavem státu a práva AV ČR, v. v. i.

Aktuálně byla řešena problematika možnosti reakce na závažné infekční nemoci v právu EU se zaměřením na doporučení ve světle pandemie covid-19. Tato problematika byla zkoumána i s ohledem na účast Tomáše Doležala v expertní skupině DGI-CDBIO Rady Evropy, která připravuje doporučení k alokaci vzácných zdrojů.

Významná část činnosti členů Kabinetu byla spojena rovněž s aktivitami Centra Karla Čapka pro studium hodnot ve vědě a technice a směřovala k problematice etiky umělé inteligence. V rámci této činnosti byl zorganizován seminář *Výzvy a rizika umělé inteligence* a vyhlášen call for papers na připravovanou monografii *Století robotů: Robofilozofie od Čapka po současnost a dál*.

Členové Kabinetu se dále aktivně účastnili řešení témat *Etické a filozofické problémy robotiky a informatiky a Odpovědnost a společenské výzvy 21. století* v rámci programu Strategie AV 21.

Kabinet připravuje recenzovaný *Časopis zdravotnického práva a bioetiky*.

Výzkum v oblasti práva výzkumu, vývoje a inovací

Výzkum v oblasti práva výzkumu, vývoje a inovací primárně zajišťuje výzkumná jednotka *Centrum práva výzkumu, vývoje a inovací (Research Law Centre – RLC)*, která byla ustavena v lednu 2019. Cílem Centra je působit jako mezioborová platforma pro zkoumání a řešení aktuálních otázek a problémů v oblasti práva výzkumu, vývoje a inovací, včetně komplexního výzkumu a konsolidace souvisejících témat napříč dotčenými právními obory, zejména obory správního práva, práva duševního vlastnictví, ochrany dat, jakož i práva pracovního a korporátního. Účelem výzkumu je zvýšit právní jistotu při realizaci právních norem v této oblasti, efektivní využívání veřejných prostředků poskytovaných na podporu výzkumných projektů a vytvářet synergické efekty mezi veřejnými výzkumnými organizacemi a jejich zřizovateli.

V roce 2021 byla činnost Centra podporována účelovou dotací ze strany AV ČR, část činnosti byla proto zaměřena na řešení potřeb AV ČR, jejich orgánů a pracovišť AV ČR. V rámci této činnosti byla zpracována řada právních stanovisek, poskytnuta

20 řada odborných konzultací a pracovníci Centra se zúčastnili řady jednání, na kterých byly řešeny aktuální právní problémy a otázky týkající se činnosti AV ČR a jejich orgánů a činnosti pracovišť AV ČR. Příkladem lze uvést konzultace k otázkám právního postavení AV ČR podle veřejného práva, pojištění členů Akademické rady AV ČR nebo změn zřizovací listiny veřejné výzkumné instituce, stanoviska k vymezení pojmu způsobilých nákladů podle zákona o podpoře výzkumu, vývoje a inovací, k otázce vertikální a horizontální spolupráce podle zákona o zadávání veřejných zakázek, k výkladu ustanovení zákona o veřejných výzkumných institucích o podmínkách účasti pracovišť AV ČR v právních osobách, k otázce formy výkonu funkce člena Akademické rady AV ČR a jeho odpovědnosti spojené s výkonem funkce a k otázce souběhu funkce ředitele pracoviště AV ČR s funkcí člena dozorčí rady na jiném pracovišti AV ČR.

Realizována byla metodická pomoc pro Kancelář Akademie věd ČR (KAV) s cílem optimalizovat procesy uvnitř organizace. Centrum pomáhalo v konkrétních případech, kde bylo identifikováno zvýšené riziko sporů se zaměstnanci, a to zřízením helpdesk. Zde se na určené zaměstnance obraceli řídicí pracovníci a vybraní zaměstnanci KAV, kteří dostali v reálném čase návod, jak v daných případech postupovat, a to písemně či ústně. Díky této intenzivní spolupráci se podařilo minimalizovat vznik nových soudních sporů s odcházejícími zaměstnanci.

V návaznosti na dříve zpracovaná stanoviska Centra týkající se výkonu veřejnosprávní finanční kontroly prováděné AV ČR jako správkyňi rozpočtové kapitoly státního rozpočtu vůči jí zřízeným pracovištím (veřejným výzkumným institucím) byl na základě usnesení Akademické rady AV ČR v roce 2020 zpracován návrh nové interní směrnice Akademické rady AV ČR o kontrolních činnostech zaměřených na hospodaření s veřejnými prostředky v AV ČR a na jejich pracovištích. V prvním čtvrtletí roku 2021 pak proběhlo připomínkové řízení v rámci Akademické rady AV ČR a poté bylo zpracováno finální znění směrnice, která byla následně přijata a vyhlášena Akademickou radou AV ČR. V souvislosti se zahájením nového funkčního období Akademické rady AV ČR byla provedena přednáška, jejímž cílem bylo seznámit členy Akademické rady se základními prvky právního postavení AV ČR a veřejných výzkumných institucí v systému veřejné správy, s právním minimem člena Akademické rady, zejména se základními povinnostmi a standardy péče, a se základními kontrolními mechanismy vztahujícími se k AV ČR. Pro potřeby Kanceláře

AV ČR a hospodářských správ pracovišť AV ČR byla zpracována informace o změnách v oblasti hmotného a nehmotného majetku po novele zákona o daních z příjmů účinné od počátku roku 2021. V závěru roku se pak Centrum zapojilo do práce pracovní skupiny pro analýzu právní úpravy postavení a činnosti AV ČR a souvisejících právních předpisů zřízené usnesením Akademické rady AV ČR v prosinci 2021.

V průběhu roku 2021 uspořádalo Centrum sérii devíti kolokvií tematicky zaměřených na právo technologií, příkladem lze uvést témata *Online řešení sporů*, *Autorské právo v prostředí digitálních sítí*, *Poskytování digitálního obsahu a služeb*, *Environmentální data* a *Trestně právní aspekty hypertextových odkazů*. Vzhledem k pandemické situaci vyvolané nemocí covid-19 probíhala kolokvia online. Část kolokvií proběhla v angličtině s úvodními přednáškami přednesenými zahraničními odborníky, např. Davidem Ng z University of Berkeley na kolokviu *Are Password Managers Improving our Password Habits?* a Jorisem van Hoboken z Vrije Universiteit Brussel na kolokviu *Legal Aspects of Quantum Technologies*.

Dále se Centrum zapojilo jako subdodavatel do řešení výzkumného projektu *Umělá inteligence v účetních systémech veřejné správy*, který je podporován Ministerstvem průmyslu a obchodu v rámci operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost. Řešitelem projektu je společnost DYNATECH s. r. o. Cílem projektu je vyvinout automatizaci účtování účetních případů na bázi umělé inteligence pro veřejnou správu. Metodickou stránku vývoje bude realizovat ÚSP v kooperaci s řešitelem. Za tím účelem byla mezi ÚSP a společností DYNATECH s. r. o. uzavřena rámcová smlouva o spolupráci na výzkumném projektu, na jejímž základě byla zpracována série odborných stanovisek k otázkám z oblasti finanční kontroly ve veřejné správě, zejména řídicí kontroly a interního auditu.

V rámci výzkumné činnosti Centra probíhá rovněž řešení projektu *Legislativní překážky při zpracovávání velkých dat ve službách umělé inteligence* podporovaného Technologickou agenturou ČR. Cílem projektu je podpořit český průmysl a vývoj umělé inteligence (AI). V rámci řešení projektu bude provedeno šetření, v jakých oblastech existují pro start-upy vyvíjející AI a společnosti s průmyslovým využitím AI legislativní překážky pro zpracování velkých dat, a vytvořena metodika pro identifikaci, získávání a zpracovávání velkých dat v souladu s právem. Spoluřešiteli projektu jsou prg.ai, z. s., a Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy. Projekt je součástí řešení cílů Národní strategie umělé

inteligence v České republice schválené usnesením vlády č. 314 ze dne 6. května 2019.

Z publikačních výstupů je na prvním místě třeba uvést *Komentář k zákonu o veřejných výzkumných institucích* (Wolters Kluwer ČR) zpracovaný kolektivem autorů, který zaznamenal velký ohlas a pozitivní přijetí odbornou veřejností a pracovišti AV ČR. V časopisu *Právník* č. 2/2021 byl publikován článek J. Malíře *Konsorcia ERIC a jejich místo v systému práva EU*, který autor zpracoval již v předchozím roce. Dále lze k publikačním výsledkům uvést příspěvek J. Matejky *Institucionální zabezpečení svobody vědeckého bádání a její omezení* publikovaný ve sborníku *Pocta Karlu Klímovi k 70. narozeninám: Ústavnost jako kritérium právního řádu (národního i evropského)*, (Wolters Kluwer ČR), a dále příspěvek téhož autora *Ze života veřejné výzkumné instituce aneb několik poznámek k její povaze, činnosti a odpovědnosti orgánů (zejména pak ředitele)* publikovaný ve sborníku *Pocta prof. Janu Hurdíkovi k 70. narozeninám: Základní otázky života, práva a vůbec...!* (Brno, Masarykova univerzita).

2. Projekty

V návaznosti na výzkumnou činnost prováděnou v rámci výše uvedených oblastí výzkumu probíhalo v roce 2021 také řešení následujících projektů:

a — projekty podporované Grantovou agenturou České republiky:

— byl prodloužen grantový projekt *Informovaný souhlas s poskytováním zdravotních služeb – právní a etické aspekty* (Informed consent – legal and ethical aspects) s dobou řešení 2018 až 2020 (řešitel doc. JUDr. Tomáš Doležal, Ph.D., LL.M.);

Informovaný souhlas je základním nástrojem pro získání svolení k provedení medicínského zákroku na pacientovi. S praktickými dopady informovaného souhlasu se zdravotnický personál setkává každodenně a pacienti při každé návštěvě zdravotnického zařízení. I přes tyto zcela zjevné praktické dopady zůstává teoretická rovina informovaného souhlasu v české odborné literatuře téměř nedotčena, a to jak v rovině právní, tak bioetické. Při studiu tohoto

fenoménu je nutné si uvědomit, že se jedná o hybridní koncept složený ze dvou složek – lékařského poučení a vlastního vyjádření vůle pacienta. Oba tyto komponenty jsou zkoumány s ohledem na jejich historickou genezi. Z hlediska historické komparace je pak zpracovávána analýza nutných a dostačujících prvků pro právní diskurs a pro diskurs etický. Projekt se zaměřuje i na odlišné modely komunikace mezi lékaři a pacienty, zejména na koncept paternalistický a koncept spotřebitelský. Dále se projekt zaměřuje i na problematické aspekty informovaného souhlasu de lege lata. Cílem projektu je důkladně analyzovat současný právní a etický diskurs týkající se vztahu lékaře a pacienta, zejména ohledně tzv. informovaného souhlasu, se zaměřením nejen na otázky platné právní úpravy (de lege lata), ale i na to, jaká by právní úprava měla být (de lege ferenda).

— pokračovalo řešení grantového projektu *Srovnání českého korporáčního práva s OECD principy Corporate Governance jakožto mezinárodního standardu a vybranými evropskými jurisdikcemi* (The Czech Company Law and the OECD Principles of Corporate Governance as an International Benchmark and Comparison with selected European Countries) s dobou řešení 2019 až 2021 (řešitel doc. JUDr. Bohumil Havel, Ph.D.);

České soukromé právo prošlo významnými změnami. Byly přijaty občanský zákoník a zákon o obchodních korporacích, které mimo jiné zavedly podrobnou úpravu právnických osob a zejména obchodních společností. Tato pravidla byla již v době svého vzniku testována zejména srovnávací analýzou Corporate Governance. Cílem projektu je dnes, po šesti letech účinnosti, posoudit, zda se nová pravidla ustálila ve výkladu a zda poskytují dostatečně flexibilní řešení správy společností. Jako benchmark poslouží revidované OECD Principy Corporate Governance (2015). Tohoto cíle bude dosaženo formulací základních prvků správy společností, které jsou pro jejich funkčnost klíčové, analýzou stávajícího práva a stávající judikatury, srovnáním s OECD principy a dílčím srovnáním s významnými okolními jurisdikcemi a formulací možných změn českého právního řádu (hard law), případně českého Corporate Governance kodexu (soft law).

— pokračovalo řešení grantového projektu *Autonomní právo mezinárodních sportovních asociací jako ekvivalent superstátu a hranice*

legality jeho pravomocí (Law of International Sports Associations as an equivalent to a Superstate and borders of legality of its powers) s dobou řešení 2019 až 2021 (řešitel JUDr. Pavel Hamerník, Ph.D.);

Projekt analyzuje legalitu aktů mezinárodních sportovních asociací, které jsou na vrcholu pyramidové struktury sportu. Jménem specifického charakteru sportu tyto asociace argumentují, že si zaslouží autonomii nezávislou na vlivu vlád států. Nicméně tato autonomie by neměla být nedotknutelná. Sportovní asociace jsou nestátním sektorem, což je stěžejní okolnost pro možnosti kontroly legality jejich jednání. Nařízení sportovních asociací jsou založena na smluvním základě. Nicméně jejich paralelní systém regulace se podobá veřejnoprávnímu charakteru, když jde o velmi detailní a závazné předpisy pro jejich členy. Nařízení sportovních asociací jsou celosvětově harmonizována pro daný sport a mají monopolní pozici. V takovém prostředí může dojít k protiprávnímu jednání stejně jako porušení veřejného práva. Projekt popisuje mechanismy dostupné uvnitř sportovního sektoru (např. Rozhodčí soud pro sport) a také mimo něj při soudní kontrole, když dochází k rozporu s obecným právem, např. v rámci boje proti dopingmu.

— pokračovalo řešení grantového projektu *Rozdíly při ukládání trestů v postkomunistických kontinentálních právních systémech* (Sentencing disparities in the post-communist continental legal systems) s dobou řešení 2019 až 2021 (řešitel Mgr. Jakub Drápal, M.Phil.);

Oblast ukládání trestů je jednou z výrazně neprobádaných oblastí trestního práva v postkomunistických zemích. Tento výzkum se proto zaměřuje na vybrané aspekty ukládání trestů zejména v České republice, ale i na Slovensku a ve Slovinsku. Konkrétně se věnuje empirickému zkoumání rozdílů při ukládání trestů mezi soudy a soudci, odůvodňování uložení trestu a na úroveň dokazování skutečností podstatných pro uložení trestu vyžadovanou soudy. Použité teorie zohledňují jak přístupy typické v kontinentální právní kultuře, tak ty, které výrazně ovlivňují ukládání trestů v anglosaské právní kultuře. Na základě poznatků z české, slovenské a slovinské praxe, zahraničních výzkumů a teoretických východisek tento výzkum popíše, v jakém stavu je praxe ukládání trestů v České republice, a u vybraných otázek porovná situace ve třech

postkomunistických zemích. Výstupem projektu bude i návrh řešení vhodných pro postkomunistické kontinentální systémy, které by mohly snížit (očekávanou) inkonzistentní praxi.

— pokračovalo řešení grantového projektu *Problematika zohlednění prospěchu poškozeného při újmě způsobené ublížením na zdraví – compensatio lucri cum damno* (Damages for personal injury and collateral benefits – compensatio lucri cum damno), s dobou řešení od 2020 do 2021 (řešitel doc. JUDr. Tomáš Doležal, Ph.D., LL.M.);

Podstatou projektu je problematika vyrovnání újmy, jež byla způsobena ublížením na zdraví, prospěchem nabytým právě v souvislosti se vznikem újmy. V zahraničí bývá tato problematika známa jako *compensatio lucri cum damno*. Obecně se jedná o situace, v nichž událost vyvolávající povinnost k náhradě újmy nezpůsobí toliko újmu, nýbrž dá současně vzniknout určitému prospěchu (výhodě) na straně poškozeného. Problematika *compensatio lucri cum damno* představuje v teorii i praxi deliktního práva jednu z klíčových otázek, která má významné dopady pro chápání celého systému náhrady škody. Je až s podivem, že se v ČR této problematice doposud nikdo podrobněji nevěnoval, a to přesto, že se jedná o problematiku s výrazným teoretickým i praktickým potenciálem. Projekt se však nevěnuje celé problematice *compensatio lucri cum damno*, ale je zúžen na oblast újem způsobených ublížením na zdraví. Projekt cílí na zodpovězení klíčové otázky, zda je přípustné a obecně vůbec vhodné prospěch nabytý v důsledku škodní události při stanovení výše újmy zohlednit.

b — projekty podporované Technologickou agenturou České republiky

— pokračovalo řešení projektu *Etika provozu autonomních vozidel* (Ethics of autonomous vehicles) s dobou řešení 2018 až 2021 (řešitel PhDr. David Černý, Ph.D.);

Jde o interdisciplinární projekt v rámci Programu na podporu společenskovedního a humanitního výzkumu, experimentálního vývoje a inovací ÉTA, na jehož řešení se dále podílejí Filosofický ústav AV

ČR, Přírodovědecká fakulta UK a Teologická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. V souvislosti s provozem autonomních vozidel jsou velmi aktuální eticky konfliktní situace, ke kterým dojde v reálném provozu. Bez řešení těchto situací, které nemá momentálně nikdo k dispozici, nebude možné uvádět autonomní vozidla vyšších stupňů automatizace na trh. Přitom benefity autonomních vozidel jsou zřejmé: zefektivnění dopravy, snížení emisí, snížení počtu nehod až o 90 %. Bezpochyby je tedy žádoucí, aby autonomní vozidla do provozu uvedena byla, a přispěla tak ke zkvalitnění života člověka v 21. století. Cílem projektu je zjistit preference potenciálních zájemců o autonomní vozidla a nabídnout jejich výrobcům komplexní etickou analýzu jejich provozu, bezprostředně uplatnitelnou ve vývoji řídicích softwarů.

— pokračovalo ve spolupráci s Lékařskou fakultou Masarykovy univerzity řešení projektu *Rozhodování o zdravotní péči v závěru života* (Decision-making process on health care at the end of life) s dobou řešení 2019 až 2021 (spoluřešitel doc. JUDr. Tomáš Doležal, Ph.D., LL.M.);

Cílem projektu je interdisciplinární výzkum procesů rozhodování o zdravotní péči v závěru života (End of Life, EoL) se záměrem návrhu na jejich zkvalitnění. Přitom jsou sledovány všechny pro tyto procesy relevantní aspekty: klinické, etické, psychologické a právní. V projektu bude provedena analýza stávajících modalit rozhodování o zdravotní péči v závěru života. S ohledem na situaci uvedené problematiky v ČR budou vytvořeny možné způsoby pro tento typ rozhodování. Ty budou v interdisciplinárním přístupu experimentálně testovány a vhodně modifikovány a nakonec budou navrženy otestované modalitativy pro procesy rozhodování o zdravotní péči v závěru života.

— pokračovalo řešení projektu *Civilní odpovědnost za škodu způsobenou provozem autonomních vozidel* (Civil Liability for Damage caused by Operation of Autonomous Vehicles) s dobou řešení 12/2018 až 11/2021 (řešitel JUDr. Ján Matejka, Ph.D.);

Hlavním cílem projektu je provést komplexní systémovou analýzu odpovědnostních vztahů vznikajících při provozu autonomních vozidel a navrhnout doporučení. Analýza zohlední evropskou a českou

legislativu včetně judikatury, inspiruje se americkou legislativou a zohlední jednotlivé stupně autonomie řízení. Obsah doporučení: 1. doporučení pro plnění prevenční povinnosti výrobci v oblasti odpovědnosti za výrobek, za software a za dodaná data; 2. model smluvní úpravy odpovědnostních vztahů mezi jednotlivými subjekty podílejícími se na provozu autonomních vozidel a zajišťování infrastruktury pro jejich provoz; 3. doporučení úpravy stávající legislativy v souvislosti s evropskými legislativními aktivitami; 4. doporučení pro nakládání s údaji při řešení škodních událostí pro účely pojištění.

— ve spolupráci s Fakultou informačních technologií Vysokého učení technického v Brně a s Fakultou sociálních studií Masarykovy univerzity pokračovalo řešení projektu *Průzkum a edukace občanů České republiky v oblasti biometrie* (Survey and education of Citizen of the Czech Republic in the field of Biometrics) s dobou řešení 2019 až 2021 (spoluřešitel JUDr. Ján Matejka, Ph.D.);

Cílem projektu je realizace studie znalostí biometrických systémů a manipulace s biometrickými údaji mezi občany České republiky, s důrazem na znalost rizik vyplývajících z používání těchto systémů. Projekt se zaměří na různé věkové kategorie, profesní skupiny a osoby s různým vzděláním. Na základě této studie bude poté připravena metodika s doporučeními pro Policii ČR, ÚOOÚ a vládní organizace, brožura pro relevantní stakeholdery, se kterými bude uspořádán edukativně-diseminační, participativní workshop, který přispěje k zajištění relevantního přenosu do praxe. Elektronická brožura bude volně k dispozici ve formátu uzpůsobeném pro tisk za účelem zajištění její dostupnosti.

— nově bylo zahájeno řešení projektu *Umělá inteligence, média a právo* (Artificial Intelligence, Media and Law) s dobou řešení 06/2020 až 12/2023 (řešitelka Mgr. Alžběta Krausová, LL.M.), na jehož řešení se dále podílí Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy a Fakulta aplikovaných věd Západočeské univerzity v Plzni;

Cílem projektu je definovat zákonné a podzákoné podmínky spravedlivé ochrany osobní autonomie a práva na informační sebeurčení jednotlivce při používání umělé inteligence v oblasti personalizace zpráv, reklam a dalšího obsahu prostřednictvím

24 hromadných sdělovacích prostředků (tzn. mediální komunikace a medializovaných obsahů), definovat nejlepší praxi při tvorbě a sdělování personalizovaného obsahu těmito prostředky a poskytnout běžným uživatelům volně dostupný nástroj, který jim pomůže při realizaci svého práva na osobní autonomii a informační sebeurčení. Projekt pomůže realizovat vybrané cíle definované v kapitole 6 Národní strategie umělé inteligence v ČR.

— v prosinci 2020 nově započalo a v průběhu roku 2021 pokračovalo řešení projektu *Možnosti reakce na závažné infekční nemoci v právu EU: kritická analýza a doporučení ve světle pandemie COVID-19* (Capacities to Respond to Infectious Diseases In EU law: critical assessment and recommendations in the light of the COVID-19 pandemics) s dobou řešení 12/2020 až 11/2022 (řešitel JUDr. Jan Malíř, Ph.D.), na jehož řešení se dále podílí Právnická fakulta Univerzity Karlovy;

Hlavním cílem projektu je i) analyzovat, jaké pravomoci má EU na základě stávajícího primárního a sekundárního práva EU ve vztahu k rychlé identifikaci a včasné reakci na závažné infekční nemoci, a to zejména nové, a k jejich potírání, ii) na základě zkušeností nabytých během pandemie covid-19 provést kritické posouzení, zda jsou tyto pravomoci adekvátní, či nikoli, a dále zda je, nebo není adekvátní způsob, jakým jsou tyto pravomoci uplatňovány na politické úrovni, iii) formulovat doporučení s ohledem na návrhy na nutnost/vhodnost posílení pravomocí EU, jejich orgánů a agentur v oblasti ochrany veřejného zdraví před infekčními nemocemi, které byly nebo budou předloženy.

— nově započalo ve spolupráci s Českým vysokým učením technickým, Fakultou dopravní, řešení projektu *Zkoumání možných úprav právních předpisů ČR potřebných pro zavádění vozidel ve stupních automatizace SAE 3 a vyšších do provozu* (Analysis of possible amendments to the Czech legal regulations required for the introduction of vehicles with SEA 3 automation level and higher into operation) s dobou řešení 2021 až 2022 (řešitelka JUDr. Eva Fialová, LL.M., Ph.D.);

Výzkumná potřeba reaguje na aktuální a budoucí potřeby v přípravě na zavádění silniční autonomní dopravy do praxe. Pro plynulé zavedení

automatizovaných vozidel v jednotlivých stupních automatizace do provozu je nutné definovat a připravit vhodné legislativní prostředí. Je potřeba se na jednu stranu inspirovat v zemích, které jsou v pokročilejším stavu zavádění autonomní mobility do právních předpisů, a na druhou stranu je třeba vzít v úvahu i specifika českého právního prostředí a závazky ČR. Takto je třeba: 1) zkoumat jednotlivé právní instituty a aspekty relevantní pro zavádění automatizovaných vozidel v jednotlivých stupních automatizace (od SAE3) do provozu; 2) identifikovat možné variantní řešení jejich úprav (v souvislosti s jednotlivými stupni automatizace SAE J3016); 3) jednotlivě a ve vzájemných vztazích tato variantní řešení zhodnotit a odůvodnit jejich zařazení a relevanci dle jednotlivých stupňů automatizace SAE J3016 (od SAE3 výše); 4) identifikovat z těchto variant a odůvodnit možné kombinace variant úprav právních institutů a aspektů a z nich vybrat a odůvodnit tu nejvýhodnější kombinaci variant úprav z hlediska: a) co nejmenšího zásahu do příslušných právních předpisů; b) probíhajících či výhledově přípravy evropských a mezinárodních norem závazných pro ČR; c) zájmu na co nejrychlejší vytvoření optimalizovaného a plně konkurenčního legislativního prostředí pro oblasti autonomní mobility v ČR, a při maximálně možném respektování aktuální systematiky dotčených právních předpisů a při respektování objektivních mantinelů stanovených relevantními mezinárodními smlouvami, kterými je ČR vázána, předpisy EU či případnými dalšími mezinárodními závazky ČR. V rámci jednotlivých právních institutů a aspektů je třeba klást důraz na zkoumání práv a povinností jednotlivých dotčených subjektů jak soukromého, tak veřejného práva a na jejich změnu při zavádění automatizovaných vozidel v jednotlivých stupních automatizace do provozu.

— nově započalo řešení projektu *Legislativní překážky při zpracování velkých dat ve službách umělé inteligence (Big Data 4AI)* (Legal Obstacles for Big Data Processing in the Service of Artificial Intelligence) s dobou řešení 2021 až 2023 (řešitelka Mgr. Veronika Žolnerčíková);

Cílem projektu je podpořit český průmysl a vývoj umělé inteligence („AI“) poskytnutím pomoci přímo relevantním společnostem. Provedeme šetření, v jakých oblastech existují pro start-upy vyvíjející AI a společnosti s průmyslovým využitím AI legislativní překážky pro zpracování velkých dat, a vytvoříme

metodiku, aby start-upy dokázaly data identifikovat, získávat a zpracovávat v souladu s právem. Kromě metodiky pro společnosti vytvoříme ve spolupráci s FSV UK audiovizuální instruktážní videa. Díky spolupráci s prg.ai a odborníky z ČVUT můžeme kromě veřejných konzultací a dotazníkových šetření navíc napřímo oslovit společnosti vyvíjející AI a navrhnout automatizovaný způsob, jak analyzovat data zpracovávaná v dané společnosti. Projekt naplňuje část z cílů vládní Národní strategie umělé inteligence.

c — ostatní projekty:

— pokračovalo ve spolupráci s Právnickou fakultou Masarykovy univerzity řešení projektu *Transitional Jurisprudence* (Transitional Jurisprudence) podporovaného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy z prostředků operačního programu *Výzkum vývoj, vzdělávání* s dobou řešení od 1. 5. 2017 do 30. 9. 2021 (spoluřešitel Mgr. Petr Agha, Ph.D., LL.M.);

Cílem projektu je rozvoj lidských zdrojů pro výzkum a vývoj v oboru Práva a právních věd formou zřízení společného doktorského studijního programu Právnické fakulty Masarykovy univerzity a Ústavu státu a práva AV ČR, který bude obsahovat čtyři obory. Kvalitativním cílem společného doktorského studia je výchova nové generace vědeckých pracovníků, schopných účastnit se výzkumu na evropské úrovni, jakož i výchova špičkových odborníků pro potřeby praxe (zejména se zaměřením na užší specializaci ve vybraných oblastech práva s mezinárodním přesahem). Zúčastněné instituce budou studentům aktivně vytvářet příležitosti pro jejich zapojení do výzkumných projektů základního i aplikovaného výzkumu a do dalších činností souvisejících s vědou a výzkumem. Společné doktorské studium poskytne také příležitost akademickým pracovníkům v ČR k jejich dalšímu odbornému rozvoji a růstu (školitelé v programu, stáže na výzkumných a univerzitních pracovištích v tuzemsku i v zahraničí, školení, účast na vědeckém životě partnerských institucí).

— pokračovalo řešení mobility projektu Akademie věd ČR a Maďarské akademie věd (HAS) *Revisiting the definition and the normative concept of the consumer case studies in four EU Member States* s dobou řešení 2019 až 2021 (řešitelka Dr. Rita Sik-Simon, LL.M., B.A.);

25 — pokračovalo ve spolupráci s Právnickou fakultou Univerzity Karlovy a Právnickou fakultou Masarykovy univerzity řešení projektu *Veřejný zájem v právu* (Public Interest in Law) s dobou řešení 2019 až 2021 (spoluřešitel JUDr. Jan Malíř, Ph.D.);

Cíl projektu výzkumu je několikery. Především je třeba pojem veřejný zájem definovat a stanovit jeho strukturu. Výzkum se proto soustředí na vymezení jeho obsahu a účelu, a to zejména na pozadí zájmu soukromého. Uskutečnit tento cíl znamená analyzovat i historický vývoj a s ohledem na jeho význam sledovat jeho aplikaci v různých rozdílných epochách a rozdílných společenskoekonomických poměrech. Je třeba zkoumat, zda lze tento institut chápat jako určitý jednotný pojem, nebo zda má v různých právních odvětvích relativně samostatné postavení a svébytnou funkci. Při používání veřejného zájmu je třeba vymezit prostor správní i soudcovské úvahy při zdůrazňování jeho jednotlivých aspektů v rozdílných skutkových situacích. Je třeba však zjistit, zda i v těch odvětvích, kde se tento pojem nevyskytuje, má vzdor tomu význam jako součást jiných zcela odlišných institutů.

— pokračovalo řešení projektu *Právo ochrany klimatu* (Climate Law) podporovaného Akademií věd ČR v rámci prémie Lumina Quaeruntur s dobou řešení 2020 až 2024 (řešitelka JUDr. Hana Müllerová, Ph.D.);

Výzkum realizovaný výzkumnou jednotkou CLASS se zaměří na aktuální otázky a problémy v oblasti ochrany klimatu. Jeho cílem bude položit u nás základy tohoto nového, respektive rodičího se pododvětví práva, zprostředkovávat poznatky o něm české odborné veřejnosti, pěstovat mezioborovou spolupráci, jakož i navázat kontakty se zahraničními centry, která se této problematice věnují. CLASS se zaměří na otázky ochrany klimatu v rovině práva mezinárodního, evropského i českého. Členové týmu budou zkoumat nejen ty otázky klimatického práva, které lze podřadit pod právní ochranu životního prostředí, ale také související otázky jiných odvětví práva, jako jsou lidskoprávní aspekty klimatické změny, systémy regulace obchodování s emisními povolenkami, opatření v oblasti energetiky a technologií, právní přístupy k regulaci dopravy a emisí z ní či mezinárodní obchod a ochrana investic.

— pokračovalo řešení mezinárodního projektu *Socially Just and Politically Robust Decarbonisation: A Knowledge Base and Toolkit for Policymakers* (JustDecarb) s dobou řešení 2020 až 2023 (spoluřešitelka JUDr. Hana Müllerová, Ph.D., a členky výzkumné jednotky CLASS); projekt uspěl v rámci výzvy „Enabling Societal Transformation in the Face of Climate Change“ (SOLSTICE); členy mezinárodního řešitelského konsorcia jsou dále CICERO – Center for International Climate Research (Oslo), London School of Economics – Grantham Research Institute on Climate Change, University of Graz;

Jde o vysoce prestižní projekt spolupráce se západoevropskými vědeckými institucemi se zaměřením na mezioborovou spolupráci v oblasti klimatu (právo, ekonomie, filozofie, politologie). Právní část tříletého projektu se zaměří především na otázku, jakou úlohu mají hrát lidská práva a právní principy jako kritéria pro posuzování klimatických politik a opatření.

— nově započalo řešení projektu *Zdravé auto – Zlepšení kvality ovzduší a snižování emisí u osobních vozidel* (Healthy car – Improving air quality through environmentally sound vehicle maintenance) podporován Státním fondem životního prostředí s dobou řešení 2021 až 2022 (řešitelka Dr. Rita Sik-Simon, LL.M., B.A.);

— nově započalo řešení projektu *Elektronické důkazy v trestním řízení* ve spolupráci s Právní fakultou Masarykovy univerzity, Právní fakultou Univerzity Karlovy, Fakultou elektrotechniky a komunikačních technologií Vysokého učení technického v Brně a Fakultou informatiky Masarykovy univerzity, který je podporován Ministerstvem vnitra ČR s dobou řešení 2021 až 2025 (řešitel JUDr. Ján Matejka, Ph.D.).

V roce 2021 byly podány ke Grantové agentuře ČR 3 návrhy standardních projektů, dále k Technologické agentuře 3 návrhy projektů (úspěšné projekty: *Legislativní překážky při zpracování velkých dat ve službách umělé inteligence (Big Data 4AI) řešitelky V. Žolnerčíkové, Zkoumání možných úprav právních předpisů ČR potřebných pro zavádění vozidel ve stupních automatizace SAE 3 a vyšších do provozu*

spoluřešitelky E. Fialové, jejichž řešení již bylo v roce 2021 zahájeno. Dále byl podán jeden návrh k Státnímu fondu životního prostředí (úspěšný projekt *Zdravé auto – Zlepšení kvality ovzduší a snižování emisí u osobních vozidel* řešitelky R. Simon), jehož řešení bylo v roce 2021 zahájeno.

3. — Strategie AV21

Pracovníci ÚSP v roce 2021 aktivně pokračovali ve výzkumných aktivitách realizovaných v rámci interdisciplinární výzkumné strategie Akademie věd ČR *Strategie AV21*, která se nese ve znamení hesla *Špičkový výzkum ve veřejném zájmu*. V roce 2020 byla realizace řady předpokládaných aktivit narušena pandemií nemoci covid-19, takže některé plánované aktivity byly přeloženy do roku 2021. I v tomto roce měla protiepidemická omezení částečný vliv na průběh akcí.

V rámci výzkumného programu *Naděje a rizika digitálního věku* bylo řešeno výzkumné téma *Etické a filozofické problémy robotiky a informatiky*. Výzkum se zaměřoval na etické problémy vybraných oblastí umělé inteligence a robotiky. Byla uspořádána konference o intimitě s roboty, pravidelně probíhaly workshopy, členové týmu pracovali na kolektivní monografii o robofilozofii, která bude dokončena v roce 2022. Proběhla také spolupráce s Českou televizí (seriály *Future* a *Kritika budoucnosti*). Byla navázána spolupráce s Ministerstvem zahraničních věcí, kde proběhl společný workshop o umělé inteligenci.

Dále byla z tohoto výzkumného programu Strategie AV21 v roce 2021 podporována aktivita *Centra pro výzkum inovací a kyberpráva (CICeRo)*. *CICeRo* uspořádalo další ročník mezinárodní konference *SOLAIR 2021 – (Society, Law, Artificial Intelligence and Robotics)* na téma *Artificial Intelligence from Perspective of Horizontal and Sectoral Legislation (Umělá inteligence z perspektivy horizontální a sektorové legislativy)*. Bližší informace o konferenci jsou uvedeny níže v části 6 této zprávy.

V návaznosti na tuto mezinárodní konferenci byly zorganizovány tři mezinárodní workshopy, které se zabývaly vysoce aktuálními problémy a kterých se opět účastnili odborníci z celého světa. První workshop (*Artificial Intelligence and Law Enforcement*) se zaměřil na otázku využívání umělé inteligence orgány činnými v trestním řízení, na němž vystoupil zástupce Národní centrály

proti organizovanému zločinu. Druhý workshop (*Regulating Liability for AI Systems*) se zabýval vlivem návrhu nařízení na umělou inteligenci na odpovědnost spojenou s vývojem a využíváním těchto systémů. Třetí workshop (*Legal Questions Concerning Proceeding Data in AI Systems*) se soustředil na problematiku režimu dat pro trénování systémů umělé inteligence a zejména na právo na to být zapomenut. Všechny tři workshopy přispěly k naplňování krátkodobých cílů kapitoly 6 *Národní strategie umělé inteligence v ČR*.

Kromě výše zmíněných odborných akcí byla v rámci výzkumného tématu realizována činnost expertní platformy a fóra pro průběžné monitorování právních a etických pravidel zřízené rovněž na základě *Národní strategie umělé inteligence v ČR*. Tzv. *AI Observatory and Forum* se věnovala otázkám spojeným s připravovanou regulací umělé inteligence. Platforma primárně zpracovala dvě stanoviska. Prvním stanoviskem bylo *Vyjádření AI Observatory and Forum k návrhu nařízení Evropské komise ze dne 21. 4. 2021 COM(2021) 206 final (Artificial Intelligence Act)*. Toto vyjádření bylo odesláno Úřadu vlády, který jej zohlednil při formování národní rámcové pozice České republiky k návrhu tohoto evropského nařízení. Na vyžádání Výboru pro umělou inteligenci dále platforma zpracovala *Vyjádření AI Observatory and Forum k ustanovení § 39d odst. 1 návrhu novely autorského zákona, který se týká nové povinnosti uvádět prameny použité při výzkumu*. Toto ustanovení bude mít významný vliv na trénování systémů umělé inteligence. Toto vyjádření bylo odesláno Ministerstvu průmyslu a obchodu a Úřadu vlády. V závěru roku začala Platforma zpracovávat zprávu na stav regulace umělé inteligence v EU a ČR. Všechny aktivity *AI Observatory and Forum* směřují k naplňování *Národní strategie* a jsou v praxi využívány zejména veřejnými orgány.

Ve výzkumném programu *Paměť v digitálním věku* v rámci tématu *Ostrov spolehlivého poznání – Encyklopedická báze digitálního věku* probíhalo v roce 2021 řešení projektu *AcademicLex (ALX)*.

Cílem projektu je vytvořit obecnou softwarovou platformu pro zpracování a vyhledávání v právních textech propojující informační systém o českém právu, *Právníký elektronický slovník (PES)* vytvořený v předchozích letech, korpuse platného práva s analytickým softwarem, klasické právní učebnice a nově vzniklé učebnice pro výuku práva. Vývoj softwaru se v posledních dvou letech soustředil na zpracování doktrinárních textů (knihy, učebnice, přednášky a videa). *AcademicLex (ALX)* není závislý

na jiných softwarech a je šířen jako veřejná služba, zejména pro studenty právnických fakult. Využívá se jako podpůrný program v oborech teorie práva, legislativy, právní informatiky atd. V době pandemie se významně osvědčil, neboť zahrnuje kompletní pomůcky pro distanční výuku včetně přednáškových videí.

AcademicLex (ALX) je originální program vytvořený v ÚSP AV ČR, který obsahuje rozsáhlou databázi právních předpisů, judikatury a doktríny (200 000 dokumentů). V roce 2021 jsme se soustředili především na vývoj speciálního SW pro analýzu doktrinárních textů a textů primárního práva. Jde především o automatické řezání textů, rozpoznávání atomárních termínů a rekonstrukci frází. Nové funkce jsou s každou aktualizací k dispozici studentům právnických fakult (UK, ZČU). Aktuálně využívají ALX zdarma jako veřejnou službu studenti fakult. Kromě vývoje nových funkcí pravidelně aktualizujeme data a udržujeme korpuse primárního práva ČR. V rámci projektu spolupracujeme s Fakultou informatiky MU (*Právníký elektronický slovník [PES]*) a Ministerstvem vnitra ČR [e_Sbirka]). ALX tak mimo jiné slouží jako vzor moderního specializovaného SW, který nabízí nejsostifikovanější možnosti analýzy právních textů v ČR. V oborech teorie legislativy, teorie práva, právní filosofie, právní informatiky atd. se ALX stal nedílnou součástí výuky v magisterském a doktorandském studiu. Rok 2021 byl posledním rokem řešení tohoto výzkumného tématu Strategie AV21 a je třeba konstatovat, že bez její podpory by podobný projekt nemohl vzniknout.

Dále byla v tomto výzkumném programu řešena aktivita *Právo – paměť – rovnoprávnost*. Původně plánované cíle však musely být kvůli pandemii upraveny a některé zrušeny. V průběhu řešení byly připraveny a vydány výukové pomůcky pro střední školy, mající umožnit zkvalitnění výuky o období první československé republiky. První výukovou pomůckou byla edice historických textů relevantních z hlediska práva a jeho používání v dobové společnosti (*První republika interaktivně: právo a společnost*). Druhou výukovou pomůckou byl výukový plakát *Washingtonské deklarace (spolufinancováno též z výzkumného programu Evropa a stát: mezi barbarstvím a civilizací, tématu Ústavní tradice Československa)*.

Ve výzkumném programu *Evropa a stát: mezi barbarstvím a civilizací* byla řešena aktivita *Právní problémy děleného vlastnictví a spoluvlastnictví* zaměřená na výzkum v oblasti občanského práva, avšak vlivem pandemie bylo nutné určitou část plánovaných aktivit zrušit a činnost bude pokračovat

28 v následujícím období. V témže výzkumném programu byla dále řešena aktivita *Právo a minulost*, v jejímž rámci byla v návaznosti na předchozí výzkum vydána kolektivní monografie *Svoboda projevu. Současné otázky nad jejím omezením*, zabývající se ve dvanácti kapitolách problematikou svobody projevu mezi minulostí a současností. Dále byla vydána rozsáhlejší kolektivní monografie *Republika právníků*, zabývající se ve svých kapitolách úlohou právníků a práva v nedlouhém, ale velmi živém meziválečném období. V rámci další aktivity téhož výzkumného programu, aktivity *Ústavní tradice Československa*, muselo vlivem pandemie dojít ke zrušení části původně plánovaných aktivit. Byly připraveny a vydány výukové pomůcky – jednak edice historických textů relevantních z hlediska práva a jeho používání v dobové společnosti (*První republika interaktivně: právo a společnost*), jednak výukového plakátu pro střední školy, mající umožnit zkvalitnění výuky o období první československé republiky se zdůrazněním právní problematiky (spolufinancováno z výzkumného programu Paměť v digitálním věku, tématu *Právo – paměť – rovnoprávnost*; viz výše).

V roce 2021 se výzkum ve výzkumném programu *Globální konflikty a lokální souvislosti: kulturní a společenské výzvy* zaměřoval zejména na rozvoj dvou klíčových témat, která souvisejí s postavením právního státu ve společnosti 21. století. Prvním tématem bylo téma budoucnosti Evropského projektu. V současné době, respektive v roce 2021 čelily jak idea společné Evropy, tak i institucionální architektura EU kritice. Jedná se o aktuální otázky s ohledem na dynamický vývoj v regionu střední a východní Evropy (řešené v rámci Strategie AV21). Téma navazuje na předchozí výzkum v letech 2017 až 2020, který se zabýval různými aspekty vztahu práva a politiky, nadnárodních soudních orgánů i otázkami vlivu a legitimity transnacionálních právních úprav. V jeho rámci vzniklo několik popularizačních textů a rozhovorů s významnými odborníky evropského formátu. V roce 2021 byla uspořádána dvoudenní mezinárodní konference *Political Imagination and Utopian Energies in Central and Eastern Europe*. Druhým tématem v roce 2021 bylo AI a lidská práva, v jehož rámci vzniká pětidílný rozhlasový pořad, který populární formou představí AI problematiku. AI svou přítomností klade otázky a mění uvažování o tom, co znamená „člověk“ a jak by se měla proměňovat celá řada právních a společenských institutů.

V rámci výzkumného programu *Voda pro život* a výzkumného tématu *Člověk a voda* pokračoval

ÚSP ve spolupráci se Sociologickým ústavem AV ČR, v. v. i., na řešení aktivity s názvem *Zacházení s šedou a dešťovou vodou v domácnostech*. Předmětem zkoumání této aktivity jsou právní a praktické reakce na ohrožení nedostatkem vody či zkušenost se snižující se dostupností vody (byť dočasnou). Po právní stránce se výzkum zaměřuje na úroveň od státu až po obce, ze sociologického hlediska na úroveň domácností a jednotlivců. Právní část výzkumu ve druhém roce zahrnovala analýzu legislativy, která tuto problematiku upravuje, včetně zmapování právních možností reakcí na lokální úrovni, a doplnila konsekvence nového stavebního zákona a novely vodního zákona do této oblasti. V rámci řešení aktivity byla v roce 2021 připravena k vydání popularizační brožura *Až naprší a uschne aneb zacházení s dešťovou a šedou vodou z hlediska práva v kontextu řešení problematiky sucha* pro edici Strategie AV21 (nakladatelství Academia), která by měla vyjít v roce 2022.

V rámci výzkumného programu *Společnost v pohybu a veřejné politiky* bylo řešeno výzkumné téma *Odpovědnost a etické výzvy 21. století*. V reakci na aktuální situaci byl již v roce 2020 založen web *Etika epidemie*, který se stal centrem etické a filosofické reflexe pandemie nemoci covid-19 v České republice. Vzhledem k celospolečenské závažnosti této pandemie se činnost zaměřovala na řešení některých důležitých problémů, jako je alokace vzácných zdrojů (zvláště plicních ventilátorů a vakcín). Výsledkem je několik již publikovaných odborných článků. Pozornost byla také věnována popularizaci vědecko-výzkumné činnosti v České televizi, Českém rozhlasu a dalších médiích.

4. — Nejvýznamnější publikační výsledky

MATEJKA, Ján – BÁRTA, Jan – HAVEL, Bohumil – KRAMÁŘ, Květoslav – HÁLOVÁ, Miloslava
Zákon o veřejných výzkumných institucích. Komentář.

Praha: Wolters Kluwer, 2021, 468 s.
ISBN 978-80-7552-642-7

Komentář zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, přináší komplexní a systematický výklad všech ustanovení zákona o veřejných výzkumných institucích, současně také shrnuje související judikaturu k této specifické a průřezové oblasti práva. Autorský kolektiv je složen z odborníků,

kteří mají s činností a fungováním veřejných institucí dlouhodobé zkušenosti, a to jak praktické, tak i manažerské. Je složen z odborníků napříč řadou právních odvětví, od práva správního a veřejného (M. Hálová a K. Kramář) přes právo Evropské unie (J. Malíř), civilní a korporáční právo (J. Matejka a B. Havel) až po aspekty ústavní a daňové (J. Bárta). Znalost prostředí (zevnitř i z vnějšku) pak přispívá k hledání a nacházení rozumných náhledů na řešení některých sporných otázek, se kterými se aktuálně právní praxe potýká. Názory autorů komentářů k jednotlivým ustanovením nezřídka podporují převládající názorový proud, jindy se staví na stranu menšinového pojetí, popř. přináší zcela nový pohled. Autoři podrobují kritické analýze současný stav poznání a zároveň upozorňují na posuny v právní úpravě, což by mohlo/mělo vést k přehodnocení některých dosud v odborné veřejnosti panujících závěrů. Tam, kde to autoři považují za vhodné a prospěšné, využívají na podporu svých závěrů mj. i názorů zahraniční právní doktríny. Při výkladu (komentování) jednotlivých ustanovení je patrné na jedné straně vnímání specifik postavení a fungování veřejně výzkumných institucí, na straně druhé však i vědomí o vzájemné provázanosti s jinými právními předpisy z oblasti práva veřejného i soukromého, a to vše (pokud je to možné s ohledem na zákonnou dikci) v duchu principu jednotnosti a bezrozpornosti právního řádu. Snad proto je zvláštní pozornost věnována mj. i použití občanského zákoníku (jeho obecné úpravy o právnických osobách) na právní poměry právnických osob veřejného práva (tedy i veřejných výzkumných institucí). Díky tomuto přístupu se autorům podařilo překlenuj všechny výkladové nejasnosti a nabídnout příručku využitelnou v každodenním fungování veřejných výzkumných institucí.

KOBER, Jan (ed.) a kol.
Republika právníků.

Praha: Academia, 2021, 405 s.
ISBN 978-80-200-3193-8

Kolektivní monografie přináší příspěvky přibližující problematiku výrazné účasti právníků na rozvoji nově vzniklého státu. Řada kapitol se věnuje situaci na Slovensku, kde bylo nutné vytvářet nové personální struktury především v soudnictví a ve státní správě. Založením nové Univerzity Komenského v Bratislavě pak byl položen předpoklad pro vznik slovenské právní vědy a pro rozvoj slovenského právního pojmosloví. Jiné příspěvky reflektují důležité právní reformy své doby – hlavním cílem

bylo sjednocení předlitavské a zalitavské právní oblasti Československa, na němž se od dvacátých let intenzivně pracovalo a mnohé se připravilo a vykonalo – nebo reformy v oblasti státní služby či úpravy týkající se zkrácení pracovní doby a omezení noční práce. Dnes již méně známé oblasti meziválečného života popisují kapitoly věnované advokacii, problémům soudního rozhodování či rozhodování pracovních sporů anebo společenským důsledkům rychlého růstu počtu absolventů právnických fakult, v otázce tzv. nadvýroby právníků. Problematiku čtenářům přibližují a unikátní dobové fotografie.

BEZOUŠKOVÁ, Lenka

Úskalí asistované reprodukce v muslimských zemích.

Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2021, 115 s.
ISBN 978-80-87439-52-4

Tato kniha se zabývá léčbou neplodnosti podle islámského práva a práva muslimských zemí. Cílem knihy je hledání odpovědi na tři hlavní otázky, a to: „Existuje konsensus mezi náboženskými učenými co do léčby neplodnosti, nebo lze hovořit o pluralitě právních názorů?“, „Co je smyslem, cílem omezení metod asistované reprodukce?“ a „Na jakém základě jsou konkrétní metody asistované reprodukce dovoleny nebo zakázány?“. Ke všem třem otázkám je přistupováno z pohledu islámského („náboženského“) práva a práva muslimských zemí („státního“ práva). Tato kniha začíná s úvodem do pravidel rodinného práva souvisejících s metodami asistované reprodukce. Následující kapitoly představují právní rámec pro metody asistované reprodukce podle postojů sunnitských a šíitských učenců, vztah mezi náboženským a státním právem, následně jsou prezentovány základní metody asistované reprodukce (IUI a IVF), včetně dárcovství gamet a náhradního mateřství.

KOBER, Jan (ed.) a kol.
Svoboda projevu? Současné otázky nad jejím omezením.

Brno: Doplněk, 2021, 432 s.
ISBN 978-80-7239-345-9

Svoboda projevu nebo její nedostatek je horkým společenským tématem naší současnosti. Podobně tomu však bylo i v minulosti. Kniha přináší ve svých dvanácti kapitolách mezioborový pohled na současnost a předchozí vývoj svobody projevu i jejího omezení. Zkoumá také řadu souvisejících otázek, například postavení médií a novinářů či náboženství v moderní společnosti anebo problém tabuizace určitých témat právními předpisy a tím jejich vylučování



↑ CLASS se představil s tématem klimatických žalob na pražském TEDxu v červnu 2021. Na fotografii JUDr. Eva Balounová, Ph.D.

↑ Návštěva soudců Bundesverwaltungsgericht v ÚSP dne 1. 11. 2021.

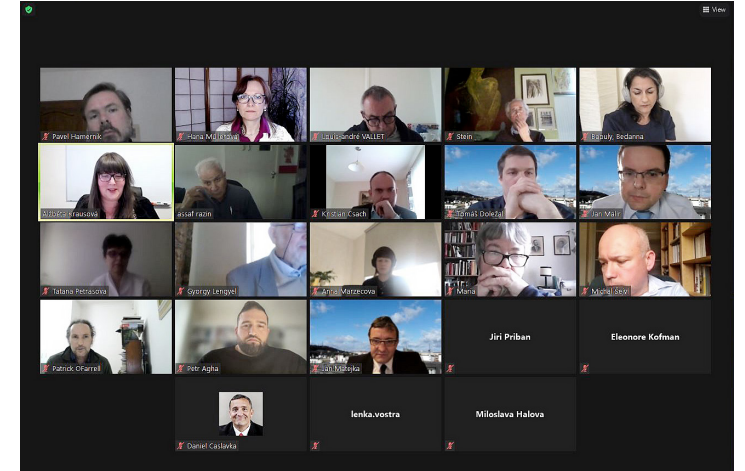


↑ Pozvánka na mezinárodní konferenci SOLAIR 2021



← Mezioborová konference „Emancipace dítěte v postmoderní společnosti. Možnosti a meze právní regulace dětských dluhů v kontextu poznatků společenských věd“. Na fotografii za ÚSP prof. JUDr. et Dr. Karel Eliáš (první zprava) a doc. JUDr. Bohumil Havel, Ph.D. (třetí zprava).

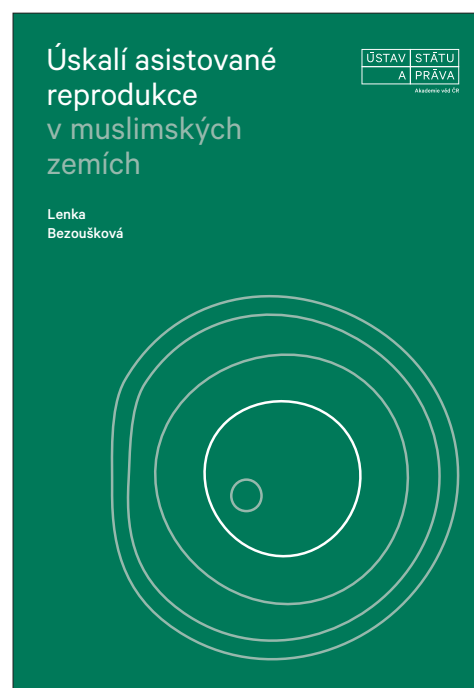
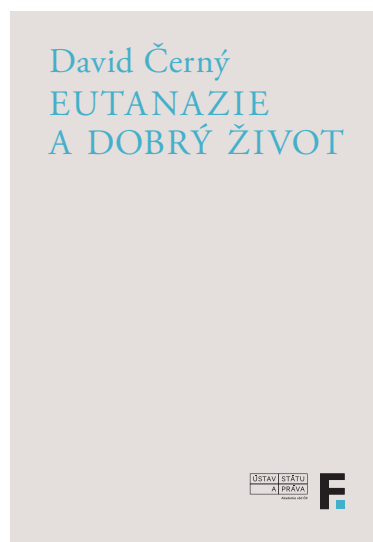
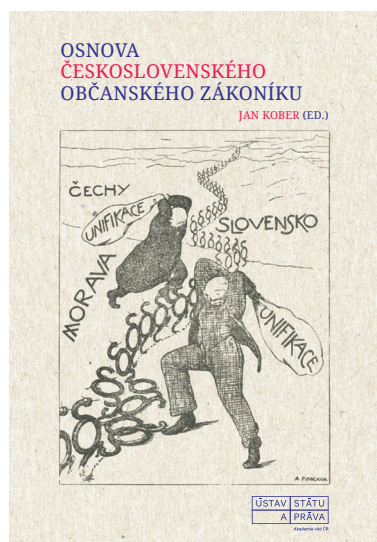
→ Jednání mezinárodní komise se zástupci ÚSP v rámci hodnocení výzkumné a odborné činnosti pracovišť AV ČR za období 2015–2019



← Mezinárodní konference Human Right and Climate Change v rámci projektu SOLSTICE dne 19. 11. 2021.

→ Pozvánka na mezinárodní konferenci v rámci projektu SOLSTICE.





34 z veřejné rozpravy. Čtenář se dozví o prvorepublikové cenzuře tisku či divadla, anebo o rozsáhlém tažení proti svobodě tisku za druhé republiky, kdy bylo propuštěno mnoho novinářů a zastaveno devatenáct stovek novin a časopisů. Kniha přibližuje společensky živou problematiku regulace svobody projevu při sportovních akcích. Podrobně se věnuje otázkám spojeným s konflikty svobody projevu a různých náboženství v zahraničí i u nás. Detailně zkoumá rovněž okolnosti vzniku předpisů, snažících se ve veřejném prostoru tabuizovat homosexualitu v Rusku. Kniha kriticky přibližuje vybrané případy soudního rozhodování o otázkách svobody projevu, stejně jako problematiku svobody projevu zaměstnanců.

ČERNÝ, David

Eutanazie a dobrý život.

Praha: Filosofia – Ústav státu a práva AV ČR, 2021, 452 s.

ISBN 978-80-7007-705-4 a 978-80-87439-51-7

Eutanazie představuje mimořádně aktuální téma současné odborné diskuse. Existuje celá řada argumentů pro či proti morální přípustnosti tohoto opatření na konci života, chybí jim však konceptuální jednota. Tato monografie přistupuje k problematice usmrcování pacientů ze soucitu zcela odlišně. Jednotící linií spojující hlavní argumentační strategie identifikuje v teoriích dobrého života a jejich vztahu k etickým teoriím a jejich normativním závěrům. Publikace zve čtenáře na vzrušující výpravu do různých končin současné filosofické reflexe a ukazuje, že složité problémy moderní doby je třeba řešit v širší perspektivě. Na čtenáře to samozřejmě klade vyšší nároky, pokud se však nenechají odradit, získají komplexní představu o teoriích welfare, etických teoriích, povaze smrti a její špatnosti, osobní identitě a jemných distinkcích užívaných v aplikované etice. Poskytne jim to celistvý obrázek o současném stavu diskuse a pojmové nástroje k vlastnímu promyšlení problému morální přípustnosti eutanazie.

KOBER, Jan

Osnova československého občanského zákoníku,
Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2021, 473 s.

ISBN 978-80-87439-48-7

Kniha přináší edici pramenů k historickému vývoji československého civilního práva – vládní návrh občanského zákoníku z roku 1937 a dále tento text v konsolidované podobě se zapracováním změn po projednání ve společném podvýboru Národního shromáždění v letech 1937 a 1938, ve znění úředního překladu do slovenštiny, vzniklého roku 1946.

Kniha tak tvoří komplement k dříve již publikovaným starším osnovám. Edici doplňuje podrobná studie, zasazující oba návrhy do historického kontextu své doby a stručně přibližující revizní a unifikační proceduru let 1920 až 1937, vedoucí k vytvoření nového návrhu občanského zákoníku. Studie zároveň přibližuje nejdůležitější vybrané problémy revizních a unifikačních prací, stanoviska politických stran ohledně revize a unifikace roku 1937 a přibližuje i strukturu dobových aktérů, účastnících se prací na návrhu. Doplněn je rovněž přehled vybrané literatury o tématu sjednocování práva a revize občanského zákoníku v Československu.

MALÍŘ, Jan

Public Interest Before the ECtHR. Protection of Cultural Heritage and the Right to Property.

In: TICHÝ, L. – POTACS, M. (eds). *Public Interest in Law.* Cambridge: Intersentia, 2021, s. 311–328. ISBN 978-1-78068-970-8

Kapitola se zabývá problematikou, jak lze v právu uznat a aplikovat nový druh veřejného zájmu na případu ochrany kulturního dědictví v kontextu Evropské úmluvy o lidských právech (ECHR). Na základě analýzy judikatury Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) kapitola naznačuje, že veřejný zájem je dynamický, nikoli statický pojem, nemusí nutně vycházet z „volonté de tous“, navazuje na pojem veřejné statky a jako termín je pojem veřejného zájmu v současném světě do jisté míry internacionalizován. Z hlediska jeho role lze však koncept veřejného zájmu nejlépe popsat jako „společný jmenovatel spojující různorodé společenské zájmy“, který slouží legitimizačním a programovým účelům v dané společnosti.

KOBER, Jan

Why not Faster? Women in the Czech and Czechoslovak Legal Academy.

SCHULTZ, U. – SHAW, C. – THORNTON, M. – AUCHMUTY, R. *Gender and Careers in the Legal Academy.* Oxford: Hart Publishing, 2021, s. 173–194. ISBN 978-1-50992-311-3

Právníké vzdělání jako nezbytný předpoklad pro nástup žen na právnickou fakultu bylo zavedeno velmi pozdě – v roce 1918 – v důsledku liberálnějších tendencí po pádu konzervativního a prokatolického režimu Habsburků. Zrušení všech českých vysokých škol v letech 1939–1945 vedlo ke zpoždění vysokoškolského studia o jednu generaci. Nová generace ženských právnických pracovnic se vzdělávala ve druhé polovině 40. let a za komunistického režimu

v 50. letech 20. století. Politický posun k rovnosti pohlaví po roce 1945 situaci žen postupně zlepšoval. Role žen jako ženy v domácnosti po roce 1948 zanikla. Bezplatné vysokoškolské vzdělání a organizované kombinované studium práv umožnilo vzdělání i starším či pracujícím lidem, mezi nimi i mnoha ženám. S výměnou generací se právnické odbornice nevyhnutelně staly většinou nebo alespoň velmi početnou menšinou ve všech právnických profesích. Právní akademie však patřila mezi pomalu se měnící profese, kde ženy před rokem 1989 dosahovaly jen kolem 30 procent podílu (Právní fakulta Praha) a v roce 2018 se pomalu posunuly k 35 procentům.

MÜLLEROVÁ, Hana

Klimatická změna a snahy o rozšiřování lidských práv v čase a prostoru.

Právník. 2021, 160(7), 549–564. ISSN 0231-6625

Článek se věnuje tématu aplikovatelnosti nástrojů lidských práv k ochraně před negativními dopady klimatické změny. Východiskem zkoumání jsou poznatky, jež byly ohledně lidskoprávních závazků států dovozeny mezinárodními soudy pro oblast ochrany životního prostředí. Autorka identifikuje hlavní obtíže, které pro uplatnění lidskoprávních nástrojů na dopady klimatické změny vyplývají z jejího specifického charakteru, zejména z globální povahy příčin klimatické změny dané kumulací antropogenních emisí skleníkových plynů, pocházejících od obrovského množství aktérů státní i nestátní povahy, a přirozených zdrojů těchto emisí, a z nerovnoměrného geografického rozložení a různorodosti jejich následků. Poté se text blíže zaměřuje na dva vybrané problematické body propojování lidských práv a klimatické změny: na problém časového odstupu mezi příčinami a následky klimatické změny, který vede k úvahám o potřebě zohlednit v konceptu lidských práv zájmy budoucích generací, a na problém přeshraniční povahy dopadů vypouštění emisí skleníkových plynů, ten podněcuje k úvahám o překonání dosavadního omezení lidskoprávních závazků na území státu, respektive výkonu jeho jurisdikce. U obou problémů je zkoumán dosavadní stav jejich teoretického rozpracování a soudní interpretace, zejména s důrazem na hledání budoucích řešení.

FEIGERLOVÁ, Monika – SNOPOKOVÁ, Tereza

Zrušení závěrů o BAT pro velká spalovací zařízení – brzda vysoké úrovně ochrany životního prostředí? České právo životního prostředí. 2021, 21(2), 37–56. ISSN 1213-5542.

Účelem zákona o integrované prevenci je dosáhnout vysoké úrovně ochrany životního prostředí jako celku. Základním nástrojem integrované prevence je využívání nejlepších dostupných technik (tzv. BAT). Správní orgány jsou povinny v povolovacím procesu vycházet z tzv. závěrů o nejlepších dostupných technikách. V roce 2017 došlo na úrovni EU k přijetí závěrů o BAT pro sektor velkých spalovacích zařízení, a to formou prováděcího rozhodnutí Evropské komise. Nicméně v lednu 2021 Tribunál Evropské unie uvedené rozhodnutí stanovící závěry o BAT zrušil v rámci řízení ve věci T-699/17, Polská republika v. Evropská komise. Účinky závěrů o BAT však byly zachovány do doby, než bude v přiměřené lhůtě přijat nový akt, který nahradí zrušené prováděcí rozhodnutí Komise, nejpozději však do 27. ledna 2022. Tento příspěvek se zabývá povahou BAT a závěrů o BAT v rámci agendy integrované prevence, a to na národní i evropské úrovni, a důsledky zrušovacího rozhodnutí v praxi.

MÜLLEROVÁ, Hana

Ochrana klimatu proti ochraně přírody?

Hmotněprávní východiska pro řešení kolizí na příkladu větrných elektráren.

České právo životního prostředí. 2021, 21(2), 14–35. ISSN 1213-5542

Ke kolizím protichůdných zájmů dochází nejen mezi udržitelnými a neudržitelnými přístupy, ale i mezi různými zájmy v oblasti udržitelnosti. Příkladem jsou negativní dopady umístování a provozu větrných elektráren na některé zájmy chráněné v rámci ochrany přírody, konkrétně na ochranu ptáků, ochranu druhů a stanovišť a ochranu krajinného rázu. Článek zkoumá, jaký stupeň ochrany současná podoba právního zakotvení uvedeným zájmům propůjčuje, a tedy jaká východiska z této hmotněprávní ochrany vyplývají pro následné řešení kolizí v jednotlivých případech. Dochází k závěru, že zkoumané zájmy v oblasti ochrany přírody požívají na základě evropského unijního práva i českého práva vysokého stupně ochrany, který umožňuje schválit zásah do nich pouze při splnění vymezených podmínek. Umístění větrné elektrárny je přitom právě takovým zásahem. Vysoká intenzita ochrany je tedy v případě zájmů v ochraně přírody pravidlem, umožnění jejího prolomení pouze výjimkou. Naproti tomu v případě větrných elektráren nelze hovořit o „ochraně“ zájmů na jejich umístování a provozování, nýbrž pouze o jejich o podpoře. Z jejich právního zakotvení nevyplývá žádné jejich upřednostnění před jinými zájmy. Kolize mezi zájmem na rozšiřování počtu zařízení

36 pro výrobu větrné energie a zájmy ochrany přírody tak nemají povahu kolizí rovnocenných zájmů.

SMRŽ, Ivo
Standardy zdravotních služeb a jejich vzájemný vztah.
Časopis zdravotnického práva a bioetiky. 2021, 11(1), 1–20. ISSN 1804-8137
Dostupné z: <http://medlawjournal.ilaw.cas.cz/index.php/medlawjournal/article/view/205>.
Článek je zaměřen na problematiku standardů při poskytování zdravotních služeb a jejich interakci. Nejprve se v článku pojednává o jednotlivých druzích standardů, tedy o standardu medicínském, civilněprávním (deliktním) a standardu zdravotních služeb pro účely práva veřejného zdravotního pojištění. Druhá část článku se věnuje jejich vzájemnému vztahu, a to s důrazem na vztah standardu civilněprávního a standardu práva veřejného zdravotního pojištění, kde může docházet k jejich vzájemné kolizi.

MALÍŘ, Jan
Evropská zdravotní unie jako výsledek pandemie Covid-19?
Správní právo. 2121, 54(6–7), s. 389–414. ISSN 0139-414
Článek popisuje kroky, které z titulu pravomocí v oblasti veřejného zdraví přijala EU v reakci na pandemii covid-19. Za problematickou byla považována zejména nedostatečná koordinace opatření přijímaných členskými státy za účelem potírání covid-19 v první fázi šíření této infekční nemoci, která vedla k narušení vnitřního trhu i fungování dalších unijních politik. S cílem předejít opakování těchto problémů předkládá proto Evropská komise, vycházející z návrhů Evropského parlamentu i některých členských států, návrhy právních aktů, které mají vést k vytvoření Evropské zdravotní unie. Tento projekt je v článku blíže rozebrán, přičemž se konstatuje, že přes dílčí otázky projekt prozatím směřuje spíše k ladění stávajícího systému než k zásadní proměně v dělbě pravomocí mezi EU a členskými státy v oblasti veřejného zdraví.

DOLEŽAL, Tomáš
Informed Consent of Minors with a Special Focus on the Czech Legal Regulation.
The Lawyer Quarterly. 2021, 11(1), s. 126–140. ISSN 1805-8396, E-ISSN 1805-840X
Dostupné z: <https://tlq.ilaw.cas.cz/index.php/tlq/article/view/447/451>.

Článek je zaměřen na zkoumání zákona o léčbě nezletilých, tedy osob mladších 18 let. První část tohoto článku přináší krátký přehled mezinárodních dokumentů upravujících práva dítěte a konkrétně práva dětí v oblasti poskytování zdravotní péče. Tento článek analyzuje problematiku zralosti a způsobilosti dětí a pojednává o tom, zda osoby mladší 18 let mohou být považovány za osoby schopné souhlasit s lékařským ošetřením. Dále tento článek přináší krátký srovnávací přehled zákonů týkajících se lékařské péče o nezletilé v různých zemích a pokouší se extrahovat společné rysy předpisů v různých zemích. Závěrem poslední a nejdelší část tohoto článku rozebírá problematiku způsobilosti nezletilých udělit souhlas k lékařskému ošetření na území České republiky z historického hlediska a přináší strukturovaný přehled této problematiky podle současných českých zákonů.

FIALOVÁ, Eva – KRAUSOVÁ, Alžběta
Otázky uplatňování prevenční povinnosti při výrobě a provozu autonomních vozidel.
Časopis pro právní vědu a praxi. 2021, 29(4), s. 759–777. ISSN 1210-9126
Dostupné z: doi: 10.5817/CPVP2021-4-3.
Výroba vozidel je regulována celou řadou právně závazných předpisů, včetně právně závazných technických norem. Těmto normám se musí výrobci podřítit, pokud vozidlo chtějí uvést na trh. Přesto se najdou v automobilech některé prvky, na které technické normy nepamatují. Toto se může týkat nových komponent nebo moderních asistenčních systémů a funkcionalit. I tehdy, pokud výrobce není v takovém případě vázán žádnou právně závaznou normou, má prevenční povinnost neboli povinnost předcházet škodám. S vývojem (částečně) autonomních vozidel bude růst význam prevenční povinnosti s tím, jak budou vozidla vybavena doposud právně neregulovanými prvky a systémy. Tento článek pojednává o prevenční povinnosti a jejím významu pro bezpečnost autonomního řízení. Článek v závěru zmiňuje i relevantní judikaturu, která se k prevenční povinnosti vztahuje.

PAUKNEROVÁ, Monika
Imperativní normy a mezinárodní právo soukromé – klasické téma v současnosti.
Právník. 2021, 160(1), s. 1–20. ISSN 0231-6625.
Téma imperativních norem v mezinárodním právu soukromém patří dnes již ke klasickým tématům, jedná se o normy, které prosazují svou aplikaci na

soukromoprávní poměry s mezinárodním prvkem, a to bez ohledu na rozhodné právo, kterým se takový poměr řídí. V článku jsou zkoumána vymezení imperativních norem, jejich odlišení od obvyklých kogentních norem, použitelnost imperativních norem z hlediska rozhodujícího fóra, souvislost s výhradou veřejného pořádku, aplikace imperativních norem a přihlížení k jejich účinkům. Další část se zaměřuje na mezinárodní kodifikaci imperativních norem, zejména nařízení Řím I. Podrobně je komentována judikatura SDEU v případech Ingmar C-381/98, Unamar C-184/12, Nikiforidis C-135/15, Verein für Konsumenteninformation C-191/15 a C-272/18, Agro C-507/15, a Da Silva Martins v Dekra C-149/18. V závěru se autorka zamýšlí nad tím, zda mají ještě význam úpravy imperativních norem v předpisech národního práva a zda nazrál čas na nějaké nové řešení.

RONOVSKÁ, Kateřina – PIHERA, Vlastimil
Under construction: Trusts, trust-like structures, foundations and beneficial owners registries in the European Union – The Czech perspective.
Trusts & Trustees. 2021, 27(6), s. 487–493. ISSN 1363-1780
Dostupné z: doi: 10.1093/tandt/ttab044.
Hledání komplexní politiky EU v oblasti prevence praní špinavých peněz, financování terorismu a zneužívání mezinárodního finančního systému bude v EU žhavým tématem v příštích několika letech. Směrnice (EU) 2018/843, známá jako 5. směrnice proti praní špinavých peněz, sleduje trend stanovený 4. směrnicí AML z roku 2015 a mimo jiné zavádí nové požadavky týkající se rozsahu, v jakém musí být svěřenecké struktury registrovány v rejstřících skutečných vlastníků v celé EU a také veřejnou dostupnost informací uchovávaných v těchto rejstřích. Tento článek se zabývá hlavními problematickými otázkami, které se objevily v posledních odborných diskusích v České republice v souvislosti s novým zákonem o rejstříku UBO s účinností od 1. června 2021.

MALÍŘ, Jan
Konsorcía ERIC a jejich místo v systému práva EU.
Právník. 2021, 160(2), s. 81–104. ISSN 0231-6625
Článek rozebírá právní povahu konsorcií evropské výzkumné infrastruktury (ERIC), jejichž zřízení umožnilo nařízení Rady č. 723/2009 přijaté s cílem zrychlit a zjednodušit zřízení výzkumných infrastruktur s evropským prvkem. Konsorcía mají přímo na základě nařízení povahu právnických osob a velmi

širokou způsobilost k právnímu jednání ve všech členských státech, navíc požívají zvláštní oprávnění v daňové oblasti a v oblasti zadávání veřejných zakázek, která jejich fungování mohou skutečně zjednodušovat. Na druhé straně v právní rovině vykazují řadu zvláštních rysů. Zřizují se na základě práva EU, ale EU není jejich členem ani se nemusí podílet na jejich financování, zřizují se z iniciativy členských a třetích států a případně mezivládních organizací, avšak jejich zřízení je podmíněno kladným rozhodnutím Evropské komise, která nad nimi též vykonává dozor. Jejich právní režim se řídí právem EU, avšak souběžně také právem hostitelského členského státu a stanovami, které každé konsorcium přijímá. Zvláštním způsobem je upravena i odpovědnost za jednání konsorcií. Jako celek je tak povaha konsorcií hybridní, což může přispívat k tomu, že usnadňují budování výzkumných infrastruktur s evropským prvkem (o čemž svědčí, že jich dnes existuje 21), na druhé straně to může generovat různé právní otázky, a to nejen v případě sporů vyplývajících z členství a právních vztahů ke konsorciím.

DRÁPAL, Jakub
Principiální a konzistentní ukládání trestů: Jak jej docílit v České republice?
Státní zastupitelství. 2021, 53(1), s. 9–18. ISSN 1214-3758
Principiální ukládání trestů se manifestuje v každém právním řádu odlišně, jelikož je nutné jednotlivé nástroje přizpůsobit právním tradicím a zvyklostem jednotlivých států. Tento článek rozebírá konkrétní nástroje, které by bylo možné přijmout v České republice, aby se zvýšila míra principiálnosti a konzistentnosti ukládání trestů. Činí tak na třech úrovních. Nejdříve konkretizuje ty činnosti, které může dělat každý aktér rozhodující o uložení trestu již dnes bez přispění ostatních. Dále rozebírá ty nástroje, které by stát mohl přijmout za vynaložení střední úrovně námahy, tedy takové, které lze realizovat bez větších zákonných změn v období jednoho až dvou roků. Nakonec zmiňuje ty nástroje, které by bylo vhodné přijmout, aby český právní řád dosáhl uspokojivé a dobré úrovně principiálnosti a konzistentnosti ukládání trestů – ty však vyžadují dlouhodobou pozornost jednotlivých aktérů.

Výzkumní pracovníci ÚSP vytvořili v roce 2021 celkem 169 výsledků, z nichž 73 bylo odesláno do systému RIV. V rámci výsledků uplatněných v RIV šlo o 4 monografie, 18 kapitol v knihách a 36 článků, z nichž 13 bylo publikováno v časopisech

38 zařazených do databáze SCOPUS a v jiných impaktovaných časopisech. Celkem 14 publikací bylo uveřejněno v anglickém jazyce, 1 v němčině (Maďarsko) a 1 ve slovenštině. Z toho 5 publikací bylo vydáno v zahraničních vydavatelstvích a časopisech (např. Cambridge: Intersentia, Hart Publishing).

Podrobné údaje o publikačních a dalších výstupech výzkumné činnosti pracovníků ÚSP jsou zveřejňovány prostřednictvím informačních systémů, a to jednak v systému Evidence publikační činnosti v AV ČR (ASEP) na webových stránkách, jednak v Rejstříku výsledků výzkumu (RIV) pod gescí Rady pro výzkum, vývoj a inovace, která je poradním orgánem vlády ČR.

5. — Ediční činnost a vydávání časopisů

V rámci vlastní ediční činnosti vydal ÚSP v roce 2021 tři publikace, z toho dvě e-knihy, které jsou volně přístupné na webové stránce <https://www.ilaw.cas.cz/casopisy-a-knihy/knihy-a-e-knihy/>:

KOBER, Jan
Osnova československého občanského zákoníku.
Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2021, 473 s.
ISBN 978-80-87439-48-7

BEZOUŠKOVÁ, Lenka
Úskalí asistované reprodukce v muslimských zemích.
Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2021, 115 s.
ISBN 978-80-87439-52-4

ČERNÝ, David
Eutanazie a dobrý život.
Praha: Filosofie – Ústav státu a práva AV ČR, 2021, 452 s.
ISBN 978-80-7007-705-4 a 978-80-87439-51-7

Z periodické produkce ÚSP vydával v roce 2021 stejně jako v předchozím roce tři tituly, z toho jeden cizojazyčný a jeden elektronický.

Časopis **Právník** byl vydáván v tištěné podobě. Tento nejstarší český právní časopis vycházel již ve svém 160. ročníku, a to jako měsíčník. Jeho elektronická verze je k dispozici na adrese www.pravnik.eu. Dříve byl indexován v databázi ERIH PLUS a EBSCO, v roce 2021 byl nově zařazen do světově uznávané bibliografické a citační databáze odborných časopisů SCOPUS. Tato databáze

vznikla v roce 2004 a v současné době patří mezi nejprestižnější databáze tohoto typu na světě. V databázi je zaindexováno cca 21 000 časopisů, které prošly náročným evaluačním procesem.

Právník tradičně patří k nejlépe hodnoceným právníkům periodikům v České republice. Jakožto recenzovaný teoretický časopis pro otázky státu a práva publikoval v tomto roce příspěvky týkající se zejména otázek z oboru teorie práva, soukromého a správního práva, mezinárodního práva soukromého, ale také mezinárodního práva veřejného a práva EU. Číslo 7 a 11/2021 byla koncipována jako monotematická. V čísle 7 s tématem „Člověk a jeho práva v aktuálních proměnách politiky a společnosti“ byly otištěny příspěvky zabývající se problematikou lidských práv z pohledu filozofie, v prostředí sociálních sítí a informačních technologií, rozšiřováním lidských práv v kontextu klimatické změny, pojetím veřejné moci či kritériem legitimacy. Monotematické číslo 6 s názvem „Kontinuita a diskontinuita našeho ústavního soudnictví“ přineslo příspěvky věnované českému ústavnímu soudnictví a hodnocení jeho role od jeho vzniku do současnosti.

Dále vycházel čtvrtletní cizojazyčný časopis **The Lawyer Quarterly (TLQ)**, dostupný na adrese www.ilaw.cas.cz/tlq, orientovaný zejména na střeoevropský prostor. Časopis, který ÚSP vydává od roku 2011, je od roku 2017 zařazen do světově uznávané bibliografické a citační databáze odborných časopisů SCOPUS. Tato databáze vznikla v roce 2004 a v současné době patří mezi nejprestižnější databáze tohoto typu na světě. V databázi je zaindexováno cca 21 000 časopisů, které prošly náročným evaluačním procesem. V návaznosti na výše uvedené zaznamenal časopis TLQ roce 2020 vysoký zájem autorů z celého světa, roce 2021 tento trend nadále pokračoval.

Třetím periodikem vydávaným ÚSP je on-line **Časopis zdravotnického práva a bioetiky** dostupný na adrese www.ilaw.cas.cz/medlawjournal. Je připravován pracovníky Kabinetu zdravotnického práva a bioetiky a jedná se o jediný tuzemský odborný časopis věnovaný zdravotnickému právu a bioetice.

6. — Další odborné aktivity

Významnou součástí výzkumné práce je prezentace vědeckých poznatků na konferencích, workshopech a jiných vědeckých setkáních. V roce 2021 stejně jako v předchozích letech ÚSP organizoval nebo spoluorganizoval řadu odborných akcí, z nichž některé

již byly uvedeny v částech věnovaných jednotlivým oblastem výzkumu a projektům Strategie AV 21. Informace o pořádaných akcích byly průběžně uveřejňovány na webových stránkách. Jak je již uvedeno výše, řadu plánovaných akcí zasáhla pandemie nemoci covid-19, většina probíhala online prostřednictvím komunikačních prostředků na dálku nebo v hybridní podobě, tj. prezenčně a zároveň online prostřednictvím komunikačních prostředků na dálku.

Ve dnech 9. a 10. 9. 2021 uspořádal ÚSP (Centrum pro výzkum inovací a kyberpráva – CICERo) třetí ročník mezinárodní konference *SOLAIR Conference 2021: Artificial Intelligence from Perspective of Horizontal and Sectoral Legislation (Umělá inteligence z pohledu horizontální a sektorové legislativy)*. Šlo o již čtvrtý ročník této mezinárodní konference, která se tradičně zaměřuje na problematiku regulace a veřejných politik v oblasti vývoje a využívání systémů umělé inteligence a zpracování dat. Tato konference je tradičně organizována ve spolupráci s veřejným a soukromým sektorem a přispívá k debatám, které následně pomáhají formovat veřejné politiky a budoucí regulaci umělé inteligence. V roce 2021 byli partnery konference UNICITRAL, Úřad vlády ČR, Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, Ministerstvo financí ČR, Akademie věd ČR, Microsoft, Happenee, Czech Woman in Artificial Intelligence. Záštitu konferenci poskytly Věra Jourová (místopředsedkyně Evropské Komise pro hodnoty a transparentnost), Alena Schillerová (místopředsedkyně vlády ČR a ministryně financí) a Eva Zažímalová (předsedkyně Akademie věd ČR). Konferenci otevřela svou videozprávou eurokomisařka Věra Jourová. Úvodní řeči pak pronesli Ondřej Beránek za Akademií věd ČR, Petr Očko (MPO), Milena Hrdinková (Úřad vlády ČR) a Alex Ivančo (Ministerstvo financí). Hlavní přednášky přednesli Alžběta Krausová (Ústav státu a práva AV ČR), Irina Orssich (Evropská komise), Cornelia Kutterer (Microsoft), Anna Joubin-Bret (UNCITRAL), Carlo di Nicola (UNIDROIT) a Karine Perset (OECD). Další mezinárodní organizace reprezentovaly Peggy Valcke (CAHAI při Radě Evropy) a Taylor Reynolds (MIT). V rámci programu dále vystoupila Monika Pauknerová na téma *Digital assets and private law – UNIDROIT 2021*. Příspěvky na této konferenci reflektovaly aktuální a společensky relevantní témata na poli regulace umělé inteligence, a to zejména na mezinárodní úrovni. Konkrétně byl do detailu diskutován návrh nařízení na umělou inteligenci (tzv. AI Act) a mezinárodní projekty směřující k vytvoření nové regulace pro inteligentní systémy

a datovou ekonomiku. Konference měla výrazný mezinárodní přesah. Celkem bylo registrováno 220 účastníků z 59 zemí. Většina účastníků byla z Evropy, Severní a Jižní Ameriky a Asie. Účastníci se registrovali jak z mezinárodních organizací (Evropská komise, OECD, UNCITRAL, UNESCO a UNIDROIT), tak i z veřejných orgánů z celého světa, z akademických institucí, z businessu i z neziskových organizací a profesních komor.

Dne 19. listopadu 2021 se konala mezinárodní konference *Lidská práva a klimatická změna (Human Rights and Climate Change)* v rámci projektu *SOLSTICE Socially Just and Politically Robust Decarbonisation: A Knowledge Base and Toolkit for Policymakers*. Aplikace lidskoprávních nástrojů při ochraně před negativními dopady změny klimatu je tématem, které přitahuje rychle rostoucí pozornost mezi právníky, zejména mezi právníky v oblasti klimatu. Vzájemné vazby mezi lidskými právy a změnou klimatu a možné překážky pro využívání právně založeného přístupu k ochraně klimatu a jejich řešení představují jeden z vrcholů nově se rozvíjejícího stipendia zákona o změně klimatu. Potenciál mezinárodního práva lidských práv pro řešení klimatické krize je zároveň testován v rostoucím počtu klimatických soudních sporů po celém světě, proti státním i nestátním aktérům a někdy se zajímavými nebo překvapivými výsledky. Na tomto pozadí bylo cílem konference prozkoumat možnosti a limity rámování rizik a škod souvisejících se změnou klimatu ve smyslu porušování lidských práv, analyzovat přístupy lidských práv k ochraně a nápravě v případech klimatu a také prozkoumat, jak soudní spory o práva mohou přimět státy a korporátní aktéry, aby splnili všechny své povinnosti podle vnitrostátního práva a práva EU.

Konference se zabývala tématy jako je rozvoj teoretických základů pro propojení lidských práv a klimatu, zkoumání klimatických sporů založených na lidských právech z různých teoretických a praktických hledisek, reinterpretace tradičních lidských práv s cílem pokrýt klimatická rizika, vývoj nových lidských práv v oblasti životního prostředí a klimatu, hledání řešení pro překážky nalézající se v uplatňování tradičních lidských práv v ochraně klimatu, zkoumání lidskoprávních aspektů klimatické spravedlnosti v přechodném období a politiky dekarbonizace a nastínění budoucích cest k účinnějšímu uplatňování nástrojů lidských práv při ochraně klimatu.

Link: <https://www.ilaw.cas.cz/vyzkum/class/projekt-justdecarb/conference.html>

Dne 25. října 2021 se konala mezinárodní konference *Autonomní vozidla a AI: otázky právní*

40 *odpovědnosti (Autonomous Vehicles and AI: A Question of Liability)*. Hlavními tématy konference byly právní rámec pro testování autonomních vozidel, odpovědnost za nehody, standardizace a kybernetická bezpečnost, odpovědnost výrobce za škody způsobené autonomními vozidly, přístup EU k odpovědnosti za systémy umělé inteligence. Na konferenci přednesli své příspěvky zástupci Evropské komise, zahraničních univerzit (Madrid, Tartu, Marseille) a českých univerzit.

Dne 9. března 2021 se konala mezinárodní konference *Prozařování Corporate governance principů OECD (CG) do národních kodexů dobré správy obchodních korporací* v rámci stejnojmenného grantového projektu. Konference se konala ve spolupráci s vysokou školou CEVRO Institut a program byl soustředěn do dvou bloků: národní blok a komparační blok. Cílem konference byla analýza národních kodexů řízení a správy pohledem vzorových OECD Principů corporate governance, a to nejen optikou práva, ale také např. behaviorální ekonomie apod. Český Kodex řízení a správy 2018 z pera odborníků CloD lze nalézt např. na <https://www.cginstitut.cz/wpcontent/uploads/2018/12/Kodex-2018.pdf>, OECD Principy pak na <http://www.oecd.org/corporate/principles-corporate-governance/>.

Z mezinárodních konferenčních aktivit lze dále uvést již tradiční akce, a to konferenci pravidelně pořádanou v Kongresovém centru SAV ve Smolenicích (SR) zaměřenou do oblasti korporáčního práva, která se tentokrát konala ve dnech 21. až 22. září 2021 na téma *Zmluvy o prevode obchodných podielov a akcií*. Konferenci pořádala Právnická fakulta Trnavské univerzity v Trnavě ve spolupráci s Ústavem státu a práva Slovenské akademie věd a ÚSP. Z pracovníků ÚSP se zúčastnil K. Eliáš s příspěvkem na téma *Předmět převodu se zřetelem k účasti v korporaci* a B. Havel na téma *Tichý převod obchodného podielu, prevody jednotlivých oprávnění a modifikácie predmetu prevodu, vplyv prevodu účasti na práva spoločníka ešte nerealizované*. Každoroční mezinárodní symposium *Právo – obchod – ekonomika (Law – Business – Economy)* ve Štrbském Plese (SR) se v roce 2021 opět z důvodu pandemie nemoci covid-19 neuskutečnilo.

Vedle konferencí byla v roce 2021 uspořádána také řada dalších akcí, z nichž lze uvést akce zaměřené na právní aspekty informačních a komunikačních technologií a jejich praktické aplikace pokračovala i v roce 2021, kterých se kromě výzkumných pracovníků účastnili i zájemci z řad odborné veřejnosti. Centrum práva výzkumu, vývoje a inovací

(RLC) uspořádalo sérii kolokvií. Projednávana byla témata *Online řešení sporů* (27. ledna 2021), *Autorské právo v prostředí digitálních sítí* (24. února 2021), *Příslušnost soudů při porušení práv na internetu v USA* (17. března 2021), *Poskytování digitálního obsahu a služeb* (28. dubna 2021), *Digital Services Act and Digital Market Act – Akt o digitálních službách a akt o digitálních trzích* (19. května 2021) a *Legal Aspects of Quantum Technologies – Právní aspekty kvantových technologií* (13. října 2021) a *Trestněprávní aspekty hypertextových odkazů* (10. listopadu 2021). Stejně tak workshop *Password managers and Password Habits Online* (23. června 2021).

Oddělení teorie práva a právní filozofie pořádalo dne 10. května 2021 seminář *Existují lidská práva?* Na semináři po úvodním referátu M. Šejvly vystoupil M. Káčer z Právnické fakulty Trnavské univerzity s otázkou *Načo sa trápiť s otázkou existencie ľudských práv?*, na kterého pak s referáty navázali P. Dufek, M. Hampla a T. Sobek.

V rámci pravidelných online bioetických a medicínsko-právních disputací konal *Kabinet zdravotnického práva a bioetiky* ve spolupráci s Lékařskou fakultou a Právnickou fakultou Masarykovy univerzity v roce 2021 akce na téma *Biomedicínský výzkum ve světle Dodatkového protokolu Úmluvy o lidských právech a biomedicině* a na téma *Výhrada svědomí* (17. února 2021) a *Standards poskytování zdravotnických služeb* (19. května 2021). Dne 16. června 2021 pak *Kabinet zdravotnického práva a bioetiky* konal workshop *Informovaný souhlas v době pandemie covid-19*.

Centrum Karla Čapka pro studium hodnot ve vědě a technice pořádalo v ÚSP řadu přednášek, např. na téma *vozidla bez řidiče a město budoucnosti* (T. Hříbek) nebo přednášku *Davida Černého Spravedlivá válka a etika vojenských robotů* (25. července 2021). Ve spolupráci s odborem kybernetické bezpečnosti Ministerstva zahraničních věcí ČR pak Centrum uspořádalo seminář *Výzvy a rizika umělé inteligence*.

Při ÚSP rovněž působí *odborné kolegium pro občanské právo*, které sestává z akademických pracovníků ÚSP a právnických fakult (založeno roku 2014), kteří se koncepčně i prakticky věnují soukromému právu a občanskému právu procesnímu. V rámci kolegia jsou diskutovány aktuální otázky civilního práva. V roce 2021 kolegium uspořádalo ve spolupráci s Psychologickým ústavem AV ČR a Sociologickým ústavem AV ČR mezioborovou konferenci na téma *Emancipace dítěte v postmoderní*

společnosti: možnosti a meze právní regulace dětských dluhů v kontextu poznatků společenských věd. Hlavními tématy konference byly otázky dětských dlužníků, výuky finanční gramotnosti ve všech typech škol v České republice, chápání abstraktních pojmů a závazků u dětí a souvislost s jazykovým vývojem, psychosociální rizika excesivních dluhů a exekucí dětí a mladistvých, dětské dluhy a hrozby narušení sociální koheze, dětské dluhy a sociální vyloučení v kontextu zahraničních zkušeností, děti jako dlužníci ve vztahu k orgánům veřejné správy. K. Eliáš přednesl příspěvek na téma *dítěte ve spleti pohledávek a dluhů*, který se zaměřil na zákonnou koncepci rozvíjející se svéprávnosti nezletilých v aktuální české úpravě. Jde především o způsobilost nezletilých právně se zavazovat z vlastní vůle, hlavně uzavírat smlouvy, a o jejich způsobilost nést následky z protiprávních činů, zejména těch, s nimiž je spojena povinnost k náhradě škody. Rovněž bude poukázáno na přístup k pojednáním otázkám v soudní praxi. Následovat bude zamyšlení nad navrhovanými změnami občanského zákoníku sledujícími zvýšenou ochranu nezletilých a nad možnými nechtěnými dopady uvažovaných novel.

V rámci projektu výzvy NAKI II se uskutečnila konference *Právní minulost digitálně*, která se zaměřovala na otázky související s digitálním zpřístupňováním historické právní literatury, především pak v oborových databázích. Předmětem zájmu byly i širší otázky související s databázemi tvořenými oborovými dokumenty a koncepcí možnosti vyhledávání v nich. Přiblížen byl mimo jiné projekt *Národní právní dědictví Ústavu státu a práva AV ČR*, projekt *Digitální knihovna Právnické fakulty Masarykovy univerzity* a projekt *Digitální sbírka Knihovny Právnické fakulty Univerzity Karlovy*, stejně jako jinak pojaté projekty dalších institucí. Setkání otevřelo prostor pro výměnu poznatků o digitalizaci tištěných historických pramenů a jejich databázovým zpřístupňování.

Centrum pro klimatické právo a udržitelnost (CLASS) pořádalo v roce 2021 cyklus interních online přednášek *CLASS online*, které následně umísťovalo na YouTube kanál. Takto se konala přednáška výzkumných pracovníků ÚSP, a to Moniky Feigerlové *Kolize klimatických opatření s investičním právem* (27. února 2021), přednáška Hany Müllerové *Lidská práva a klimatická změna* (4. března 2021), přednáška Zuzany Vrbové *Energetika a možnost její dekarbonizace* (9. dubna 2021) a přednáška Terezy Snopkové *Nástroje pro oběhové hospodářství* (29. dubna 2021). V rámci CLASS

online vystupovali i hosté, např. expertka na klimatickou adaptaci z Asociace pro mezinárodní otázky Romana Březovská, výzkumný pracovník Ústavu fyziky atmosféry AV ČR David Hanslian, který se dlouhodobě věnuje problematice klimatologie větru, zpracování větroměrných dat, tvorby a analýzy větrných map a obecně problematice větrné energie, advokát a přední český odborník na problematiku veřejné podpory Radovan Kubáč nebo Vojtěch Máca z Centra pro otázky životního prostředí UK, který propojuje poznatky z oblasti práva a ekonomie životního prostředí. Dne 9. prosince 2021 uspořádal CLASS akademickou debatu *Kulatý stůl: Implementace klimatických závazků v ČR*, kde bylo možné i online vyslechnout příspěvky zástupců Ministerstva životního prostředí, Evropské komise, Centra pro dopravu a energetiku, Hnutí Duha a Zeleného kruhu a účastnit se panelové diskuse.

Významnou součástí odborných aktivit ÚSP jsou zvané přednášky zahraničních odborníků na půdě ÚSP a zvané přednášky a vystoupení pracovníků ÚSP na seminářích a konferencích pořádaných jinými organizacemi a institucemi v ČR i v zahraničí. Dne 19. listopadu 2021 se uskutečnila přednáška *Dimitrie Kochenova* na téma *The Polish Rule of Law Showdown in front of the Court of Justice*, jejímž respondentem byl Petr Agha. Dne 22. listopadu 2021 se uskutečnila ve spolupráci s Právnickou fakultou Masarykovy univerzity přednáška na téma *Foundation Governance in Switzerland*, kterou přednesl Thomas Sprecher, švýcarský právník, praktikující advokát s přesahy do akademické sféry, věnující se zejména nadační a korporáční správě majetku a právu dědickému právu, který je hlavním editorem *Swiss Foundation Code* – kodexu dobré správy fundací, jehož již čtvrté aktualizované vydání bylo publikováno v červnu 2021. Pod pojmem *Foundation Governance* si lze obecně představit pravidla odpovědné správy a řízení nadace za současného efektivního naplňování nadačního účelu. Téma *Foundation Governance* u nadačních struktur dosud není (na rozdíl od *Corporate Governance*, tj. odpovědné správy a řízení obchodních korporací) v České republice předmětem odborné diskuze. Švýcarská právní věda i praxe se nicméně tomuto tématu věnuje více než 20 let.

V rámci aktivit CLASS se uskutečnila dne 13. května 2021 přednáška *Mary Wood* z Univerzity Oregon na téma *Atmospheric Trust Litigation Against Governments to Force Action on Carbon Reduction*, ve které byly popsány žaloby podané proti vládám v USA i ve světě s cílem vynutit si

42 snížení emisí uhlíku, byly srovnány přístupy soudů k dané věci v různých zemích a zdůrazněna role vědy v těchto soudních sporech. Dne 30. září 2021 přednesl Philippe Cullet z Univerzity Londýn téma *The Right to Water in the Context of Climate Change (Právo na vodu v kontextu klimatických změn)*. Ve své přednášce se nejprve zaměřil na koncept lidského práva na vodu, popsal dosa- vadní poznatky a úvahy o jeho uznávání, rozlišil pojmy „vodní právo“ a „právo na vodu“, vyjádřil se k obsahu práva z hlediska kvality a kvantity, jakož i z hlediska přístupu k vodě a cenové dostupnosti vody. V druhé části své přednášky se soustředil na vzájemné vazby mezi právem na vodu a změnou klimatu. Dne 14. října 2021 se uskutečnila přednáška na téma *When the stars do not align: Understanding the two sides of rights-based climate litigation*, kterou přednesla Annalisy Savaresi z Center for Climate Change, Energy and Environmental Law, University of Eastern Finland, kde působí jako ředitelka Joint Nordic Master Programme in Environmental Law. Ve své přednášce vysvětlila současný nárůst klimatických litigací po celém světě v rámci různých soudních fór (mezinárodních, regionálních i národních) a popsala hlavní trendy těchto litigací, a to jak pro-klimatických, tak i proti-klimatických. Analyzovala typy hmotněprávních a procesních lidskoprávních závazků, jichž se žalobci v klimatických sporech nejčastěji dovolávají, a také nastiňuje budoucí výhledy klimatické litigace v mezinárodních a vnitrostátních lidskoprávních institucích. Dne 16. prosince 2021 se uskutečnila poslední ze série přednášek, tentokrát na téma *Climate Litigation and Climate Activism*, kterou přednesla Kim Bouwer z Univerzity of Durham. Ve své přednášce propojila klimatickou litigaci a klimatický aktivismus dvěma způsoby: jednak jde o aktivistickou litigaci, jednak o litigaci jako jeden z nástrojů klimatického aktivismu. Svůj výklad ilustrovala na mnoha příkladech litigací z Velké Británie a dalších zemí, které se týkaly klimatu. V přednášce rezonovaly následující otázky: Co je klimatická litigace? Proč ve Spojeném království neexistují žádné úspěšné klimatické kauzy?

Přednáškové aktivity pracovníků ÚSP se realizovaly především na zahraničních i tuzemských konferencích a akcích. Příkladem zahraničních aktivit lze uvést přednášku J. Malíře *Judicial Legislation by the Czech Constitutional Court* přednesenou na konferenci *Judicial Law-Making in European Constitutional Courts* dne 28. 1. 2021 v Krakově organizované ICON-S – Faculty of Law

and Administration of the Jagiellonian University, jeho přednášku *Legal responses in the different emergency situations in the Czech Republic – a discussion on the proposed assessment* přednesenou na workshopu *The responsiveness of the legal system in times of emergencies: The law and its practice with focus on the V4 countries* dne 19. 11. 2021, organizovaného Ústavem právních věd Maďarské akademie věd. Přednášku J. Malíře ve spolupráci s J. Gricem na téma *Emergencies in the Czech Constitutional Law* přednesenou na semináři *Models of States of Emergency in V4 Countries* dne 27. 7. 2021 organizovaném Faculty of Law and Administration of the Jagiellonian University v Krakově a ve spolupráci s J. Gricem *The principles of human rights' limitations in time of emergencies: the Czech case* přednesené na semináři *Human Rights in States of Emergency* dne 20. 11. 2021 organizovaném Faculty of Law and Administration of the Jagiellonian University v Krakově. Přednášku J. Drápala ve spolupráci s J. Plesničarem na téma *Structuring sentencing discretion »Elsewhere«* přednesenou na konferenci *Evropské kriminologické společnosti Eurocrim e-conference 2021*. Přednášku E. Balounové *Climate Law and Aviation* přednesenou na konferenci *IUCN Academy of Environmental Law 2021 – The Future of Environmental Law: Ambition and Reality* pořádané Faculty of Law of the University of Groninge ve dnech 28. 6.–2. 7. 2021. Její přednášku *EU Contributions under the Paris Agreement through the 2030 Climate and Energy Targets* přednesenou na konferenci *Climate Change, the SDGs, and the Law Conference* pořádanou v Cambridge ve dnech 29.–30. 10. 2021. Její přednášku *Climate Policy, Law, and Litigation in the Czech Republic – the Role of Youth* přednesenou na konferenci “THE CRY OF THE EARTH, THE ANSWER OF ART “ v Římě dne 22. 10. 2021. Přednášku D. Černého *Does Robot Have a Soul?* přednesenou na konferenci *Karel Čapek Symposium on the Ethics in Robotics and A. I.* v Tokyu, Japonsko, dne 21. 11. 2021. Přednášku T. Sobka *Tolerance As Suppressed Disapproval* přednesenou 8. 7. 2021 v Grazu, Rakousko. Přednášku Rity Simon *Limits of EU citizens' capacity for sustainable consumption* přednesenou na konferenci *Social and Scientific Uncertainties in Environmental Law (EELF Annual Conference 2021)* pořádanou Bournemouth University ve dnech 8.–10. 9. 2021. Její přednášku *Ambitious Air Quality Plans, Disappointing Reality* přednesenou na konferenci *The future of Environmental*

Law: Ambition and Reality pořádanou Faculty of Law of the University of Groningen ve dnech 28. 6.–2. 7. 2021. Její přednášku *Problems of contract terms control in Czech Republic* přednesenou na konferenci *Unfair Terms in Banking and Financial Contracts* pořádanou University of Vienna ve dnech 14.–15. 10. 2021. Přednášku A. Krausové *Protecting Human Rights in the Algorithmic Era* přednesenou na konferenci *Current and Future Challenges of Coordinated Policies on AI Regulation; Discussion: Governing algorithms or governance by algorithms* dne 26. 10. 2021. Její přednášku *EU AI Strategy and the AI Act* přednesenou na konferenci *Towards Rules for Artificial Intelligence Systems* pořádanou Reichmann University v Izraeli dne 23. 12. 2021. Přednášku M. Feigerlové *Renewables in International Investment Agreements* přednesenou na konferenci *IUCN Academy of Environmental Law 2021 – The Future of Environmental Law: Ambition and Reality* konané Faculty of Law of the University of Groningen ve dnech 28. 6.–2. 7. 2021. Přednášku J. Kobera *Professional Careers and Family Background of Women Lawyers in Interwar Prague* přednesenou na workshopu *Legal Professions Working Group*, který se uskutečnil ve dnech 10.–11. 6. 2021. Jeho přednášku *Notaries in Danger?* přednesenou na *Central European Debate on the Role of Notaries around 1920. Rage, Reckoning, & Remedy. LSA Global Meeting*, která se uskutečnila ve dnech 26.–28. 5. 2021. Přednášku T. Snopkové *Nástroje pro oběhové hospodářství v České republice* přednesenou na *Bratislavském právnickém fóru 2021* dne 23. 4. 2021. Přednášku H. Mullerové *Climate protection against nature protection? Wind farms and solving collisions in efforts for sustainability* přednesenou na konferenci *Social and Scientific Uncertainties in Environmental Law (EELF Annual Conference 2021)* konané Bournemouth University ve dnech 8.–10. 9. 2021. Přednášku P. Aghy na konferenci *Seminario di Teoria Critica 2021* pořádaném Univerzitou v Pise, Itálie, v říjnu 2021.

Na YouTube kanále CLASS byly zveřejněny záznamy prezentace Hany Mullerové *Climate Protection against nature protection? Wind farms and solving collisions in efforts for sustainability*, která byla zaznamenána pro účely mezinárodní online konference *Social and Scientific Uncertainties in Environmental Law (EELF Annual Conference 2021)* konané Univerzitou Bournemouth 8.–10. září. 2021, a přednáška Rity Simon *The limits of citizens' capacity for sustainable consumption in the EU*, která byla zaznamenána pro účely mezinárodní online

konference *Social and Scientific Uncertainties in Environmental Law (EELF Annual Conference 2021)* konané Univerzitou Bournemouth 8.–10. září. 2021.

Z bohatých tuzemských aktivit lze příkladem uvést přednášku A. Doležala *Lidská důstojnost – užitečný koncept nebo pouhý vágní slogan?* přednesenou na konferenci pořádanou Českou lékařskou komorou dne 2. 12. 2021; přednášku D. Černého *Vědomí a umělá inteligence* přednesenou na workshopu *Institutu Equilibrium (ČVUT)*; přednášku R. Simon *Informovanost a práva sportřebitelů z hlediska udržitelnosti* přednesenou na semináři *Udržitelná spotřeba* pořádaném Komisí pro životní prostředí AV ČR dne 26. října 2021; přednášku J. Kobera *Nesnadná cesta a široká perspektiva: k prvorepublikovému životu advokátky Marie Mikulové* přednesenou dne 12. 11. 2021 na XVII. konferenci o historii advokacie pořádané Českou advokátní komorou a Fakultou právnická Západočeské univerzity; přednášku J. Kobera *Zákon na ochranu republiky jako místo sporu a předmět paměti* přednesenou na konferenci *Krise a stát na příkladu Československa v meziválečném období* pořádané Národním archivem ve dnech 23.–24. 9. 2021; přednášku J. Kobera *Prostory radikálna? Socializace v myšlení některých představitelů levého křídla čs. strany socialistické* přednesenou na mezinárodní konferenci *Radikální levice ve střední Evropě a její vývoj od konce první světové války do roku 1933* pořádanou Národním archivem ve dnech 14.–15. října 2021; přednášku A. Krausové *Czech AI Policy and Regulatory Activities* přednesenou na semináři *V4 AI Seminar* v Praze dne 4. 11. 2021; přednášku A. Krausové *Policy Considerations on Use of AI and Biometrics for Law Enforcement Purposes* přednesenou na workshopu *Artificial Intelligence and Law Enforcement* dne 15. 11. 2021; přednášku M. Feigerlové *Climate change and corporate responsibility* přednesenou na workshopu *International Workshop Business and Human Rights* pořádanou Právnickou fakultou Palackého univerzity v Olomouci dne 9. 12. 2021.

K odborným aktivitám pracovníků ÚSP náleželo v roce 2021 i členství a práce v redakčních radách tuzemských i zahraničních vědeckých a odborných časopisů, z nichž lze uvést zejména časopisy *Právník*, *The Lawyer Quarterly (TLQ)*, *Časopis zdravotnického práva a bioetiky*, *Časopis pro právní vědu a praxi*, *České právo životního prostředí*, *Acta Universitatis Carolinae – Iuridica*, *Bulletin advokacie*, *Jurisprudence*, *Justičná revue*, *Obchodněprávní*

44 revue, Právní rozhledy, Právní obzor, Správní právo, Súkromné právo, Revue pro právo a technologie, Revista colombiana de Derecho Internacional, Všehrd, Právní rádcé, Przegląd prawa konstytucyjnego, Central European Papers, jakož i zpracovávání recenzí na články a odborné publikace.

7. — Mezinárodní spolupráce a aktivity

Neoddělitelnou součástí hlavní činnosti ÚSP a výzkumné činnosti pracovníků představuje mezinárodní spolupráce a mezinárodní výzkumné aktivity. Jejich účelem a smyslem je zejména komparovat poznatky získané výzkumem v domácím právním prostředí s poznatky a zkušenostmi zahraničních partnerů a podílet se na formování a výměně myšlenek, názorů a vědeckých poznatků.

ÚSP primárně rozvíjí mezinárodní vědeckou spolupráci v rámci středoevropského prostoru s ústavu pro právní vědy Slovenské, Polské a Maďarské akademie věd. Výsledky mezinárodního výzkumu jsou prezentovány na společných konferencích, symposiích a workshopech a publikovány v kolektivních monografiích a vědeckých časopisech, zejména v časopisech vydávaných uvedenými vědeckými institucemi. Někteří pracovníci ÚSP jsou též hodnotiteli projektu Agentúry na podporu výskumu a vývoja Slovenské republiky.

O společně pořádaných konferencích, symposiích a workshopech bylo pojednáno v předchozí kapitole. V roce 2021 pokračovala na osobní bázi spolupráce s výzkumnými pracovníky z univerzit v Izraeli, Slovinsku, Itálii, Nizozemí, USA. Dále pokračovala spolupráce s Juristické Fakultät Innsbruck, Universiteit Leiden, Jagellonskou univerzitou v Krakově a s University of Haifa v Izraeli. Na individuální bázi v rámci badatelského pobytu podporovaného z programu Aktion byla navázána spolupráce univerzitou ve Vídni.

V rámci možností daných výskytem pandemie nemoci covid-19 jeden pracovník ÚSP uskutečnil studijní pobyt na Právnické fakultě Univerzity v Lublani a jedna pracovnice uskutečnila cestu do Paříže, kde se zúčastnila několika konferencí a seminářů.

Dva pracovníci ústavu jsou členy Komise pro rekodifikaci soukromého práva Ministerstva spravedlnosti Slovenské republiky. Pracovník ÚSP je členem Komise OSN pro mezinárodní právo a soudcem

ad hoc za Českou republiku u Evropského soudu pro lidská práva, jeden pracovník je členem předsednictva Výboru pro bioetiku Rady Evropy. Jedna pracovnice ústavu je členkou MeExpert Group on New Technologies and Liability/New Technologies formation při Evropské komisi a členkou sítě expertů OECD s názvem ONE AI – příprava implementace principů OECD pro umělou inteligenci do národních politik (práce v rámci ONE AI working group on Policies for AI). Jeden pracovník je členem Expert Group to advise on specific ethical issues raised by driverless mobility při Evropské komisi. Jedna pracovnice je předsedkyní Českého národního komitétu Mezinárodního sdružení právních věd (International Association of Legal Science, IALS), v IALS působí jako členka International Committee of Comparative Law (Executive Committee) a dále je předsedkyní Českého národního komitétu Mezinárodní akademie srovnávacího práva (International Academy of Comparative Law) a členkou této akademie. Jedna pracovnice je členkou odborné poradní skupiny programového výboru *Klima, energetika, mobilita* v rámci evropského výzkumného prostoru.

8. — Spolupráce s vysokými školami

V souvislosti s hlavní činností ÚSP probíhá dlouhodobě spolupráce s vysokými školami v České republice i v zahraničí. Smyslem a účelem této spolupráce je kooperovat při realizaci právního výzkumu s vědeckými pracovníky na vysokých školách (např. v rámci řešení společných projektů), prezentovat poznatky právního výzkumu prováděného v ÚSP na akcích pořádaných ve spolupráci s vysokými školami (konference, workshopy apod.) a zavádět tyto poznatky do výuky a v neposlední řadě i vytvářet podmínky pro vyhledávání perspektivních zájemců o vědeckou práci v oblasti právní vědy z řad studentů.

Na individuální bázi se pracovníci ÚSP v roce 2021 podíleli na výuce v rámci bakalářských, magisterských a doktorských studijních programů na veřejných i soukromých vysokých školách, jakož i na přípravě konceptů studijních oborů a studijních materiálů. Přednášeli na letních školách pořádaných vysokými školami. Pracovníci ÚSP jsou rovněž členy vědeckých rad všech čtyř právnických fakult v České republice.

Trvalá účast pracovníků ÚSP na výuce je zejména na těchto vysokých školách: Právnická fakulta Univerzity Karlovy, Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, Fakulta právníká Západočeské univerzity v Plzni, Lékařská fakulta Univerzity Karlovy, Česká zemědělská univerzita v Praze, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Matematicko-fyzikální fakulta Univerzity Karlovy a Metropolitní univerzita Praha. Jeden pracovník přednáší na Trnavské univerzitě v Trnavě (Slovensko) a Fakultě státovědy a mezinárodních studií Národní univerzity pro veřejnou službu v Budapešti (Maďarsko).

Na institucionální bázi v roce 2021 pokračovalo ve spolupráci s CEVRO Institutem řešení grantového projektu *Srovnání českého korporáčního práva s OECD principy Corporate Governance jakožto mezinárodního standardu a vybranými evropskými jurisdikcemi* (řešitel B. Havel). Pokračovalo řešení projektu *Etika provozu autonomních vozidel* podporovaného Technologickou agenturou ČR v rámci programu ÉTA, který je řešen ve spolupráci s Filosofickým ústavem AV ČR, Přírodovědeckou fakultou UK a Teologickou fakultou Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích (řešitel D. Černý). Dále pokračovalo řešení programového projektu *Rozhodování o zdravotní péči v závěru života* podporovaného Technologickou agenturou ČR a řešeného ve spolupráci s Lékařskou fakultou Masarykovy univerzity v Brně (spoluřešitel T. Doležal), programového projektu *Průzkum a edukace občanů České republiky v oblasti biometrie* rovněž podporovaného Technologickou agenturou ČR, který je řešen ve spolupráci s Fakultou informačních technologií Vysokého učení technického v Brně a s Fakultou sociálních studií Masarykovy univerzity (spoluřešitel J. Matejka), a projektu *Veřejný zájem v právu* řešeného spolu s Právnickou fakultou Univerzity Karlovy a Právnickou fakultou Masarykovy univerzity (spoluřešitel J. Malíř). Pokračovaly v minulém roce zahájený projekt *Umělá inteligence, média a právo* (řešitelka A. Krausová), na jehož řešení se podílí Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy a Fakulta aplikovaných věd Západočeské univerzity v Plzni, a projekt *Možnosti reakce na závažné infekční nemoci v právu EU: kritická analýza a doporučení ve světle pandemie COVID-19*, na jehož řešení se podílí Právnická fakulta Univerzity Karlovy (řešitel J. Malíř). Oba projekty jsou podporovány Technologickou agenturou ČR. Nově bylo zahájeno řešení projektu *Elektronické*

důkazy v trestním řízení (spoluřešitel J. Matejka) podporovaný Ministerstvem vnitra, na jehož řešení se podílí Právnická fakulta Masarykovy univerzity, Právnická fakulta Univerzita Karlovy, Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií Vysokého učení technického v Brně a Fakulta informatiky Masarykovy univerzity.

Institucionalizovaný charakter má spolupráce ÚSP s Právnickou fakultou Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košicích. Rámcová smlouva o spolupráci předpokládá výměnu vědeckých informací mezi oběma stranami, realizaci společných vědeckých projektů, zejména pořádání vědeckých akcí, a vzájemnou podporu při zvyšování vědecké kvalifikace pracovníků obou institucí.

Institucionální charakter má rovněž realizace společného doktorského studijního programu na základě smlouvy o spolupráci s Právnickou fakultou Masarykovy Univerzity. Smlouva mj. předpokládá účast pracovníků ÚSP na pedagogické činnosti fakulty, aktivity vedoucí ke zvyšování odborné a pedagogické kvalifikace pracovníků obou institucí, spolupráci při výchově doktorandů, podávání společných grantových projektů, účast akademických pracovníků fakulty na výzkumných aktivitách ústavu, spolupráci při řešení projektů, akreditaci společných doktorských studijních programů a výhledově vytvoření společného výzkumného pracoviště. Nejvýznamnějším projektem v rámci této spolupráce je v současné době řešení programového projektu *Transitional Jurisprudence* podporovaného z prostředků operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, jehož cílem je připravit vznik výzkumně zaměřeného doktorského studijního programu. Doktorský studijní program se konkrétně zaměřuje na interdisciplinární studium práva v národním, nadnárodním a mezinárodním kontextu a buduje 4 doktorské studijní programy, které na národní úrovni chyběly. Cílem společného doktorského studia je vzdělávání nové generace výzkumných pracovníků schopných podílet se na výzkumu na evropské úrovni, jakož i vzdělávání špičkových odborníků pro potřeby praxe (zejména se zaměřením na užší specializaci ve vybraných oblastech práva) s mezinárodní působností). Doktorský studijní program byl akreditován v roce 2019 a je plně funkční.

V roce 2021 se rovněž pracovníci ÚSP účastnili programu Akademie věd ČR *Otevřená věda*, jehož cílem je zapojit středoškolské studenty do praktického výzkumu na pracovištích AV ČR, umožnit jim získat zkušenosti z vědecké praxe, motivovat je k vysokoškolskému studiu ve vědních oblastech.

46 Pracovníci ÚSP vedli v rámci tohoto programu stáže pro středoškolské studenty (D. Černý, J. Kober) na témata z oblasti etiky a právních dějin. Vedle toho J. Drápal přednesl přednášku pro studenty Gymnázia na Vítězně pláni v Praze.

9. — Spolupráce s veřejným a soukromým sektorem

Kromě spolupráce s vysokými školami spolupracuje ÚSP rovněž s dalšími institucemi veřejného sektoru, včetně orgánů veřejné moci. Členství a činnost v těchto orgánech poskytuje příležitost k přenášení výsledků právního výzkumu do aplikační praxe a legislativy.

Řada pracovníků ÚSP působila v roce 2021, stejně jako v předchozích letech, jako členové poradních orgánů různých orgánů veřejné moci, např. Legislativní rady vlády a komisí Legislativní rady vlády a rozkladových komisí ministerstev a jiných ústředních správních úřadů. Konkrétně z rozkladových komisí lze jmenovat rozkladovou komisi Úřadu pro ochranu osobních údajů, rozkladovou komisi Vojenské zdravotní pojišťovny ČR, rozkladovou komisi Českého báňského úřadu, rozkladovou komisi Ministerstva průmyslu a obchodu pro věci licenční správy, rozkladovou komisi Ministerstva financí pro věci daní a poplatků, rozkladovou komisi Ministerstva dopravy, rozkladovou komisi ÚOHS na úseku ochrany hospodářské soutěže a rozkladovou komisi Národního bezpečnostního úřadu.

Jednotliví pracovníci ústavu jsou členy těchto veřejných orgánů: pracovní skupina pro trestní politiku Rady vlády ČR pro lidská práva, pracovní skupina pro lidská práva a moderní technologie Rady vlády ČR pro lidská práva, výbor proti mučení a jinému nelidskému, krutému, ponižujícímu zacházení a trestání Rady vlády ČR pro lidská práva, výbor pro umělou inteligenci Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, výbor pro bezpečnost a komise pro prevenci kriminality Magistrátu hlavního města Prahy, Rozhodčí soud při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR, Arbitrážní komise Českého svazu ledního hokeje, Arbitrážní komise Národní sportovní agentury a legislativní rada Fotbalové asociace ČR, pracovní skupina pro služební etiku Ministerstva dopravy a etické komise Ministerstva dopravy a Ministerstva zdravotnictví.

Individuální odborná spolupráce probíhala v rámci aktivit Kolegia pro občanské právo při ÚSP

s Ministerstvem spravedlnosti a Ministerstvem pro místní rozvoj; rovněž v rámci vyšetřovací komise k ekologické katastrofě na řece Bečvě s Kanceláří Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

V rámci Akademie věd ČR se v roce 2021 podíleli pracovníci ÚSP na činnosti řady pomocných orgánů Akademické rady AV ČR, konkrétně to byly Rada pro využívání duševního vlastnictví, Komise pro energetiku, Rada pro podporu účasti AV ČR na evropské integraci výzkumu a vývoje AV ČR, Komise pro životní prostředí AV ČR, Majetková komise AV ČR, Dotační skupina, Komise pro spolupráci s vědeckými společnostmi AV ČR, Komise pro rovné příležitosti AV ČR, Ekonomická rada AV ČR, Komise pro regionální spolupráci AV ČR, Archeologická evaluační komise AV ČR, Kolegium popularizátorů a pracovníků PR AV ČR a Komise pro etiku vědecké práce při Vědecké radě AV ČR. Jedna pracovnice ÚSP byla v roce 2021 v posledním roce funkčního období Akademické rady AV ČR (2017–2021).

ÚSP se dále podílel na přípravě *Národní strategie umělé inteligence v České republice* (NAIS), která stanoví rámec cílů a nástrojů pro podporu rozvoje umělé inteligence v soukromé sféře i veřejné správě a zapojení České republiky na mezinárodní úrovni, k níž se Česká republika zavázala v Deklaraci o spolupráci v oblasti AI ze dne 10. dubna 2018. NAIS zpracovalo Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR a byla schválena usnesením vlády ČR ze dne 6. 5. 2019 č. 314. Pracovníci ÚSP spolupracovali na organizaci AI Observatory and Forum – Úřad vlády a Ministerstvo průmyslu a obchodu.

Dva pracovníci ústavu spolupracovali se Sdružením praktických lékařů ČR, Sdružením praktických lékařů ČR pro děti a dorost a s Institutem pro postgraduální vzdělávání ve zdravotnictví v oblasti medicínského práva a bioetiky. Dále lze uvést např. přednášku J. Malíře na téma *Evropská zdravotní unie jako posilování evropské integrace ve zdravotnictví, která se uskutečnila v rámci konference Lidé, zdravotnictví a právo* pořádané Všeobecnou zdravotní pojišťovnou ve spolupráci s Právnickou fakultou Masarykovy univerzity dne 10. 9. 2021 v Brně. Vzhledem k pandemii nemoci covid-19 se pracovníci ÚSP účastnili rovněž natáčení přednášek např. pro společnost e-pravo na téma *Věcná práva* nebo pro společnost Akademie C. H. Beck na téma *Vybrané problémy staveb*.

Pracovníci ÚSP působili v roce 2021 rovněž v hodnotících orgánech a panelech státních institucí. Jeden pracovník je členem hodnotícího panelu P 408 (právní vědy a politologie) Grantové agentury

České republiky, jedna pracovnice je členkou odborného orgánu hodnotitelů Rady vlády pro výzkum, vývoj a inovace v rámci hodnocení výzkumné činnosti podle Metodiky 2017+, jeden pracovník je hodnotitelem Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství, jeden pracovník je členem Akreditační komise Ministerstva vnitra, jeden členem komise pro konání advokátních zkoušek České advokátní komory a dva pracovníci jsou členy hodnotícího panelu (humanitní vědy) programu ÉTA a jeden pracovník je hodnotitelem projektů Agentury na podporu výzkumu a vývoje SR.

Významnou součástí spolupráce s veřejným sektorem je vzdělávací a přednášková činnost pracovníků ÚSP. V průběhu roku 2021 uskutečnili výzkumní pracovníci např. přednášky a školení pro Sdružení praktických lékařů, Sdružení praktických lékařů pro děti a dorost, Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví, přednášky v rámci Justiční akademie pro soudce, soudní čekatele a soudní asistenty nebo prezentace pro Nejvyšší státní zastupitelství. RLC ÚSP uspořádal přednášku pro členy Akademické rady AV ČR na téma právní postavení AV ČR a veřejných výzkumných institucí v systému veřejné správy a občasně jsou přednášky pracovníků ÚSP pro vzdělávací agenturu BOVA.

Další formou spolupráce ÚSP s veřejným i se soukromým sektorem byla v roce 2021 expertní činnost. Výstupy této činnosti jsou odborná stanoviska, která mají doktrinální povahu a nejsou právně závazná, nicméně poskytují žadatelům odborný názor na řešení určitých otázek a záležitostí, z něhož mohou vycházet při aplikaci pozitivního práva. Tato činnost má současně také nesporný vědecký přínos, neboť předmětem stanovisek a expertíz jsou zpravidla obecné právní otázky, které často ukazují na obecnější problémy práva v České republice a jeho realizace. Např. expertní činnost pro Ministerstvo vnitra v rámci systému e-Sbírka (elektronizace Sbírky zákonů a Sbírky mezinárodních smluv). Expertizní činnost proto často přináší i inspiraci pro vědeckou práci a nezřídka předznamenává další spolupráci na výzkumných projektech. V roce 2021 byly v ÚSP vyhotoveny celkem 3 stanoviska pro žadatele z oblasti veřejného i soukromého práva k otázkám obecného zájmu, např. ohledně rozhodování Soudního dvora EU.

Jako výsledek spolupráce s podnikatelskou sférou lze uvést právní stanovisko ohledně zajištění interního auditu externími zdroji podle objednávky realizace výzkumných činností, fáze spolupráce na výzkumném projektu *Umělá inteligence*

v *účetních operacích veřejné správy* podporovaného Technologickou agenturou ČR. 47

Spolupráci s veřejným sektorem realizuje ÚSP i v rámci řešení projektů Strategie AV21, a to v souladu s posláním této strategie, které vyjadřuje motto Špičkový výzkum ve veřejném zájmu. Dva pracovníci jsou rovněž členy nebo předsedy dozorčích rad několika pracovišť Akademie věd ČR.

Při ÚSP rovněž působí komise pro vědecký titul „doktor věd“ v oboru právní vědy při Grémium pro vědecký titul Vědecké rady AV ČR.

10. — Vědecké společnosti a spolupráce s jinými odbornými společnostmi

V roce 2021 poskytoval ÚSP zázemí několika vědeckým společnostem, na jejichž fungování se podílejí výzkumní pracovníci ústavu. Jde o Českou společnost pro mezinárodní právo, Český národní komitét Mezinárodní akademie srovnávacího práva (International Academy of Comparative Law), Český národní komitét Mezinárodního sdružení právních věd (International Association of Legal Science, IALS), Českou společnost pro právo životního prostředí a Společnost pro právo informačních technologií.

Pracovníci ÚSP jsou rovněž členy dalších vědeckých a odborných společností, jakož i členy jejich orgánů. Ze zahraničních lze uvést Mezinárodní akademii srovnávacího práva (International Academy of Comparative Law), Mezinárodní institut pro sjednocení soukromého práva (UNIDROIT), Mezinárodní sdružení právních věd (International Association of Legal Science), Sdružení mezinárodního práva (International Law Association), UNESCO Chair in Bioethics, Mezinárodní asociaci pro legislativu (IAL), Max Planck Institut v Mnichově pro právo sociálního zabezpečení a sociální politiku, Association des amis de l'IIIDH-Fondation René Cassin (Štrasburk, Francie) a Heidelberger Gesellschaft für Ausländisches Öffentliches Recht und Völkerrecht, Steering Committee Czech Women in AI, z národních např. Českou společnost pro právo životního prostředí, Českou společnost pro pracovní právo a právo sociálního zabezpečení, Českou společnost sportovního práva, Evropskou společnost pro právní dějiny a Jednotu českých právníků. Jeden pracovník je rovněž členem řídicího výboru Francouzského

11. — Středisko vědeckých informací

Středisko vědeckých informací ÚSP (dále „SVI“) v souladu se svým statutem specializovaného informačního střediska, jehož primárním účelem je zabezpečovat infrastrukturu vědeckému výzkumu realizovanému v ÚSP, poskytovalo potřebné zázemí pro výzkumnou činnost pracovníků ÚSP. Svou činnost zaměřovalo především na zajišťování základních a specializovaných informačních potřeb pro institucionální výzkum i pro řešení grantových a jiných projektů výzkumných pracovníků. Současně SVI také plnilo funkci veřejné specializované knihovny pro odbornou veřejnost, která využívá především rešeršní činnost oddělení s následným poskytnutím primárních textů, využívat může též studovnu, kde je k dispozici základní právnícká literatura a aktuální ročníky časopisů, zájem je i o kopírovací služby a absenční výpůjčky.

SVI se dělí na sekci Knihovna a sekci Databáze.

Knihovna

Fond knihovny zahrnuje základní právníckou literaturu ze všech oborů práva, jakož i literaturu z dalších souvisejících oborů, jako je politologie, sociologie, právní filozofie, historie, sociální problematika, informační technologie a nejnověji také etika, morálka, právní aspekty robotizace a umělé inteligence a moderní filozofie. Knižní fond byl průběžně doplňován jednak v závislosti na aktuálně řešených projektech, jednak s přihlédnutím k profilu fondu, tj. aby byla k dispozici základní právnícká literatura v plné šíři a současně aby byly zahrnuty obory, ve kterých aktuálně probíhá výzkumná činnost pracovníků ústavu. Fond je přístupný přes internet, a to nejen z webových stránek ústavu, ale i prostřednictvím Souborného katalogu ČR, starší literatura získaná do roku 1989 je k dispozici na webových stránkách knihovny v naskenované podobě a je možno v ní vyhledávat podle autorů a názvů knih. Fond knihovny obsahuje okolo 43 000 svazků, v roce 2021 se rostl o 621 publikací, z toho 217 zahraničních.

V roce 2021 knihovna odebírala nebo získávala výměnou celkem 45 titulů časopisů, z toho

33 tuzemských a 12 zahraničních, ostatní tituly získává knihovna darem. V poslední době je knihovna díky své účasti v Souborném katalogu ČR hojně využívána v rámci meziknihovní výpůjční služby, a to především státními vědeckými knihovnami, které nemají zastoupenou právníckou literaturu ve svém fondu v takovém rozsahu jako knihovna ÚSP, ale i městskými knihovnami z celé republiky.

Činnost SVI byla v roce 2021 stejně jako v minulém roce 2020 ovlivněna pandemií nemoci covid-19 a souvisejícími vládními opatřeními, což se projevilo v jistém omezení služeb pro veřejnost. V oblasti výzkumné činnosti pracovníků ÚSP se SVI snažilo omezovat svoji činnost co nejméně a vyhovět tak všem požadavkům výzkumných pracovníků. Dokladem je například roční přírůstek knih, který odpovídá průměru jiných bezproblémových let.

Databáze

Pracovníci ÚSP mají pro svou výzkumnou činnost k dispozici zahraniční databáze HeinOnline a Ebrary, vybrané zahraniční online časopisy z databází Dalloz a Kluwer Law a kompletní soubor právníckých titulů databáze Oxford Journal-Law. České právnícké časopisy jsou již od roku 1993 zpracovávány v článkové bibliografické databázi CLAN, ve které se excerpuje celkem 24 titulů. Ke konci roku 2021 obsahoval CLAN 42 563 záznamů, v roce 2021 bylo vloženo 1028 nových záznamů. Databáze je využívána k rešeršim nejen pro ústavní, ale především pro mimoústavní uživatele knihovny. Databáze ASEP, ve které je evidována publikační činnost pracovníků pracovišť AV ČR, obsahovala ke konci roku 2021 celkem 3589 záznamů o výsledcích pracovníků ÚSP, z toho do RIV jich bylo již odesláno 2871. V databázi CIT, v níž jsou vedeny údaje o citacích publikací pracovníků ÚSP, bylo ke konci roku 2021 evidováno celkem 2000 záznamů, z nichž bylo v roce 2021 přidáno 262 záznamů.

Od roku 2017 je pod doménou npd.cz zpřístupněno rozhraní databáze projektu „Národní právní dědictví“ řešeného v rámci projektu podpořeného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v rámci programu NAKI II.

12. — Popularizační činnost

Popularizační aktivity jsou zaměřeny na širší odbornou i laickou veřejnost, která se jejich

prostřednictvím může seznámit s výzkumem realizovaným v ÚSP a s jeho výsledky.

V listopadu roku 2021 se ÚSP tradičně zapojil do festivalu *Týden Akademie věd ČR (dříve Týden vědy a techniky)* pořádaného AV ČR. V rámci programu přednesl J. Drápal přednášku *Jak a proč ukládáme tresty a co můžeme dělat lépe?* (4. 11. 2021) a *Vědecká zasTÁVka* (3. 11. 2021).

Svou roli v popularizaci výzkumné činnosti ÚSP hrají mediální vystoupení pracovníků ÚSP. Živý vstup do studia ČT24 dne 20. 8. 2021 uskutečnila L. Bezoušková na téma *Právo šaría v Afghánistánu*, H. Müllerová poskytla dne 1. 11. 2021 Českému rozhlasu plus rozhovor na téma právních aspektů COP26 a účastnila se 28. 11. 2021 pořadu ČT *Nedej se v díle Klimatická žaloba*, P. Agha poskytl České televizi rozhovor na téma *Založíme vlastní stát*, D. Černý poskytl ČT rozhovor nazvaný *Jsmo v situaci, kdy individuální práva musejí ustoupit do pozadí a řadu rozhovorů na téma pandemie nemoci covid-19 na různých mediálních platformách, stejně tak i rozhovory v rámci Centra Karla Čapka*. A. Krausová se jako zvaný host účastnila panelové diskuse na filmovém festivalu Ji.hlava.

Popularizaci výzkumné činnosti ÚSP sloužily popularizační publikace a články a rozhovory pracovníků ÚSP v tisku nebo jejich elektronické podobě. Například E. Balounová poskytla rozhovor pro server obnovitelne.cz na téma *Spor o ochranu klimatu můžete vyhrát. Když máte štěstí na soudce a serveru ekolist.cz komentáře na téma Klimatičtí aktivisté u soudu – krajní nouze, či přímo strategie?* (21. 1. 2021) a *Co přineslo klimatické jednání v Glasgow?* (3. 12. 2022); J. Drápal také poskytl rozhovor pro týdeník HROT *Loterie v Babylonu. Co ovlivňuje rozhodování soudců*. P. Agha natočil podcast *Populism and anti populism: beyond the 1989 paradigm* a účastnil se následujících rozhovorů: *Wolfgang Streeck interviewed by Petr Agha: Liberal Empire, Populism and the Crisis of Europe* a *Albena Azmanova interviewed by Petr Agha: Precarity Capitalism and the Crisis of Liberal Democracy*. Dále se spolupodílel na přípravě čísla časopisu A-Věda a výzkum na téma *Gender*, pro který rovněž poskytl rozhovor.

Tradiční formou popularizace jsou i vystoupení pracovníků ÚSP na různých veřejných akcích, vzhledem k pandemii nemoci covid-19 konaných často v online podobě. Příkladem lze uvést přednášku H. Müllerové, která se zapojila do panelové diskuse *Opatření v oblasti změny klimatu* pořádanou dne 13. října 2021 Oddělení společenského rozměru

globální změny Ústavu výzkumu globální změny AV ČR. E. Balounová přednášela o klimatických žalobách pro RebelTalk, Extinction Rebellion Česká republika dne 26. 10. 2021. A. Krausová se zapojila do série pěti online přednášek na téma regulace umělé inteligence v angličtině pro mezinárodní publikum *Lecture Series in AI Law* organizovaná pod záštitou iniciativy Czech Women in Artificial Intelligence.

Moderní formou popularizace výzkumných pracovníků jsou příspěvky na facebooku ÚSP a příspěvky pro blogy, např. příspěvek J. Drápal na blogu časopisu Respekt *Jak docílit spravedlivějšího trestání znásilnění?* nebo komentáře k aktuálnímu dění v české klimatické žalobě *publikované na webových stránkách* CLASS. CLASS rovněž na webových stránkách publikuje pravidelně *Newsletter*, který v roce 2021 vyšel 4x (I.–IV.) a odborné názory svých členek na aktuální témata, např. Feigerlová, M. Soudní dvůr omezil aplikaci Dohody k energetické chartě v intra-unijních investičních sporech. Znamená to konec žalob energetických společností na klimatická opatření v EU?

13. — Ocenění

V roce 2021 byla udělena Karlu Eliášovi *Cena Antona Hajduka za mimoriadne výsledky vo vedeckej a výskumnej činnosti* Trnavskou univerzitou v Trnavě a dále byla Jakubu Drápalovi udělena *Prémie Otto Wichterleho Akademií věd ČR*. Ivan Halász obdržel *Cenu za kvalitu (Nívódj)* – spolu se Zsoltom Szabóm – za monografii *Alkotmány és kormányzás Kelet-Európában* Národní univerzita pro veřejnou službu v Budapešti.

4 — Hodnocení další a jiné činnosti

Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i.,
neprováděl v roce 2021 další
ani jinou činnost.

5 — Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření a zpráva, jak byla splněna opatření k odstranění nedostatků uložená v předchozím roce

V roce 2020 nebyla uložena žádná opatření k odstranění nedostatků v hospodaření Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.

V roce 2021 nebyly v hospodaření Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., zjištěny žádné nedostatky.

6 — Finanční Informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj

Rozpočet Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., je dlouhodobě růstový, stabilní a je vždy rozvrhován jako vyrovnaný. Vedení ÚSP bude kromě institucionální podpory od zřizovatele i nadále usilovat o získání veřejných podpor v podobě grantů od různých poskytovatelů (zejména TA ČR, GA ČR a MPSV), jakož i dalších podpor v rámci prostředků rozpočtové kapitoly AV ČR. Vlastní činností se předpokládá, že ÚSP bude nadále získávat výnosy z vydávání periodických publikací, neperiodických publikací, souvisejících licenčních poplatků a pronájmu nebytových prostor.

V roce 2021 byl rezervní fond navýšen o 824 748,36 Kč, a to z důvodu převodu kladného hospodářského výsledku z roku 2020. Konečný stav rezervního fondu k 31. 12. 2021 byl 2 857 459,55 Kč.

7 — Předpokládaný vývoj činnosti pracoviště

Institucionální podpora Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., byla zřizovatelem v roce 2021 navýšena jednak za účelem zvýšení mezd, které by i oblast výzkumu a vývoje mělo přiblížit trendu růstu mezd probíhajícímu v posledních letech v ostatních složkách veřejného sektoru, a dále za účelem rozvíjení výzkumu, a to zejména v oblastech, ve kterých ÚSP získává postavení vůdčí nebo přední vědecké instituce na vnitrostátní, případně střeoevropské úrovni.

Zvýšené úsilí bude věnováno prohloubení vědecké výchovy a rozvoji interdisciplinárních témat vytvářejících synergické efekty spolupráce s veřejnými vysokými školami, zejména naplnění a realizaci nově akreditovaných interdisciplinárních společných doktorských studijních programů. Vědecká činnost v roce 2022 bude pokračovat v souladu s vědeckou koncepcí Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.

8 — Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí

Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., již od minulého roku v oblasti ochrany životního prostředí rozšiřuje své aktivity nad rámec stávajících (třídění odpadů). Impulsem pro zaměření se na tuto tematiku bylo započetí práce na novém projektu *Právo ochrany klimatu* a zahájení fungování nové výzkumné jednotky, která jej vede – *Centra pro klimatické právo a udržitelnost* (CLASS). Tato jednotka si vzhledem k řešeným environmentálním a klimatickým tématům pilotně v rámci ÚSP vytyčila pro svou vlastní práci cíle v oblasti udržitelnosti. Zkušenosti s jejich naplňováním ÚSP vyhodnocuje a zvažuje podobu jejich posilování a případného rozšiřování na další týmy. Jde např. o cíle v oblastech pracovních cest (širší využívání online komunikace, přednost využívání železniční dopravy, omezení cest automobilem a letadlem jen na nebytně nutné minimum), práce se zdroji a s publikacemi (preferenci elektronických forem před tištěnými) nebo provozu pracoviště (výběr úspornějších spotřebičů). Od r. 2021 se tým CLASS prostřednictvím jedné ze svých členek podílí na činnosti konzultačního panelu *Climate sustainable academia* v rámci organizace ALLEA (All European Academies). Panel se věnuje otázce, jak omezit uhlíkovou stopu vědců v akademické sféře.

9 — Aktivity v oblasti pracovníprávních vztahů

Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., zaměstnával k 31. 12. 2021 celkem 64 zaměstnanců, z toho 59 s vysokoškolským vzděláním. Z celkového počtu zaměstnanců bylo 45 výzkumných pracovníků.

Počet zaměstnanců přepočtený na plné pracovní úvazky k 31. 12. 2021 činil 48,5.

Průměrný výdělek (za období leden až prosinec) roku 2021 byl ve výši 44.468 Kč.

V průběhu roku 2021 bylo přijato 5 nových zaměstnanců, pracovní poměr skončil 12 zaměstnancům.

Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., umožňuje svým zaměstnancům zvyšování kvalifikace účastí na odborných školeních a v externím studiu. Dbá v této souvislosti mj. o prohlubování jazykových znalostí svých zaměstnanců, a to zejména prostřednictvím jazykových kurzů organizovaných na půdě Akademie věd ČR. Doktorandi mohou navštěvovat Kurzy základů vědecké práce pořádané Akademií věd ČR.

Členění výzkumných pracovníků podle věku a pohlaví (stav k 31. 12. 2021 fyzické osoby)

Věk	Muži	Ženy	Celkem
do 40 let	4	9	13
41–50 let	17	7	24
51–60 let	1	0	1
víc než 60 let	7	2	9
Celkem	29	18	47

Počet ostatních vysokoškolsky vzdělaných pracovníků (stav k 31. 12. 2021 fyzické osoby)

	Třída	Muži	Ženy	Celkem
Odborný pracovník výzkumu a vývoje	201	0	0	0
Doktorand	202	1	1	2
Celkem		1	1	2

Počet ostatních pracovníků (stav k 31. 12. 2021 fyzické osoby)

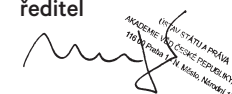
	Třída	Muži	Ženy	Celkem
Odborný pracovník s VŠ	300	5	9	14
Odborný pracovník se SŠ, VOŠ	400	1	3	4
Odborný pracovník VaV SŠ, VOŠ	500	0	0	0
THP pracovník	700	0	0	0
Dělník	800	0	0	0
Provozní pracovník	900	1	0	1
Celkem		7	12	19

10 — Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím¹

- a — počet podaných žádostí o informace: 0
- b — počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti: 0
- c — počet podaných odvolání proti rozhodnutí: 0
- d — popis podstatných částí každého rozsudku soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace a přehled všech výdajů, které povinný subjekt vynaložil v souvislosti se soudním řízením o právech a povinnostech podle zákona o svobodném přístupu k informacím, a to včetně nákladů na své vlastní zaměstnance a nákladů na právní zastoupení: v roce 2020 neproběhlo soudní řízení ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace a nevznikly proto žádné náklady,
- e — výčet poskytnutých výhradních licencí, včetně odůvodnění nezbytnosti poskytnutí výhradní licence: 0
- f — počet stížností podaných podle § 16a zákona o svobodném přístupu k informacím a stručný popis způsobu jejich vyřízení: 0
- g — další informace vztahující se k uplatňování zákona o svobodném přístupu k informacím: 0

¹ — Údaje požadované podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

JUDr. Ján Matejka, Ph.D.
ředitel



OPRAVENĚ
MATEJKA JÁN
MNOHO
MATEJKA JÁN
MNOHO
MATEJKA JÁN
MNOHO

Přílohou této výroční zprávy je účetní závěrka a zpráva o jejím auditu.

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

o ověření účetní závěrky sestavené k 31.12.2021

v organizaci

Ústav státu a práva AV ČR, v.v.i.

6. května 2022

ÚVODNÍ ÚDAJE

Subjekt, u něhož bylo provedeno ověření

Organizace: Ústav státu a práva AV ČR, v.v.i.
Adresa: Národní 117/18, Praha 1, 116 00, Česká republika
IČ: 683 78 122
Předmět činnosti:

- vědecký výzkum v oblasti práva a právní informatiky.

Příjemce zprávy

zřizovatel

Předmět ověřování

účetní závěrka sestavená k 31.12.2021 za účetní období 1.1.2021 – 31.12.2021

Termín provedení auditu

průběžný: 24.9.2021 – 8.10.2021
finální: 5.4.2022 – 6.5.2022

Ověření provedl a zprávu auditora zpracoval

22HLAV s.r.o.
Všebořická 82/2, Ústí nad Labem
evidenční č. KAČR 277
člen mezinárodní asociace nezávislých profesionálních firem
MSI Global Alliance, Legal & Accounting Firms

odpovědný auditor: Ing. Kamila Neradová, evidenční č. KAČR 2091

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

určena zřizovateli organizace Ústav státu a práva AV ČR, v.v.i.

Zpráva o ověření účetní závěrky

Výrok auditora

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky organizace Ústav státu a práva AV ČR, v.v.i. (dále také „Organizace“) sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31.12.2021, výkazu zisku a ztráty za rok končící 31.12.2021 a přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace. Údaje o Organizaci jsou uvedeny v bodě I. přílohy této účetní závěrky.

Podle našeho názoru účetní závěrka **podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv organizace Ústav státu a práva AV ČR, v.v.i. k 31.12.2021 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící 31.12.2021** v souladu s českými účetními předpisy.

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech, nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 537/2014 a standardy Komory auditorů České republiky pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA), případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na Organizaci nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Ostatní informace uvedené ve výroční zprávě

Ostatními informacemi jsou v souladu s § 2 písm. b) zákona o auditorech informace uvedené ve výroční zprávě mimo účetní závěrku a naši zprávu auditora. Za ostatní informace odpovídá [statutární orgán] Organizace.

Naš výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s ověřením účetní závěrky seznámit se s ostatními informacemi a posoudit, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či s našimi znalostmi o účetní jednotce získanými během ověřování účetní závěrky nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významně (materiálně) nesprávné. Také posuzujeme, zda ostatní informace byly ve všech významných (materiálních) ohledech vypracovány v souladu s příslušnými právními předpisy. Tímto posouzením se rozumí, zda ostatní informace splňují požadavky právních předpisů na formální náležitosti a postup vypracování ostatních informací v kontextu významnosti (materiality), tedy zda případné nedodržení uvedených požadavků by bylo způsobilo ovlivnit úsudek činěný na základě ostatních informací.

Ostatní informace jsme do data naší zprávy neobdrželi, a proto se k nim nevyjadřujeme. Pokud po seznámení s nimi usoudíme, že obsahují významnou (materiální) nesprávnost, jsme povinni předat tuto informaci osobám pověřeným správou a řízením účetní jednotky.

Odpovědnost ředitele a dozorčí rady Organizace za účetní závěrku

Ředitel Organizace odpovídá za sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy, a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je ředitel Organizace povinen posoudit, zda je Organizace schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy ředitel plánuje zrušení Organizace nebo ukončení její činnosti, respektive kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

Za dohled nad procesem účetního výkaznictví v Organizaci odpovídá dozorčí rada.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vznikat v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody (koluze), falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol ředitelem.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem Organizace relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost jejího vnitřního kontrolního systému.
- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti ředitel Organizace uvedl v příloze účetní závěrky.
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky ředitelem a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost Organizace nepřetržitě trvat. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti Organizace nepřetržitě trvat vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že Organizace ztratí schopnost nepřetržitě trvat.

- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Naší povinností je informovat ředitele a dozorčí radu mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

22HLAV s.r.o.

člen mezinárodní asociace nezávislých profesionálních firem
 MSI Global Alliance, Legal & Accounting Firms
 Všebořická 82/2, 400 01 Ústí nad Labem
 evidenční č. KAČR 277

V Praze, dne 6. května 2022



Digitally signed by Ing. Kamila Neradová
 DN: c=CZ,
 O=D.2.5.4.37+NTRGZ-64052907,
 OU=22HLAV s.r.o., OU=9, CN=Ing. Kamila Neradová, SN=Neradová, C=Kamila,
 SERIALNUMBER=P724597
 Reason: I am the author of this document
 Location: your signing location here
 Date: 2022.05.06 15:08:56+0200
 Font: PDF Reader Version: 11.2.1

Ing. Kamila Neradová
 evidenční č. KAČR 2091

Ústav státu a práva AV ČR, v.v.i., Národní 18, 116 91 PRAHA 1, Česká republika

Rozvaha

Sestaveno k 31.12.2021

Zpracováno v souladu s
 vyhláškou č. 504/2002 Sb. ve
 znění pozdějších předpisů

IČO				
68378122		(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)		
Číslo	Název	Číslo řádku	Stav	
			k 01.01.2021	k 31.12.2021
A	A.Dlouhodobý majetek celkem	001	4 464	5 565
A.I	I.Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	002	1 347	1 841
A.I.2	2.Software	004	717	1 638
A.I.6	6.Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	008	631	203
A.II	II.Dlouhodobý hmotný majetek celkem	010	11 932	13 121
A.II.1	1.Pozemky	011	347	347
A.II.3	3.Stavby	013	7 954	9 152
A.II.4	4.Hmotné movité věci a jejich soubory	014	3 249	3 249
A.II.7	7.Drobný dlouhodobý hmotný majetek	017	382	372
A.II.9	9.Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	019		2
A.IV	IV.Oprávký k dlouhodobému majetku celkem	028	-8 815	-9 397
A.IV.2	2.Oprávký k softwaru	030	-527	-747
A.IV.6	6.Oprávký ke stavbám	034	-5 592	-5 755
A.IV.7	7.Oprávký k sam. movitým věcem a souborům hm. mov. věci	035	-2 314	-2 523
A.IV.10	10.Oprávký k DDHM	038	-382	-372
B	B.Krátkodobý majetek celkem	040	23 920	30 895
B.I	I.Zásoby celkem	041	435	402
B.I.3	3.Nedokončená výroba	044	40	50
B.I.5	5.Výrobky	046	395	352
B.II	II.Pohledávky celkem	051	14 396	19 322
B.II.1	1.Odběratelé	052	858	878
B.II.4	4.Poskytnuté provozní zálohy	055	214	254
B.II.6	6.Pohledávky za zaměstnanci	057	1	4
B.II.17	17.Jiné pohledávky	068	54	539
B.II.18	18.Dohadné účty aktivní	069	13 643	18 020
B.II.19	19.Opravná položka k pohledávkám	070	-373	-373
B.III	III.Krátkodobý finanční majetek celkem	071	8 706	10 718
B.III.1	1.Peněžní prostředky v pokladně	072	2	0
B.III.2	2.Ceniny	073	98	
B.III.3	3.Peněžní prostředky na účtech	074	8 606	10 717
B.IV	IV.Jiná aktiva celkem	079	383	454
B.IV.1	1.Náklady příštích období	080	383	412
B.IV.2	2.Příjmy příštích období	081		41
	AKTIVA CELKEM	082	28 384	36 461

Nedílnou součástí této zprávy jsou následující přílohy:

- Rozvaha k 31.12.2021
- Výkaz zisku a ztráty za období 1.1.2021 – 31.12.2021
- Příloha v účetní závěrce za období 1.1.2021 – 31.12.2021

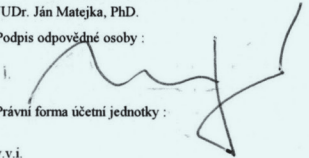
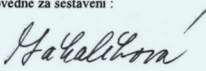
Ústav státu a práva AV ČR, v.v.i., Národní 18, 116 91 PRAHA 1, Česká republika

Rozvaha

Sestaveno k 31.12.2021

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb. ve
znění pozdějších předpisů

IČO		Číslo řádku	Stav	
68378122			k 01.01.2021	k 31.12.2021
(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)				
Číslo	Název			
A	A. Vlastní zdroje celkem	083	9 438	12 264
A.I	I. Jmění celkem	084	8 613	11 889
A.I.1	1. Vlastní jmění	085	4 464	5 565
A.I.2	2. Fondy	086	4 149	6 324
A.II	II. Výsledek hospodaření celkem	088	825	375
A.II.1	1. Účet výsledku hospodaření	089		375
A.II.2	2. Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	090	825	
B	B. Cizí zdroje celkem	092	18 947	24 196
B.III	III. Krátkodobé závazky celkem	103	18 724	24 132
B.III.1	1. Dodavatelé	104	374	243
B.III.3	3. Přijaté zálohy	106		3
B.III.4	4. Ostatní závazky	107	0	
B.III.5	5. Zaměstnanci	108	2 415	2 354
B.III.6	6. Ostatní závazky vůči zaměstnancům	109	46	11
B.III.7	7. Závazky k institucím SZ a VZP	110	1 223	1 175
B.III.8	8. Daň z příjmů	111	13	
B.III.9	9. Ostatní přímé daně	112	513	341
B.III.10	10. Daň z přidané hodnoty	113	174	690
B.III.11	11. Ostatní daně a poplatky	114	73	81
B.III.12	12. Závazky ze vztahu k SR	115	13 659	18 772
B.III.17	17. Jiné závazky	120	23	275
B.III.22	22. Dohadné účty pasívní	125	213	187
B.IV	IV. Jiná pasíva celkem	127	223	64
B.IV.1	1. Výdaje příštích období	128	114	0
B.IV.2	2. Výnosy příštích období	129	109	64
PASIVA CELKEM		130	28 384	36 461

Razítko :	Odpovědná osoba (statutární zástupce) :	Osoba odpovědná za sestavení :
	JUDr. Ján Matejka, PhD.	Ing. Hana Otáhalíková
	Podpis odpovědné osoby :	Podpis osoby odpovědné za sestavení :
		
Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i.	Právní forma účetní jednotky :	Předmět podnikání :
116 00 Praha 1 - Nové Město	v.v.i.	Vědecký výzkum v oblasti práva a právní informatiky
Národní 18		Okamžik sestavení : 27.4.2022

Tisk: 27.04.2022 11:45:41 Ing. Otáhalíková Hana

1016032182_RJ_EKI/ROPO/ROZVAHA VVI (od 2016...) © BMM, 018 12.21

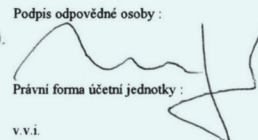
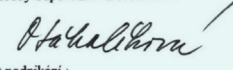
Ústav státu a práva AV ČR, v.v.i., Národní 18, 116 91 PRAHA 1, Česká republika

Výkaz zisku a ztráty VVI - celkové součty

Od 01.01.2021 do 31.12.2021

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb. ve
znění pozdějších předpisů

IČO		Číslo řádku	Činnost			
68378122			Hlavní	Další	Jiná	Celkem
(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)						
Číslo	Název					
A	A. Náklady					
A.I	I. Spotřebované nákupy a nakupované služby	002	8 852		8 852	
A.I.1	1. Spotřeba materiálu, energie a ost. neskl. dodávek	003	1 751		1 751	
A.I.3	3. Opravy a udržování	005	1 645		1 645	
A.I.4	4. Náklady na cestovné	006	260		260	
A.I.5	5. Náklady na reprezentaci	007	66		66	
A.I.6	6. Ostatní služby	008	5 130		5 130	
A.II	II. Změny stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	009	32		32	
A.II.7	7. Změny stavu zásob vlastní činnosti	010	32		32	
A.III	III. Osobní náklady	013	38 869		38 869	
A.III.10	10. Mzdové náklady	014	28 940		28 940	
A.III.11	11. Zákonné sociální pojištění	015	8 738		8 738	
A.III.13	13. Zákonné sociální náklady	017	892		892	
A.III.14	14. Ostatní sociální náklady	018	300		300	
A.IV	IV. Daně a poplatky	019	79		79	
A.IV.15	15. Daně a poplatky	020	79		79	
A.V	V. Ostatní náklady	021	1 577		1 577	
A.V.16	16. Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ost. pokuty a penále	022	5		5	
A.V.19	19. Kurzové ztráty	025	13		13	
A.V.22	22. Jiné ostatní náklady	028	1 559		1 559	
A.VI	VI. Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a OP	029	593		593	
A.VI.23	23. Odpisy dlouhodobého majetku	030	593		593	
Náklady celkem		039	50 002		50 002	
B	B. Výnosy					
B.I	I. Provozní dotace	041	46 344		46 344	
B.I.1	1. Provozní dotace	042	46 344		46 344	
B.III	III. Tržba za vlastní výkony a za zboží	047	883		883	
B.IV	IV. Ostatní výnosy	048	3 150		3 150	
B.IV.5	5. Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ost. pokuty a penále	049	87		87	
B.IV.8	8. Kurzové zisky	052	1		1	
B.IV.9	9. Zúčtování fondů	053	675		675	
B.IV.10	10. Jiné ostatní výnosy	054	2 388		2 388	
B.V	V. Tržby z prodeje majetku	055	1		1	
B.V.13	13. Tržby z prodeje materiálu	058	1		1	
Výnosy celkem		061	50 377		50 377	
C	C. Výsledek hospodaření před zdaněním	062	375		375	
D	D. Výsledek hospodaření po zdanění	063	375		375	

Razítko :	Odpovědná osoba (statutární zástupce) :	Osoba odpovědná za sestavení :
	JUDr. Ján Matejka, PhD.	Ing. Hana Otáhalíková
	Podpis odpovědné osoby :	Podpis osoby odpovědné za sestavení :
		
Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i.	Právní forma účetní jednotky :	Předmět podnikání :
116 00 Praha 1 - Nové Město	v.v.i.	Vědecký výzkum v oblasti práva a právní informatiky
Národní 18		Okamžik sestavení : 27.4.2022

Příloha v účetní závěrce 2021 dle vyhlášky 504/2002 Sb.

A. Popis účetní jednotky

Účetní jednotka: Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i.
 Sídlo: Národní 117/18, 116 00, Praha 1
 IČ: 68378122
 DIČ: CZ68378122
 Právní forma: veřejná výzkumná instituce (v. v. i.)
 Statutární zástupce - ředitel: JUDr. Ján Matejka, Ph.D.
 Zástupce ředitele: JUDr. Lenka Vostrá, Ph.D.

Rada Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.

- **Externí členové:** prof. JUDr. Olga Ovečková, DrSc.
JUDr. Lenka Pitrová, CSc.
PhDr. Ondřej Ševeček, Ph.D.
- **Interní členové:** JUDr. Jan Malíř, Ph.D. – předseda
JUDr. Jan Bárta, CSc. – místopředseda
JUDr. Michal Šejvl, Ph.D.
JUDr. Lenka Vostrá, Ph.D.
- **Tajemník:** JUDr. Pavel Hamerník, Ph.D.

Dozorčí rada Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.

- **Předseda:** PhDr. Pavel Baran, CSc.
- **Místopředsedkyně:** JUDr. Miloslava Hálová, Ph.D.
- **Členové:** doc. JUDr. Regina Hučková, Ph.D.
JUDr. Michal Švorc
PhDr. Taťána Petrasová, CSc.
- **Tajemník:** JUDr. Pavel Hamerník, Ph.D.

Rozvahový den: 31. 12. 2021

Účetní závěrku sestavil: Ing. Hana Otáhalíková

Účel vzniku:

Účelem zřízení Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i. (dále jen ÚSP) je uskutečňování vědeckého výzkumu v oblasti práva, přispívání k využití jeho výsledků a zajišťování infrastruktury výzkumu.

Předmět hlavní činnosti:

Předmětem hlavní činnosti ÚSP je vědecký výzkum v oblasti práva a právní informatiky. ÚSP svou činností přispívá ke zvyšování úrovně poznání a vzdělanosti a k využití výsledků vědeckého výzkumu v praxi. Získává, zpracovává a rozšiřuje vědecké a právní informace, včetně vyvíjení specifických právních software. Vydává vědecké publikace, poskytuje vědecké posudky, stanoviska a doporučení a provádí konzultační a poradenskou činnost. Ve spolupráci s vysokými školami uskutečňuje doktorské studijní programy a vychovává vědecké pracovníky.

V rámci předmětu své činnosti rozvíjí mezinárodní spolupráci, včetně organizování společného výzkumu se zahraničními partnery, přijímání a vysílání stážistů, výměny vědeckých poznatků a přípravy společných publikací. Pořádá vědecká setkání, konference a semináře včetně mezinárodních, a zajišťuje infrastrukturu pro výzkum.

ÚSP neprovozuje žádnou další činnost dle zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích.

B. Zřizovatel a vznik

Zřizovatelem ÚSP je Akademie věd ČR – organizační složka státu, IČ 60165171 se sídlem Národní 1009/3, 117 20 Praha 1.

ÚSP vznikl ke dni 1. 1. 2007 na základě zákona č. 351/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích.

C. Účetní období

Účetní období: 1. 1. 2021 – 31. 12. 2021

D. Použité účetní metody a zásady účetnictví

ÚSP zpracoval v roce 2021 účetní závěrku v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s vyhláškou č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví v platném znění.

Účetnictví respektuje obecné účetní zásady, především zásadu o oceňování majetku historickými cenami, zásadu účtování ve věcné a časové souvislosti, zásadu opatrnosti a předpoklad schopnosti účetní jednotky pokračovat ve svých aktivitách.

Údaje v této účetní závěrce jsou vyjádřeny v tisících korunách českých (tis. Kč).

• Způsoby zpracování účetních záznamů

ÚSP využívá pro zpracování finančního účetnictví informačně ekonomický systém iFIS společnosti BBM spol. s r. o.; IČ: 407 55 592 se sídlem: Kocínova 138/5; 397 01, Písek a pro zpracování mzdového účetnictví mzdový systém EGJE | společnosti Elanor spol. s r. o.; IČ: 158 87 219 se sídlem: Jemnická 1138/1, 140 00, Praha 4.

• Způsoby a místa úschovy účetních záznamů

Účetní záznamy ÚSP jsou zálohovány v elektronické verzi na základě Smlouvy o poskytování služeb serverového hostingu a souvisejících služeb servisní podpory k provozu ekonomických informačních systémů uzavřené se Střediskem společných činností AV ČR, v. v. i., současně ÚSP uschovává účetní záznamy v tištěné podobě, které archivuje v souladu se zákonem o účetnictví v platném znění.

- **Způsoby oceňování a odpisování, pokud je jejich znalost významná pro posouzení finanční, majetkové situace a výsledku hospodaření účetní jednotky, odchylky od účetních metod podle § 7 odst. 5 zákona s uvedením vlivu na majetek a závazky, na finanční situaci a výsledek hospodaření účetní jednotky.**

Dlouhodobým majetkem se rozumí majetek, jehož doba použitelnosti je delší než jeden rok a jehož ocenění je vyšší než 80 tis. Kč u hmotného i nehmotného majetku v jednotlivém případě.

Dlouhodobý hmotný i nehmotný majetek se oceňuje v pořizovacích cenách, které obsahují cenu pořízení a náklady s pořízením související, přičemž úroky nejsou součástí pořizovací ceny dlouhodobého majetku. Náklady na technické zhodnocení dlouhodobého majetku zvyšují jeho pořizovací cenu.

ÚSP odpisuje metodou lineárních rovnoměrných účetních odpisů. Výše odpisu je stanovena vnitřním předpisem. Odpisy jsou účtovány měsíčně jednou dvanáctinou stanovených ročních odpisů. Majetek se začíná odepisovat následující měsíc po zavedení do užívání. Odpisy jsou účtovány v souladu s § 38 vyhlášky č. 504/2002 Sb. na účet 551 souvztažně s účtem oprávek. Současně dochází ke snižování zůstatku účtu 901- Vlastní jmění, a to jak proti účtu 649 – Jiné ostatní výnosy (ve výši odpisů z majetku financovaného z investiční dotace), tak proti účtu 916 – Fond reprodukce majetku (tvorba fondu ve výši odpisů z majetku financovaného z vlastních zdrojů).

Drobný hmotný majetek (je definován pořizovací cenou vyšší než 3 000 Kč a dobou použitelnosti delší než 1 rok) se odpisuje jednorázově při zařazení do používání. Tento majetek je evidován v operativní evidenci a na podrozvahových účtech 98900 a 98901. Ve výjimečných případech eviduje účetní jednotka v podrozvahové evidenci drobný majetek s nižší pořizovací cenou (např. elektrické přístroje, u kterých je povinně prováděna revize, čtečky, digitální fotoaparáty apod.).

Drobný nehmotný majetek (je definován pořizovací cenou vyšší než 7 000 Kč a dobou použitelnosti delší než 1 rok) se odpisuje jednorázově při zařazení do používání. Tento majetek je evidován v operativní evidenci a na podrozvahovém účtu 98902.

- **Způsob účtování o zásobách**

ÚSP eviduje v zásobách výroby – publikace a časopisy, které prodává. O výrobcích účtuje způsobem B.

- **Způsob tvorby a výše opravných položek a rezerv za uzavírané účetní období**

ÚSP v roce 2021 netvořil opravné položky ani rezervy.

- **Způsoby oceňování použité při přepočtu údajů v cizích měnách na českou měnu**

Pohledávky a závazky vyjádřené v cizí měně se přepočítávají na českou měnu k okamžiku uskutečnění účetního případu denním kurzem ČNB (tj. kurzem vyhlášeným ČNB k předchozímu pracovnímu dni). K rozvahovému dni se provádí přepočet aktiv a závazků v cizí měně kurzem ČNB platným k rozvahovému dni.

Nakoupená cizí měna se přepočítává na českou měnu platným kurzem peněžního ústavu, u které byl nákup či prodej uskutečněn.

- **Způsob tvorby fondu reprodukce majetku z výnosů z prodeje dlouhodobého majetku**

Při prodeji dlouhodobého majetku je vytvořen fond ve výši výnosů z prodeje dlouhodobého majetku v souladu s §25 zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích. Tvorba fondu je účtována na vrub účtu ostatních nákladů a ve prospěch účtu fondu reprodukce majetku z výnosů z prodeje dlouhodobého majetku.

- E. **Způsoby stanovení reálné hodnoty příslušného majetku a závazků podle zákona**

ÚSP nemá majetek ani závazky oceňované reálnou hodnotou (nevlastní cenné papíry ani deriváty).

- F. **Výše a povaha jednotlivých položek výnosů a nákladů, které jsou mimořádné svým objemem nebo původem**

ÚSP v roce 2021 nevykázal výnosy nebo náklady, které by byly mimořádné svým objemem nebo původem.

- G. **Název, sídlo a právní forma každé účetní jednotky, v níž je účetní jednotka společníkem s neomezeným ručením**

ÚSP nedrží žádný podíl v jakémkoliv podobě.

- H. **Položky dlouhodobého majetku v tis. Kč**

	Název účtu	PZ k 1. 1. 2021	Přírůstky	Úbytky	KZ k 31. 12. 2021
0130	Software	717	921	0	1 638
0190	Ostatní DNM	0	0	0	0
0211	Budovy, Stavby	7 954	1 197	0	9 151
0224	PS - pracovní stroje a zařízení	327	0	0	327
0225	PS - přístroje a zvl. tech. zařízení	1 431	0	0	1 431
0226	PS - dopravní prostředky	0	0	0	0
0227	PS - inventář	1 491	0	0	1 491
0280	PS - drobný DHM 3-40 tis.	382	0	10	372
0310	Pozemky	347	0	0	347
0410	DNM - programové vybavení	631	493	921	203
0420	DHM ostatní	0	0	0	0
0422	PS - stavby	0	1 200	1 198	2
0427	PS - inventář	0	0	0	0
0428	PS - výpočetní technika	0	0	0	0
0520	Poskytnuté zálohy na DHM	0	0	0	0
0730	Oprávy k softwaru	-527	0	220	- 747
0790	Oprávy k ostatnímu DNM	0	0	0	0
0810	Oprávy ke stavbám	-5 592	0	163	- 5 755
0820	Oprávy k samost. movitým věcem	-2 314	0	209	- 2 523
0880	Oprávy k DDHM /3-40 tis./	-382	10	0	-372
	Celkem	4 465	3 821	2 721	5 565

V roce 2021 došlo ke zvýšení hodnoty budovy zejména v důsledku realizované rekonstrukce kotleny budovy spočívající ve výměně plynových kotlů za kondenzační plynové kotle a související úpravy kotleny z důvodu nové technologie kotlů.

Dále došlo v r. 2021 ke zvýšení hodnoty nehmotného majetku – Software, v důsledku zařazení nově pořízeného ekonomicko-informačního systému. V této souvislosti je na účtu pořízení programového vybavení evidována k 31.12.2021 ještě částka 203 tis. Kč, která souvisí s rozšířením ekonomicko-informačního systému o programové vybavení pro elektronickou spisovou službu, jejíž implementace bude dokončena v roce 2022.

Na podrozvahových účtech je evidována hodnota drobného dlouhodobého majetku ve výši 4 745 tis. Kč, což je hodnota o 542 tis. Kč vyšší než v roce 2020. Jednalo se zejména o pořízení nového IT vybavení v rámci obnovy a rozšíření IT vybavení ÚSP.

Opravné položky k majetku nebyly tvořeny. Úroky nebyly zahrnuty do ocenění majetku.

I. Informace o celkové odměně přijaté auditorem za povinný audit roční účetní závěrky a celkové odměně přijaté auditorem za jiné ověřovací služby, za daňové poradenství a jiné neauditorské služby

V nákladech roku 2021 je evidována částka ca 54tis. Kč za auditorské služby hrazené společností 22 HLAV, s.r.o. (audit účetní závěrky roku 2020 a předběžný audit účetnictví za období 1.1.2021- 31.7.2021).

J. Název jiných účetních jednotek, v nichž účetní jednotka sama nebo prostřednictvím třetí osoby jednající jejím jménem a na její účet drží podíl, tento podíl může být i v podobě držených akcií, s uvedením výše tohoto podílu, u akcií s uvedením počtu, jmenovité hodnoty, popřípadě počtu kusových akcií, a druhu těchto akcií, jakož i výše základního kapitálu, vlastního jmění, fondů a zisku nebo ztráty této jiné účetní jednotky za minulé účetní období.

ÚSP nedrží žádný podíl v jakémkoliv podobě.

K. Přehled splatných dluhů pojistného na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, přehled splatných dluhů veřejného zdravotního pojištění a evidované daňové nedoplatky u místně příslušných finančních a celních orgánů s uvedením částek, datem vzniku a splatnosti.

ÚSP neviduje k 31. 12. 2021 žádné splatné závazky vůči ČSSZ na pojistné na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, zdravotním pojišťovněm na veřejném zdravotním pojištění ani nemá žádné evidované daňové nedoplatky u příslušných finančních a celních orgánů. V účetnictví jsou k 31. 12. 2021 evidovány závazky z titulu zákonných odvodů za období 12/2021 příp. rok 2021 se splatností v roce 2022 (odvody na pojistném a daních z titulu mezd, DPH, daně silniční, srážkové daně a odvodu z povinného podílu OZP), které byly či budou v roce 2022 uhrazeny.

L. Počet a jmenovitá hodnota akcií nebo podílů, nebo nemají-li jmenovitou hodnotu informace o jejich ocenění.

ÚSP v roce 2021 nevidoval žádné akcie či podíly, nehospodaří s žádnými majetkovými cennými papíry, ani nehospodaří s žádnými vyměnitelnými a prioritními dluhopisy.

M. Částky dluhů, které vznikly v daném účetním období a u kterých zbytková doba splatnosti k rozvahovému dni přesahuje pět let, jakož i o výši všech dluhů účetní jednotky, krytých zárukou danou touto účetní jednotkou, s uvedením povahy a formy záruky; tyto informace se uvádějí odděleně pro položku každého věřitele podle struktury rozvah.

ÚSP neviduje žádné takové dluhy.

N. Celková výše finančních nebo jiných dluhů, které nejsou obsaženy v rozvaze.

ÚSP neviduje žádné finanční nebo jiné závazky neobsažené v rozvaze k 31. 12. 2021.

O. Výsledek hospodaření v členění na hlavní a hospodářskou činnost a pro účely daně z příjmů.

V roce 2021 vykonával ÚSP pouze hlavní činnost a výsledek hospodaření z této činnosti činil zisk po zdanění ve výši 375 tis. Kč. Základ daně z příjmů právnických osob je po snížení o odčitatelnou položku dle §20 odst. 7 zákona o daních z příjmů částku nulový a tedy i daňová povinnost za rok 2021 je nulová.

ÚSP nevykonává hospodářskou činnost.

P. Počet pracovníků a údaje o počtu a postavení zaměstnanců pokud jsou zároveň členy statutárních, kontrolních nebo jiných orgánů určených statutem, stanovami nebo zřizovací listinou

Průměrný evidenční počet zaměstnanců v roce byl k 31. 12. 2021 celkem 64 zaměstnanců, v přepočteném počtu 48,863 zaměstnanců.

Osobní náklady (v tis. Kč)	38 869
z toho:	
- mzdové náklady	28 939
- zákonné soc. a zdrav. pojištění	8 738
- zákonné sociální náklady	892
- ostatní sociální náklady	300

Orgány ÚSP jsou dle § 16 zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích: ředitel, dozorčí rada ÚSP a rada ÚSP.

- ředitel je vedoucím vědeckým pracovníkem
- 4 interní členi rady ÚSP jsou voleni shromážděním výzkumných a odborných pracovníků ÚSP
- 1 interní člen dozorčí rady ÚSP je jmenován Akademickou radou AV ČR z řad zaměstnanců ÚSP.

Q. Výše odměn a funkčních požitků členů orgánů za účetní období

V roce 2021 byly stanoveny a vyplaceny odměny členům Dozorčí rady ÚSP a Rady ÚSP ve výši 195,2 tis. Kč. Tyto odměny jsou součástí celkových mzdových nákladů vykázaných v bodě P.

R. Účast členů řídicích, kontrolních nebo jiných orgánů účetní jednotky určených statutem, stanovami nebo jinou zřizovací listinou a jejich rodinných příslušníků v osobách, s nimiž účetní jednotka uzavřela za vykazované účetní období obchodní smlouvy nebo jiné smluvní vztahy.

Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., v roce 2021 uzavřel 1 smluvní vztah s osobou, v níž byla účast členů řídicích, kontrolních nebo jiných orgánů účetní jednotky určených statutem, stanovami nebo jinou zřizovací listinou a jejich rodinných příslušníků, ale jednalo se o smluvní vztah minoritní hodnoty.

S. Způsob zjištění základu daně z příjmů, použitých daňových úlevách a způsobech užití prostředků v běžném účetním období získaných z daňových úlev v předcházejících zdaňovacích obdobích, v členění za jednotlivá zdaňovací období podle požadavku zákona upravujícího daně z příjmů.

Výpočet základu daně a daně z příjmů včetně zpracování daňového přiznání zajišťuje pro ÚSP dlouhodobě daňový poradce Ing. Pavel Kriegsman. Při zjištění daňového základu je postupováno v souladu se zákonem č. 586/1992 Sb., zákon o dani z příjmu ve znění pozdějších předpisů.

Základ daně z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2021 je po snížení o odčitatelnou položku dle §20 odst. 7 zákona o daních z příjmů nulový, a tudíž nevzniká za rok 2021 žádná povinnost k dani z příjmů právnických osob.

T. Významné položky z rozvahy nebo výkazu zisku a ztráty, u kterých je uvedení podstatné pro hodnocení finanční a majetkové situace a výsledku hospodaření účetní jednotky, pokud tyto informace nevyplývají přímo ani nepřímo z rozvahy a výkazu zisku a ztráty.

• **Přijaté dotace**

Poskytovatel dotace	částka v tis. Kč	
	provozní	investiční
AV ČR (institucionální - podpora VO)	22 759	16
AV ČR (institucionální - dotace na činnost)	8 595	1 603
Grantová agentura ČR	1 685	-
Technologická agentura ČR	5 653	-
Ostatní poskytovatelé (např. MPSV)	7 652	-
Dotace celkem	46 344	1 619

• **Opravné položky k pohledávkám**

Opravné položky k pohledávkám za dlužníky v insolvenčním řízení vytvořené v minulých obdobích v celkové výši 373 tis. Kč zůstávají v roce 2021 nezměněné, neboť insolvenční řízení nadále trvají.

U. Přehled o přijatých a poskytnutých darech, dárcích a příjemcích těchto darů

V roce 2021 přijal ÚSP knižní dary v hodnotě 45 tis. Kč a ÚSP neposkytl žádné knižní ani jiné dary.

V. Přehled o veřejných sbírkách podle zákona upravujícího veřejné sbírky, s uvedením účelu a výši vybraných částek.

ÚSP v roce 2021 nepořádal veřejné sbírky.

W. Způsob vypořádání výsledku hospodaření z předcházejících účetních období, zejména rozdělení zisku.

Výsledek hospodaření vykázaný za rok 2020 tj. zisk ve výši 824.748,36 Kč byl na základě rozhodnutí Rady ÚSP v plné výši převeden do rezervního fondu.


X. Další údaje (podle zvláštních právních předpisů a rozhodnutí účetní jednotky), které nejsou v příloze uvedeny, ale mají významnou vypovídající schopnost o ekonomické činnosti účetní jednotky

V roce 2021 jsou všechny podstatné údaje, jež vypovídají o ekonomické činnosti, zachyceny v předchozích bodech. Účetní jednotka v roce 2021 neprovedla žádné významné operace s vlivem na posouzení finanční situace účetní jednotky, které nejsou vykázány v rozvaze.

Mezi rozvahovým dnem a okamžikem sestavení účetní závěrky nenastaly žádné významné události (podle § 19 odst. 5 zákona o účetnictví v platném znění). Statutární orgán rovněž prohlašuje, že mu nejsou známy žádné skutečnosti ani rizika, které by bránily pokračování v činnosti i v roce 2022.

V Praze dne 27.4.2022

ÚSTAV STÁTU A PRÁVA AV ČR, v. v. i.
116 00 Praha 1 - Nové Město
Národní 18


.....
JUDr. Ján Matejka, Ph.D.
ředitel

Výroční zpráva
o činnosti
a hospodaření
za rok 2021

Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i.
Národní 18, 116 00
Praha 1 — Nové Město
T +420 221 990 711 (ústředna)
ilaw@ilaw.cas.cz
www.ilaw.cas.cz
Grafický design: Symbiont

© 2022 Praha
Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i.

